

Broj: 07-11-2-3227-9/23
Sarajevo, 2. 10. 2024. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
n/p Elvedin Okerić, predsjednik

Reisa Džemaludina Čauševića 1
71 000 Sarajevo

E-mail: predsjedavajuci@skupstina.ks.gov.ba

PREDMET: Dostava Izvještaja o finansijskoj reviziji Kantona Sarajevo za 2023. godinu

Poštovani,

U skladu s članom 16. stav 1) Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj 22/06), Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH dostavlja Vam Izvještaj o finansijskoj reviziji Kantona Sarajevo za 2023. godinu na e-mail adresu: predsjedavajuci@skupstina.ks.gov.ba.

Ukoliko smatrate potrebnim, možemo, u skladu s mogućnostima, osigurati predstavnika Ureda za reviziju na raspravi Izvještaja o finansijskoj reviziji Kantona Sarajevo radi eventualnih pojašnjenja i boljeg razumijevanja revizijskih nalaza.

S ciljem dobivanja povratnih informacija o poduzetim aktivnostima na osnovu našeg Izvještaja, poželjno bi bilo da nas blagovremeno obavijestite o usvojenim zaključcima u vezi s predmetnim Izvještajem.

S poštovanjem,

Prilog:

- kao u tekstu

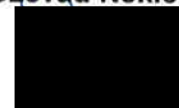
Dostavljeno:

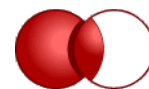
- Naslovu
- Dosje
- a/a

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

KANTONA SARAJEVO

2023.

Broj: 01-02-07-11-2-3227-7/23

Sarajevo, oktobar 2024.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	8
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	9
1.	UVOD	9
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	10
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	13
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	17
5.1	Izrada i donošenje budžeta	17
5.2	Izveštavanje.....	19
6.	KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	19
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	19
6.1.1	Prihodi i primici	19
6.1.1.1	Prihodi od poreza	20
6.1.1.2	Neporezni prihodi	20
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije.....	22
6.1.1.4	Primici od zaduživanja.....	22
6.1.1.5	Primici od finansijske imovine	23
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	23
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	23
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	25
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	28
6.1.2.4	Kapitalni transferi	31
6.1.2.5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	34
6.1.2.6	Izdaci za otplatu dugova	35
6.1.3	Finansijski rezultat.....	35
6.2	KONSOLIDOVANI BILANS STANJA.....	36
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	36
6.2.1.1	Novčana sredstva	36
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja.....	36
6.2.2	Stalna sredstva	38
6.2.2.1	Stalna sredstva	38
6.2.2.2	Dugoročni plasmani	43
6.2.2.3	Dugoročna razgraničenja	43
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	43
6.2.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja	45
6.2.5	Popis sredstava i obaveza.....	45
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	46
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	46
8.	JAVNE NABAVKE	47
9.	SUDSKI SPOROVI.....	52
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	53
V.	PRILOZI	57
1.	KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	57
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	57

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Kanton)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2023. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, konsolidovani finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Kantona na 31. 12. 2023. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Kratkoročna potraživanja kod Ministarstva privrede u iznosu od najmanje 38.569.751 KM ne možemo potvrditi jer nije izvršeno usaglašavanje potraživanja sa koncesionarima izvodom otvorenih stavki, a dio je nenaplativ jer su dužnici brisani iz sudskog registra.**
Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo nije preknjižio na sumnjiva i sporna potraživanja starija od šest mjeseci iznos od najmanje 11.399.718 KM, niti se vrši ocjena njihove naplativosti. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.1.2 Izvještaja);
- 2. Ne možemo potvrditi početna stanja stalnih sredstava i izvora sredstava za 2023. godinu za najmanje 119.452.453 KM s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa tada važećim propisima.**
Nije uspostavljena pomoćna knjiga kapitalne imovine kod Direkcije za ceste Kantona Sarajevo. Za iskazani iznos izvršenih ulaganja u putnu infrastrukturu od 111.009.099 KM nisu prezentovani podaci o pojedinačnim dionicama i njihovim vrijednostima. Vrijednost dionica puteva i tramvajske pruge koje su u upotrebi i dalje je iskazana na poziciji sredstava u pripremi.
U vrijednost rekonstrukcije tramvajske pruge nije uključen iznos od 1.547.649 KM koji se odnosi na usluge nadzora, zbog čega su za ovaj iznos stalna sredstva kod Ministarstva saobraćaja na datum Bilansa manje iskazana.
Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.2.1 Izvještaja);
- 3. U Izvještaju o novčanim tokovima primici od dugoročnog zaduživanja nisu prevedeni na stvarne novčane primitke, zbog čega on nije sačinjen u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH (tačka 6.3 Izvještaja).**

Reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi

finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Nezavisni smo od Kantona u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izvještaje

Ministar finansija odgovoran je za izradu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su konsolidovani finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja konsolidovanih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Kantona;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidovanih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidovani finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Kantona Sarajevo za 2023. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Kantona za 2023. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Budžetom se ne planiraju rashodi i izdaci u skladu sa stvarnim potrebama budžetskih korisnika. Budžet ne sadrži sve planirane prihode i primitke i s njima povezane rashode i izdatke jer se razgraničeni prihodi i primici budžetskim korisnicima naknadno stavljaju na raspolaganje Odlukom Vlade. Nisu poduzimane ni mjere uravnoteženja Budžeta, iako su ostvareni značajno manji prihodi i primici, te je za 2023. godinu ostvaren negativni finansijski rezultat u iznosu od 80.218.709 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH (tačka 5.1 Izvještaja);
2. Ugovori o djelu kod određenih budžetskih korisnika zaključeni su za poslove koji predstavljaju redovne poslove iz njihove nadležnosti ili sistematizovane pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji koji se obavljaju u kontinuitetu tokom godine, što nije u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Kantonu Sarajevo, Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH i Zakonom o radu (tačka 6.1.2.2 Izvještaja);
3. Kanton je nastavio izdvajati značajna sredstva za zakup stanova za lica u stanju socijalne potrebe po ugovoru iz 2002. godine, iako je Skupština Kantona u martu 2020. godine donijela Odluku o davanju saglasnosti za zaključivanje ugovora o kupoprodaji nekretnine u naselju Otes, za kupoprodajnu cijenu u iznosu od 12.235.206 KM, uz obezbjeđenje bankovne garancije. Kanton nije poduzeo sve aktivnosti na realizaciji ove Odluke, a iz Budžeta, od donošenja Odluke, isplaćena je skoro trećina iznosa utvrđene kupoprodajne vrijednosti nekretnine. Shodno navedenom nisu poduzete sve aktivnosti utvrđene Odlukom u cilju efikasnog upravljanja budžetskim sredstvima, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH (tačka 6.1.2.3 Izvještaja);
4. U ugovoru o nabavci višenamjenskog helikoptera sa pratećom opremom između Ministarstva unutrašnjih poslova i dobavljača, koji je zaključen u iznosu od 35.497.800 KM, izmijenjene su odredbe koje se odnose na rok isporuke i visinu kaznene odredbe u slučaju kašnjenja u isporuci u odnosu na uslove utvrđene okvirnim elementima ugovora koji je bio dio tenderske dokumentacije.
Tenderskom dokumentacijom kod Ministarstva saobraćaja za postupak nabavke autobusa i minibusu procijenjene vrijednosti 16.029.000 KM nisu jasno definisane neophodne informacije i pojašnjenja na osnovu kojih ponuđači mogu pripremiti svoje ponude.
Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su okončani radovi na rehabilitaciji dijela ulice Ložionička, ugovorene vrijednosti 1.160.626 KM, iako je istekao ugovoreni rok, niti da je Direkcija za puteve utvrđivala odgovornost izvođača za kašnjenje i shodno tome aktivirala ugovorom predviđene kaznene odredbe.
Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama (tačka 8. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim

institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Kantona u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona ostavljena je mogućnost zapošljavanja na određeno vrijeme bez provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja u zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama pod drugim nazivom, pravnim licima sa javnim ovlaštenjima na teritoriji FBiH, kao i u javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji je osnivač kanton, grad ili općina, iako je odredbama Zakona o radu utvrđeno da se prijem u radni odnos vrši nakon provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja (tačka 4. Izvještaja);**
- **Potrebno je planirati pokriće neraspoređenog viška rashoda nad prihodima (akumuliranog deficita) shodno članu 43. stav 2. Zakona o budžetima u FBiH (tačka 5. 1 Izvještaja);**
- **Pojedini zaposlenici nisu uredno evidentirali vrijeme dolaska, odlaska, izlaska ili povratka tokom radnog vremena, a u određenim slučajevima svi zaposlenici imaju identično vrijeme početka, završetka i prekida rada, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost (tačka 6.1.2.1 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Premijer i rukovodioci budžetskih korisnika odgovorni su da osiguraju da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrde da su tokom fiskalne godine obezbijedili namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Kantona, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 2. 10. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s.r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s.r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Poduzeti aktivnosti kako bi se organizacija pojedinih budžetskih korisnika uskladila s propisima kojima su osnovani, te preispitati podatke navedene u Registru budžetskih korisnika i shodno konstatovanom ga dopuniti i uskladiti s odredbama Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.	4.
2.*	Potrebno je da svi budžetski korisnici imenuju koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, izvrše identifikovanje i procjenu rizika, uspostave registar rizika, sačine mape procesa, te izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole na propisanim obrascima u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
3.	Ministarstvo finansija treba da računovodstvenim politikama uredi dodatna pravila za knjiženje specifičnih događaja koji se pojavljuju tokom poslovanja određenih budžetskih korisnika.	4.
4.	Prilikom planiranja i donošenja Budžeta pridržavati se rokova utvrđenih Zakonom o budžetima u FBiH, a Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona utvrditi obim i vrstu rashoda za preraspodjelu, kao i način izvršavanja kapitalnih transfera.	5.1
5.	Planirati sredstva u budžetu za pokriće neraspoređenog viška rashoda nad prihodima (akumuliranog deficita) u narednih pet fiskalnih godina u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	5.1
6.*	Budžetom planirati rashode i izdatke iz namjenskih sredstava u iznosu u kojem se planiraju i realizovati u toku godine za koju se Budžet donosi, te poduzimati mjere uravnoteženja Budžeta u slučaju smanjenja prihoda i primitaka ili povećanja rashoda i izdataka.	5.1
7.	Budžetski korisnici Kantona treba da Analizu iskaza – tekstualni dio izvještaja sačinjavaju na način utvrđen Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu Budžeta u FBiH.	6.
8.*	Donijeti procedure kojima će se urediti praćenje utroška namjenskih prihoda i primitaka, te utvrditi vrste koje se evidentiraju kod organizacione jedinice „Trezor“, a svi budžetski korisnici treba da uspostave i ažurno vode pomoćne evidencije o utrošku namjenskih prihoda i primitaka.	6.1.1
9.*	Potrebno je da Vlada Kantona poduzme aktivnosti na donošenju propisa kojima se uređuje način korištenja poslovnih prostora, da se korisnicima poslovnih prostora ispostavljaju fakture za najam, potraživanja iskazuju u knjigovodstvenim evidencijama, te poduzimaju mjere s ciljem njihove naplate, kako je predviđeno odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	6.1.1.2
10.	Izdatke za rad u komisijama iskazivati na odgovarajućoj poziciji kontnog plana, koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.1.2.1

11.*	Donijeti propis kojim se utvrđuje visina i način ostvarivanja plaća, naknada, dodataka na plaću, koeficijenti i platni razredi policijskih službenika kako je to propisano odredbama Zakona o plaćama i naknadama policijskih službenika u FBiH.	6.1.2.1
12.*	Obračun i isplatu dodataka po osnovu posebnih uslova rada vršiti u skladu s odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona, a naknade za prekovremeni rad isplaćivati u skladu sa Zakonom o radu i Zakonom o izvršavanju Budžeta.	6.1.2.1
13.	Potrebno je osigurati da zaposlenici svih budžetskih korisnika uredno evidentiraju radno vrijeme u skladu sa Uredbom o pravilima kućnog reda i radnom vremenu u kantonalnim organima uprave, te da se osigura da evidencije o radnom vremenu sadrže podatke propisane Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	6.1.2.1
14.*	Za obavljanje redovnih i sistematizovanih poslova izvršioce angažovati u skladu sa Zakonom o radu, Zakonom o državnoj službi u Kantonu Sarajevo i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.	6.1.2.2
15.	Potrebno je da Vlada Kantona Sarajevo, u saradnji sa Ministarstvom pravde i uprave i Ministarstvom finansija, utvrdi formu, sadržaj, te način i rok dostavljanja tromjesečnih izvještaja o visini isplaćenih naknada za članove komisija, te uspostavi nadzor nad izdacima za rad komisija kako bi utrošak javnih sredstava bio u skladu sa odredbama Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela koje obrazuje Vlada Kantona i rukovodioci kantonalnih organa državne službe.	6.1.2.2
16.*	Zaključiti kupoprodajni ugovor za nekretnine O-9 i O-10 u naselju Otes, ili iznaći drugo rješenje za smještaj korisnika u ove objekte, a sve s ciljem zaštite javnih sredstava.	6.1.2.3
17.*	Definisati način utvrđivanja visine sredstava u odnosu na dodijeljeni broj bodova prilikom raspodjele sredstava za sport, a kod raspodjele sredstava za kulturu jasno definisati kriterije za odabir projekata i način utvrđivanja visine odobrenih sredstava u zavisnosti od ocjene prijave.	6.1.2.3
18.	Programima utroška urediti način raspodjele svih kapitalnih transfera planiranih Budžetom, kao i način utvrđivanja iznosa sredstava koja se odobravaju pojedinačnim korisnicima.	6.1.2.4
19.*	Poduzeti aktivnosti kako bi u Jedinstveni račun trezora bili uključeni svi transakcijski računi koji se koriste, a u Glavnoj knjizi evidentirati sve poslovne promjene koje se na njih odnose, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.	6.2.1.1
20.	Potraživanja budžetskih korisnika po isteku ugovorenog roka za naplatu preknjižavati na sumnjiva i sporna, vršiti ocjenu njihove naplativosti, a za potraživanja čija je naplata neizvjesna poduzeti dalje aktivnosti u skladu Zakonom o budžetima u FBiH.	6.2.1.2
21.*	Potrebno je da budžetski korisnici uspostave evidencije o imovini u skladu s Uredbom o evidenciji imovine Kantona.	6.2.2.1

22.*	Izvršiti analizu stanja stalnih sredstava u pripremi, te provesti odgovarajuća knjiženja za sredstva koja su u upotrebi, u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.2.1
23.*	Nastaviti sa aktivnostima na naplati i usaglašavanju stanja dugoročnih plasmana i njihovog preknjižavanja na sumnjiva i sporna potraživanja te poduzeti aktivnosti na ocjeni naplativosti datih kredita s ciljem njihovog realnog iskazivanja u finansijskim izvještajima.	6.2.2.2
24.*	Knjigovodstveno evidentiranje poslovnih promjena na kontima finansijskih i obračunskih odnosa s povezanim jedinicama vršiti u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.3
25.*	Godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem shodno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.5
26.*	Izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati u skladu sa odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta na način da se prihodi i rashodi prevedu na primitke i izdatke novca u izvještajnom periodu.	6.3
27.*	Vršiti procjenu ishoda sporova u toku i shodno procjeni evidentirati uslovna potraživanja i obaveze po ovom osnovu u vanbilansnoj evidenciji, te preispitati status iskazanih, radi njihovog ispravnog evidentiranja u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	7.
28.*	Javne nabavke za potrebe drugih ugovornih organa provoditi u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama i njegovim aktima.	8.
29.	Potrebno je da Ministarstvo unutrašnjih poslova osigura da se prilikom dodjele ugovora uslovi definisani tenderskom dokumentacijom ne mijenjaju, da Ministarstvo saobraćaja tendersku dokumentaciju sačinjava na način da sadrži sve neophodne, jasno definisane informacije, i da omogući jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju svim ponuđačima, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.	8.
30.	Direkcija za puteve treba da osigura blagovremeno raspolaganje informacijama i dokumentacijom o okončanju radova, utvrdi eventualnu odgovornost izvođača za kašnjenje u izvođenju radova i shodno tome aktivira ugovorene kaznene odredbe.	8.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (19)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija konsolidovanih finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. konsolidovani finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
 - Zakon o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2023. godinu;
 - Budžet Kantona Sarajevo za 2023. godinu;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Zakon o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo;
 - Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave Kantona Sarajevo;
 - Zakon o trezoru u FBiH;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o radu;
 - Zakon o državnoj službi u Kantonu Sarajevo;
 - Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
 - Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona Sarajevo;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o imovini Kantona Sarajevo;
 - Zakon o koncesijama;
 - Zakon o javnim nabavkama;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Kanton Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton) je kao federalna jedinica uspostavljen Ustavom FBiH,¹ Zakonom o federalnim jedinicama² i Ustavom Kantona.³ Ustavom Kantona uređena je njegova organizacija i struktura, nadležnosti i struktura vlasti, a utvrđeno je i da Grad Sarajevo, kao i općine koje nisu u njegovom sastavu, mogu povjeriti obavljanje određenih poslova Kantonu.

Zakonodavnu vlast vrši Skupština Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Skupština Kantona), a izvršnu Vlada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada Kantona), koju čini premijer i dvanaest ministara. Način rada Skupštine bliže je uređen Poslovníkom Skupštine Kantona, a Zakonom o Vladi Kantona uređen je sastav i organizacija, kao i druga pitanja od značaja za rad Vlade.

Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave Kantona Sarajevo⁴ osnovani su organi uprave i upravne organizacije, utvrđen je njihov djelokrug i uređena su druga pitanja od značaja za njihovo organizovanje i funkcionisanje. Ovim Zakonom uspostavljeno je dvanaest ministarstava, dvije samostalne kantonalne uprave i pet samostalnih kantonalnih upravnih organizacija (četiri zavoda i jedna direkcija). Unutrašnja organizacija organa uprave i upravnih organizacija uređuje se pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji. Ministarstvima rukovode ministri, a radom kantonalnih samostalnih uprava, samostalnih upravnih organizacija i ustanova direktori.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i ustanova, kojima je povjereno izvršavanje kantonalne politike i propisa, utvrđuju se Budžetom Kantona.

Budžetom Kantona za 2023. godinu (u daljem tekstu: Budžet) planirano je finansiranje 15.198 zaposlenih, a na 31. 12. 2023. godine u organima i institucijama koje se finansiraju iz Budžeta Kantona bilo je 15.121 zaposlena i 106 pripravnika angažovana putem JU Zavoda za zapošljavanje Kantona Sarajevo (osnovno obrazovanje 4.628, srednje obrazovanje 2.181, visoko školstvo 2.681, MUP i Uprava policije 1.953, pravosudne institucije 826 i ministarstva, ostali organi uprave, upravne organizacije i ustanove 2.958).

Funkciju premijera Kantona od marta 2023. godine obavlja Nihad Uk, imenovan odlukama Skupštine o potvrđivanju Vlade Kantona Sarajevo⁵, a do tada je premijer bio Edin Forto.

Sjedište Vlade Kantona je u Ulici Džemaludina Reisa Čauševića broj 1.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Kantona za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Finansijski izvještaji Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona, bili su predmet posebne revizije za 2023. godinu.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li konsolidovani finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od decembra 2023. do septembra 2024. godine.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 1/94

² „Sl. novine FBiH“, br. 9/96

³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04 i 6/13

⁴ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 40/22

⁵ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 14/23 i 49/23

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Kantona za 2021. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o konsolidovanim finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Ministarstvo finansija je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da nisu preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Pored formalne, Ministarstvo finansija je vršilo i suštinsku provjeru izjava o fiskalnih odgovornosti.
2.	U Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta, u kolone planiranih pozicija, uneseni su podaci iz Budžeta.
3.	Potraživanja koja su dospjela za naplatu kod Ministarstva privrede preknjižena su na sumnjiva i sporna i knjigovodstveno je evidentiran dio potraživanja po osnovu koncesione naknade koji pripada jedincima lokalne samouprave.
4.	Značajan dio budžetskih korisnika je tokom 2023, a ostali početkom 2024. godine, počeo obračunavati poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima.
5.	Ministarstvo privrede počelo je sa izdavanjem i dostavljanjem dokumenta o obračunu koncesione naknade koncesionarima, i potraživanja po ovom osnovu evidentiralo u cjelokupnom iznosu.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Uredbom o dopunama Uredbe o osnivanju Kabineta premijera definisano je da on ima svojstvo pravnog lica. Međutim, nisu okončane aktivnosti kako bi se Skupština uspostavila kao jedinstveni organ i uspostavljanja registra budžetskih korisnika u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika u FBiH.
2.	Određeni broj budžetskih korisnika je donio mape procesa i izvršio procjenu rizika. Međutim, dio njih godišnje izvještaje o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole nije sačinio na propisanim obrascima, dva ministarstva nisu nikako, a određeni interni akti i procedure još uvijek nisu doneseni.
3.	Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije su u okviru svojih nadležnosti pokrenuli određene aktivnosti na donošenju kantonalnog propisa o plaćama i naknadama policijskih službenika u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama policijskih službenika FBiH, ali ovaj propis do okončanja revizije nije donesen.

4.	Poduzeta su određena korektivna knjiženja koja se odnose na usklađivanje iznosa na kontima finansijskih i obračunskih odnosa sa povezanim jedinicama. Međutim, iskazani iznosi i dalje nisu usaglašeni.
5.	Fakture izvođača za izvršene radove na rekonstrukciji tramvajske pruge knjigovodstveno su evidentirane kao povećanje stalnih sredstava u pripremi, ali pojedini budžetski korisnici nisu izvršili analizu stanja stalnih sredstava u pripremi niti proveli odgovarajuća knjiženja.
6.	Kod Ministarstva za boračka pitanja dio dospjelih kredita preknjižen je na sumnjiva i sporna potraživanja. Za dio je utvrđeno da su nenaplativi, ali dalje aktivnosti nisu poduzete.
7.	Pregovarački postupci bez objave obavještenja su za odabrani uzorak provedeni u skladu Zakonom o javnim nabavkama. Iako u manjem obimu, javne nabavke za potrebe drugih ugovornih organa i dalje se ne provode u potpunosti u skladu s odredbama navedenog Zakona i njegovim aktima.
<i>Nerealizovane preporuke</i>	
1.	Budžetom planirati rashode i izdatke iz namjenskih sredstava u iznosu u kojem se planiraju i realizovati u toku godine za koju se Budžet donosi.
2.	Donijeti procedure kojima će se urediti način praćenja utroška namjenskih prihoda i primitaka.
3.	Potrebno je da Vlada Kantona poduzme aktivnosti u dijelu donošenja propisa kojima se uređuje način korištenja poslovnih prostora, te da se korisnicima poslovnih prostora ispostavljaju fakture za najam, potraživanja iskazuju u knjigovodstvenim evidencijama, te poduzimaju mjere s ciljem njihove naplate, kako je predviđeno odredbama Zakona o budžetima u FBiH.
4.	Obračun i isplatu dodataka po osnovu posebnih uslova rada vršiti u skladu s odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona, a naknade za prekovremeni rad isplaćivati u skladu sa Zakonom o radu i Zakonom o izvršavanju Budžeta.
5.	Angažovanje izvršilaca za obavljanje redovnih i sistematizovanih poslova vršiti u skladu sa Zakonom o radu, Zakonom o državnoj službi u Kantonu Sarajevo i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.
6.	Zaključiti kupoprodajni ugovor za nekretnine O-9 i O-10 u naselju Otes, ili iznaći drugo rješenje za smještaj korisnika u ove objekte, a sve s ciljem zaštite javnih sredstava.
7.	Utvrđiti mjerljive kriterije raspodjele transfera za kulturu i dosljedno ih primjenjivati, te definisati način utvrđivanja visine sredstava u odnosu na dodijeljeni broj bodova u oblasti sporta.
8.	Poduzeti aktivnosti kako bi u Jedinstveni račun trezora bili uključeni svi transakcijski računi koji se koriste, a u Glavnoj knjizi evidentirati sve poslovne promjene koje se na njih odnose, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.
9.	Potrebno je da budžetski korisnici uspostave evidencije o imovini u skladu s Uredbom o evidenciji imovine Kantona, donesu procedure upravljanja imovinom, te da se računovodstvenim politikama urede specifične poslovne promjene vezane za obavljanje poslova iz nadležnosti budžetskih korisnika u dijelu koji se odnosi na stalna sredstva.

10.	Poslovne promjene evidentirati na odgovarajućim pozicijama i u periodu u kojem su se desile, u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
11.	Potrebno je da svi budžetski korisnici uspostave odgovarajuće knjigovodstvene evidencije o utrošku namjenskih prihoda i primitaka, te da njihovo priznavanje vrše u iznosu u kojem su i utrošena.
12.	Popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja, shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.
13.	Izveštaj o novčanim tokovima sačinjavati u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta.
14.	Potrebno je vršiti procjenu ishoda sporova u toku i shodno procjeni evidentirati potencijalna potraživanja i potencijalne obaveze po ovom osnovu u vanbilansnoj evidenciji.
15.	Podatke o tužbama protiv kantonalnih budžetskih korisnika objaviti u Zabilješkama uz konsolidovane godišnje finansijske izvještaje.
Preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja	
1.	Donijeti kriterije za finansiranje Univerziteta u Sarajevu iz Budžeta Kantona, kako je predviđeno Zakonom o visokom obrazovanju. Ocjena postupanja po ovoj preporuci nije vršena zbog izmjene Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo. Naime, članom 167. Zakona koji je na snazi utvrđeno je da se dodjela sredstava za rad Univerzitetu iz Budžeta Kantona vrši po osnovu kriterija koje na prijedlog Senata utvrđuje Upravni odbor Univerziteta, dok je prethodno važećim Zakonom bilo utvrđeno da se vrši po osnovu kriterija koje na prijedlog Ministarstva, a uz prethodno pribavljeni usaglašeni prijedlog Senata i Upravnog odbora, utvrđuje Vlada.

Nakon izvršene revizije za 2023. godinu dato je ukupno 30 preporuka, od čega je 11 novih i 19 preporuka koje su već date u Izveštaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu (15 nerealizovanih i sedam djelimično realizovanih).⁶

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2023. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

U pismu menadžmentu dato je 12 preporuka, od kojih je jedna implementirana do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, sedam je djelimično implementirano, a za četiri preporuke nisu preduzete aktivnosti. Preporuke koje su djelimično implementirane ili nisu nikako, ponovit će se u Izveštaju.

⁶ Šest preporuka iz prethodnog izvještaja je objedinjeno u tri preporuke date u ovom Izveštaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Kanton u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,⁷ Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁸ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno **kontrolno okruženje**, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja i poštovanje postojećih zakonskih propisa. Način rada i rukovođenja, kao i opis radnih mjesta za obavljanje poslova i zadataka kod budžetskih korisnika, uređeni su pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji.

Prema prezentiranim podacima, u ministarstvima su imenovani koordinatori, ali značajan broj drugih korisnika još uvijek nije imenovao koordinate za finansijsko upravljanje i kontrolu, što nije u skladu sa odredbama Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Skupština Kantona nije uspostavljena kao jedinstveni organ s obzirom na to da Kabinet predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona nije organizovan u okviru Službe za skupštinske poslove Kantona zbog čega postojeća organizacija i organizacijska struktura Skupštine Kantona nije u skladu s Poslovníkom Skupštine Kantona.

Ministarstvo finansija Kantona uspostavilo je i vodi Registar budžetskih korisnika (u daljnjem tekstu: Registar). Ukupan broj budžetskih korisnika upisanih u Registar za 2023. godinu je 193, a u posebnom dijelu Budžeta Kantona za 2023. godinu planirani su rashodi i izdaci za 199 budžetskih korisnika. Korisnici koji nisu utvrđeni u Registru su: Ured Vlade Kantona Sarajevo za dijasporu, Ured Vlade Kantona Sarajevo za podršku Srebrenici, Kantonalna uprava za komunalne poslove u Kantonu Sarajevo, Univerzitet u Sarajevu – Fakultet islamskih nauka i Univerzitet u Sarajevu – Katolički bogoslovni fakultet. U objavljenom Registru upisan je isti identifikacioni broj za dva budžetska korisnika (Skupština Kantona Sarajevo, poslanici i parlamentarne grupe i Služba za skupštinske poslove Skupštine Kantona Sarajevo – 4200667170001).⁹ Tokom 2024. godine poduzete su određene aktivnosti na uspostavljanju Registra u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta FBiH.¹⁰ Međutim, one nisu okončane.

Upravljanje rizicima je cjelokupan proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir ciljeve korisnika javnih sredstava, te poduzimanja potrebnih radnji, posebno kroz primjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrole, u svrhu smanjenja rizika. Utvrdili smo da značajan broj budžetskih korisnika nije izvršio identifikaciju i procjenu uticaja i vjerovatnoće rizika, te uspostavio

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁹ Identifikacioni broj poreznom obvezniku predstavlja broj koji je jedinstven i jedini broj tog lica u svrhu prijave i uplate svih javnih prihoda u Federaciji ili podnošenja izjave ili drugog dokumenta Poreznoj upravi FBiH – član 5 Pravilnika o dodjeljivanju identifikacionih brojeva, registraciji i identifikaciji i evidencijama poreznih obveznika na teritoriji FBiH („Sl. novine FBiH“, br. 69/17 i 17/18)

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 30/14

registar rizika. Navedeno ima za posljedicu da se rizicima ne upravlja na adekvatan način i neusaglašenost aktivnosti sa propisima koji su na snazi.

Kontrolne aktivnosti temelje se na pisanim pravilima i principima, postupcima i drugim mjerama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo. Donesen je značajan broj propisa i internih akata, ali i dalje ima oblasti za koje propisi i interni akti nisu doneseni ili ih treba uskladiti i ažurirati (naprimjer Kantonalna uprava za inspekcijske poslove još uvijek nije uskladila svoj pravilnik o plaćama i naknadama sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u Kantonu Sarajevo¹¹).

Krajem 2022. godine donesene su Računovodstvene politike za budžetske korisnike i Trezor Kantona Sarajevo¹² (u daljnjem tekstu: Računovodstvene politike). Međutim, ovim politikama nisu uređeni svi specifični odnosi i poslovni događaji koji zahtijevaju dodatna pravila za njihovo knjiženje (kao naprimjer knjigovodstveno evidentiranje obaveza Kantona po izvršnim sudskim rješenjima, obaveza po osnovu ugovora o kreditima za nepovučena sredstva, potraživanja po ovom osnovu od krajnjih korisnika, zajednička ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju objekata).

Također, skrećemo pažnju na to da je odredbama Zakona o državnoj službi u Kantonu Sarajevo utvrđeno da Ministarstvo pravde donosi pravilnik kojim se propisuju kriteriji za ocjenjivanje i nagrađivanje državnih službenika. Međutim, Pravilnikom o ocjenjivanju državnih službenika koji je ovo Ministarstvo donijelo nisu uređeni kriteriji za nagrađivanje državnih službenika.

Vlada Kantona je donijela Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona Sarajevo.¹³ Članom 5. ove Uredbe su utvrđeni slučajevi u kojima se prijem u radni odnos vrši bez provedenog postupka obaveznog javnog oglašavanja (kao naprimjer u slučaju neophodnog hitnog radnog angažovanja radnika zbog iznenadnog povećanja obima posla, sprečavanja nastanka veće štete, kvara na postrojenjima, ako se radi o poslovima koji ne trpe odlaganje; zdravstvenih radnika koji su položili specijalistički ispit, nakon obavljenog specijalističkog staža, koji je u punom iznosu finansiran od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, u javnoj zdravstvenoj ustanovi sa kojom imaju zaključene ugovore o radu na određeno vrijeme). Prema podacima Inspektorata rada, zaštite na radu i socijalne zaštite Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, kojem je u nadležnosti da vrši inspekcijski nadzor nad primjenom Uredbe, u vezi s primjenom ovog člana Uredbe izvršena su četiri inspekcijska nadzora, od čega u dva nisu uočene nepravilnosti, u jednom izdato je Rješenje o upozorenju, a u drugom prekršajni nalog. Prema informaciji Ministarstva za rad, socijalnu politiku i raseljena lica i izbjeglice Kantona koje u drugostepenom postupku odlučuje o odlukama Kantonalne uprave za inspekcijske poslove u 2023. godini vođeno je pet drugostepenih postupaka, te donesena četiri drugostepena rješenja i jedan drugostepeni zaključak.

Skrećemo pažnju na to da je Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantonu ostavljena mogućnost zapošljavanja na određeno vrijeme bez provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja, iako je članom 20.a Zakona o radu¹⁴ utvrđeno da se u zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama pod drugim nazivom, pravnim licima sa javnim ovlaštenjima na teritoriji FBiH, kao i u javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji je osnivač Federacija, kanton, grad ili općina, te u privrednim društvima u kojima Federacija, kanton, grad ili općina učestvuje sa više od 50% ukupnog kapitala, prijem u radni odnos vrši nakon provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja za prijem u radni odnos.

Korisnici javnih sredstava prvog nivoa i vanbudžetski fondovi na kantonalnom nivou, u skladu sa članom 14. Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, dužni su izraditi godišnje izvještaje o funkcionisanju sistema FUK-a i dostaviti ih kantonalnom ministarstvu finansija.

Ministarstvo finansija, u skladu sa članom 15. ovog Zakona, sačinilo je Godišnji konsolidovani izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, koji je 31. 3. 2024. godine

¹¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, 5/19 i 40/22

¹² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 52/22

¹³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 19/21, 10/22 i 28/23

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 89/18 i 44/22

dostavilo Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva finansija. Ovaj izvještaj sačinjen je na osnovu 157 pojedinačnih izvještaja budžetskih korisnika, vanbudžetskih fondova, kantonalnih preduzeća, Grada Sarajeva i općina.

Prema prezentiranim podacima, 29 korisnika javnih sredstva (uglavnom škole) svoje izvještaje nije sačinilo na propisanim obrascima zbog čega njihovi podaci nisu inkorporirani u Godišnji izvještaj. Ministarstvo privrede i Ministarstvo komunalne privrede infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša nisu Ministarstvu finansija dostavili ove izvještaje. Shodno utvrđenom, Godišnji konsolidovani izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole ne prikazuje stvarno stanje u provedbi sistema internih kontrola u javnom sektoru u Kantonu.

Skupština Kantona nije uspostavljena kao jedinstveni organ, kako je to predviđeno Poslovníkom Skupštine Kantona. Registar budžetskih korisnika za 2023. godinu nije potpun, jer određeni korisnici Budžeta nisu upisani u registar ili su upisani, a nisu ispunili uslove utvrđene Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta FBiH. Značajan broj budžetskih korisnika još uvijek nije imenovao koordinate za finansijsko upravljanje i kontrolu, izvršio identifikaciju i procjenu uticaja i vjerovatnoće rizika, te uspostavio registar rizika. Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor Kantona Sarajevo nisu uređeni svi specifični odnosi i poslovni događaji koji zahtijevaju dodatna pravila za njihovo knjiženje. Određeni budžetski korisnici pojedine akte ili nisu donijeli ili nisu uskladili i ažurirali u skladu sa važećom zakonskom regulativom. Konsolidovani izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole nije objedinjen na nivou Kantona, jer u njega nisu inkorporirani izvještaji dva ministarstva i 29 izvještaja korisnika javnih sredstva koji ih nisu sačinili na propisanim obrascima.

Preporuke:

- *poduzeti aktivnosti kako bi se organizacija pojedinih budžetskih korisnika uskladila s propisima kojima su osnovani, te preispitati podatke navedene u Registru budžetskih korisnika i shodno konstatovanom ga dopuniti i uskladiti s odredbama Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH;*
- *potrebno je da svi budžetski korisnici imenuju koordinate za finansijsko upravljanje i kontrolu, izvrše identifikovanje i procjenu rizika, uspostave registar rizika, sačine mape procesa, te izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole na propisanim obrascima u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;*
- *Ministarstvo finansija treba da računovodstvenim politikama uredi dodatna pravila za knjiženje specifičnih događaja koji se pojavljuju tokom poslovanja određenih budžetskih korisnika.*

Fiskalna odgovornost

Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti propisana je obaveza Ministarstva finansija (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) da vrši formalnu i suštinsku provjeru sadržaja dostavljenih izjava. Ministarstvo finansija je dužno izvršiti prijem i provjeru sadržaja izjava o fiskalnoj odgovornosti korisnika Budžeta Kantona, vanbudžetskih fondova i općina/Grada s područja Kantona.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva utvrđeno je da prikupljanje i formalnu ispravnost izjava vrši zaposlenik raspoređen na radno mjesto stručnog saradnika za budžet i konsolidaciju budžeta. Prema pregledima i obavještenjima, izjave o fiskalnoj odgovornosti na propisani način nisu dostavili jedan budžetski i jedan vanbudžetski korisnik. O konstatovanim propustima koji su uočeni tokom formalne provjere sadržaja izjava o fiskalnoj odgovornosti, obavješten je Budžetski inspektorat. Radna grupa Ministarstva izvršila je suštinsku provjeru izjava za 2022. godinu za pojedine korisnike na odabranom uzorku i o navedenom sačinila Izvještaj. Uvidom u Izvještaj utvrdili smo da je izvršena provjera vjerodostojnosti odgovora datih u obrascima.

Budžetski nadzor

U okviru Ministarstva finansija uspostavljena je funkcija budžetskog nadzora, odnosno Budžetski inspektorat koji obavlja inspeksijski nadzor zakonitosti, pravovremenosti i namjenskog korištenja budžetskih sredstava, kojim se nalažu mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, što je obaveza propisana odredbama Zakona o budžetima u FBiH. Na 31. 12. 2023. godine od sistematizovanih šest popunjeno je pet radnih mjesta (glavni, tri budžetska inspektora i stručni savjetnik za pravne poslove). Prema podacima iz izvještaja o radu Ministarstva finansija, u 2023. godini obavljen je 61 budžetski nadzor, izdata su tri prekršajna naloga, sačinjeno je 60 rješenja i zapisnički konstatovanih mjera za otklanjanje nepravilnosti, a pet predmeta dostavljeno je Kantonalnom tužilaštvu na postupanje.

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH,¹⁵ uspostavljena je Jedinica za internu reviziju pri Ministarstvu finansija, kao zajednička jedinica za internu reviziju budžetskih korisnika Kantona. U Jedinici za internu reviziju sistematizovana su i popunjena četiri radna mjesta.

Sačinjen je Strateški plan za period od 2023. do 2025. godine i Godišnji plan rada za 2023. godinu. Godišnjim planom za 2023, planirano je obavljanje 13 revizija.

Od 13 planiranih revizija do kraja 2023. godine izvršeno je 12, dok je jedna revizija (Upravljanje voznim parkom u Kantonalnoj upravi civilne zaštite Kantona Sarajevo) prolongirana i okončana u januaru 2024. godine.

Godišnji izvještaj interne revizije, u zakonski utvrđenom roku, je sačinjen i dostavljen Centralnoj harmonizacionoj jedinici Federalnog ministarstva finansija.

Prevenција korupcije

Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Ured) u decembru 2023. godine sačinio je Informaciju o provedbi aktivnosti iz Strategiju za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo 2022. – 2023. i Akcionog plana. U Informaciji je navedeno da je od ukupno 47 aktivnosti čije provođenje predviđa Strategija i koje su operacionalizirane u Akcionom planu, 38 realizovano, osam nije, dok o realizaciji jedne aktivnosti nema podataka. Ured je nosilac pet nerealiziranih aktivnosti, Vlada dvije, a institucije javnog sektora i resorna ministarstva po jedne aktivnosti. Rok za realizaciju aktivnosti iz Strategije i Akcionog plana bio je 31. 12. 2023. godine.

Dio aktivnosti iz nadležnosti Ureda koje nisu realizirane u navedenom roku i koje su poduzete tokom 2024. godine, odnose se na analizu provedbi mjera integriteta, utvrđivanje stepena njihove provedbe i izvještavanje. Zakonom o prevenciji i suzbijanju korupcije u Kantonu koji je donesen 2022. godine, utvrđena je obaveza javnih institucija u Kantonu da Uredu dostave izvještaj o provođenju plana integriteta do 31. marta tekuće za prethodnu godinu. Prema prezentiranim podacima iz juna 2024. godine, Ured je zaprimio izvještaje o provođenju planova integriteta za 2023. godinu od 215 javnih institucija Kantona, od kojih je za dio utvrđeno da su nepotpuni, zbog čega su vraćeni na dopunu, te je izrada Izvještaja o donošenju i provođenju planova integriteta u institucijama Kantona za 2023. godinu u završnoj fazi.

Ured je u decembru 2023. godine izradio Zbirku informacija o utvrđenim nepravilnostima i koruptivnim rizicima u resorima ministarstava Kantona u periodu od 2020. godine do dana njenog sačinjavanja. Utvrđene su nepravilnosti i koruptivni rizici, u sljedećim oblastima: utvrđeni uslovi za direktore/v.d. direktore i izvršne direktore/v.d. izvršne direktore; postupanje po prijavama korupcije, kontrola javnih nabavki, izdati prekršajni nalozi zbog kršenja Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo, revizija diploma zaposlenih, prijem u radni odnos, jačanje i unapređenje integriteta, pokretanje postupka utvrđivanja postojanja sukoba interesa i transparentnost podataka.

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

U 2024. godini Uredbom o osnivanju Ureda za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo,¹⁶ između ostalog, pored izmjene naziva, proširen je i djelokrug rada Ureda.

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje budžeta

Budžet Kantona za 2023. godinu¹⁷ Skupština Kantona je usvojila 29. 3. 2023. godine u iznosu od 1.438.896.538 KM, sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2023. godinu (u daljem tekstu: Zakon o izvršavanju Budžeta). S obzirom na to da Budžet Kantona nije usvojen do 31. 12. 2022. godine, Skupština Kantona je 28. 12. 2022. godine donijela Odluku o privremenom finansiranju potreba Kantona za period od 1. 1. do 31. 3. 2023. godine.

Budžetom su planirani prihodi u iznosu od 1.198.331.837 KM, višak prihoda nad rashodima u iznosu od 55.424.000 KM i primici od 185.140.701 KM.

Rashodi i izdaci planirani su u iznosu od 1.414.377.375 KM, od čega tekući rashodi (1.232.775.823 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (143.393.544 KM) i izdaci za finansijsku imovinu i otplate dugova (38.208.008 KM). Tekuća rezerva u iznosu od 4.719.163 KM, a za pokriće akumuliranog deficita planirano je 19.800.000 KM.

Tokom godine unosom u budžet razgraničenih prihoda iz prethodnih godina i drugim unosima, budžet je povećan na 1.638.099.410 KM.

Smjernice ekonomske i fiskalne politike za period 2023. - 2025. godine, Vlada Kantona usvojila je Zaključkom od 26. 5. 2022. godine. Ministarstvo finansija je sačinilo Instrukciju broj 1 o načinu i elementima izrade Dokumenta okvirnog budžeta za period 2023. - 2025. godine (u daljnjem tekstu: DOB). Vlada Kantona je 28. 6. 2022. godine usvojila DOB, što je u roku utvrđenom Zakonom o budžetima u FBiH.

Ministarstvo finansija je u skladu sa zakonski utvrđenim rokom Vladi Kantona dostavilo Nacrt Budžeta u iznosu od 1.051.040.009 KM (27. 10.), uz prethodno pribavljeno mišljenje Federalnog ministarstva finansija u vezi sa planiranim prihodima i primicima i primjenom fiskalnog pravila iz člana 43. ovog zakona.

Vlada Kantona je usvojila Nacrt Budžeta 19. 1. 2023. godine, a Skupština Kantona 8. 2. 2023. godine te ga uputila ga u javnu raspravu u trajanju od 20 dana. Federalno ministarstvo finansija je u mišljenju na Prijedlog Budžeta navelo da Ministarstvo finansija nije ispoštovalo odredbe člana 33. stav 3. Zakona o budžetima u FBiH, budući da su prihodi od poreza na dohodak veći u odnosu na projekciju Federalnog ministarstva finansija. Nakon obrazloženja Kantona da je plan prihoda poreza na dohodak veći usljed izmjena politika, Federalno ministarstvo finansija dalo je Mišljenje da su odredbe ovog člana djelimično ispoštovane.

Ističemo da Budžet Kantona nije donesen u roku utvrđenom članom 32. Zakona o budžetima u FBiH (do 31. 12.).

Utvdili smo da prilikom planiranja i donošenja Budžeta Kantona nisu u potpunosti poštovane odredbe Zakona o budžetima u FBiH:

- Određeni budžetski korisnici nisu dostavili budžetske zahtjeve u zakonski utvrđenom roku do 31. 8.;
- Ministarstvo finansija je u Instrukciji broj 2 dalo uputu budžetskim korisnicima da ne planiraju razgraničene prihode, budući da će im oni biti „stavljani na raspolaganje“ nakon sačinjavanja godišnjeg obračuna, posebnim zaključkom Vlade. Postupajući po Instrukciji, budžetski korisnici

¹⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 7/24

¹⁷ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 15/23

nisu planirali ni rashode i izdatke koji bi se trebali realizirati u 2023. godini dijelom iz razgraničenih namjenskih prihoda i njihovi finansijski zahtjevi nemaju sve elemente utvrđene članom 20. Zakona. Zbog navedenog, Nacrt budžeta i usvojeni Budžet ne sadrže prikaz svih planiranih rashoda i izdataka, kako je utvrđeno članovima 11. i 26. Zakona o budžetima u FBiH;

- Odlukom Vlade Kantona od 6. 4. 2023. godine¹⁸ odobren je unos 185.119.141 KM razgraničenih namjenskih prihoda i primitaka i prihoda budžetskih korisnika. Na ovaj način u Budžet su uneseni razgraničeni prihodi i primici, i s njima planirani rashodi i izdaci, iako ih budžetski korisnici nisu planirali realizirati u svojim programima rada i programima utroška sredstava;
- Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona utvrđeno je da se preraspodjela sredstava može vršiti jednom kvartalno na zahtjev budžetskog korisnika u iznosu do 10% ukupno odobrenih rashoda i izdataka za tog budžetskog korisnika, a na osnovu odluke Ministarstva finansija. Prema podacima iz evidencije o izvršenim preraspodjelama (Excel tabeli), odlukama ministra finansija najveći iznos sredstava je preraspodijeljen u četvrtom kvartalu, a izvršene preraspodjele su u zakonski dozvoljenom obimu (do 10% ukupnog odobrenog budžeta). **Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona uređeno je da ministar finansija utvrđuje obim i vrstu rashoda i izdataka za preraspodjelu sredstava. Međutim, ministar nije utvrdio obim niti vrstu rashoda i izdataka koji se mogu preraspoređivati.** Napominjemo da je članom 59. Zakona o budžetima u FBiH propisano da se Zakonom o izvršavanju budžeta reguliše obim i vrsta rashoda za preraspodjelu te da se budžetska sredstva ne mogu preraspodijeliti osim pod uslovima i na način kako je utvrđeno ovim Zakonom i Zakonom o izvršavanju budžeta. U skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, preraspodjela između budžetskih korisnika u okviru odobrenog budžeta izuzetno je dozvoljena o čemu odlučuje Vlada na prijedlog Ministarstva finansija. Preraspodjele sredstava između budžetskih korisnika su vršene, a ukupan broj izvršenih preraspodjela nije prezentiran. Tokom revizije nismo se uvjerali da su vršene u izuzetnim slučajevima. Značajna sredstva odobrena preraspodjelama nisu ni realizovana (što je to detaljnije navedeno u Izvještaju o finansijskoj reviziji Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona za 2023. godinu). Vršene su preraspodjele u okviru odobrenog Budžeta između Računa prihoda i rashoda i Računa kapitalnih izdataka što je dozvoljeno samo pod uslovima propisanim zakonom o izvršavanju budžeta, a ti uslovi u Zakonu o izvršenju Budžeta Kantona za 2023. godinu nisu propisani. **S obzirom na navedeno, te veliki broj preraspodjela, ne možemo potvrditi da su preraspodjele vršene kako nalažu zakonski propisi. Posljedica izvršenih preraspodjela je značajna izmjena strukture odobrenog Budžeta kod pojedinih budžetskih korisnika u odnosu na Budžet koji je usvojila Skupština;**
- U 2023. godini ostvareni su značajno manji prihodi i primici od planiranih Budžetom, te je ostvaren negativan finansijski rezultat za 2023. godinu u iznosu od 80.218.709 KM. Dio je pokriven neraspoređenim viškom prihoda nad rashodima (akumuliranim suficitom) iz ranijeg perioda u iznosu od 35.918.953 KM, a na datum bilansa iskazan je višak rashoda nad prihodima (akumulirani deficit) u iznosu od 44.186.236 KM. **Međutim, nisu vršene privremene mjere uravnoteženja Budžeta, niti su donesene njegove izmjene i dopune. S tim u vezi, ističemo da je potrebno planirati pokriće neraspoređenog viška rashoda nad prihodima (deficita) u narednih pet fiskalnih godina, shodno članu 43. stav 2. Zakona o budžetima u FBiH.**

Pojedini budžetski korisnici svoje budžetske zahtjeve nisu dostavili u propisanom roku, Vlada Kantona Nacrt budžeta nije usvojila u utvrđenom roku, te Budžet nije ni donesen do 31. decembra. Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona nije regulisan obim i vrsta rashoda za preraspodjelu. Budžetom se ne planiraju rashodi i izdaci u skladu sa stvarnim potrebama budžetskih korisnika, te finansijski zahtjevi budžetskih korisnika i Budžet ne sadrže sve planirane prihode i primitke i s njima povezane rashode i izdatke jer se razgraničeni prihodi budžetskim korisnicima naknadno stavljaju na

¹⁸ Odluka o unosu razgraničenih namjenskih prihoda i primitaka i prihoda budžetskih korisnika iz 2022. godine u Budžet Kantona Sarajevo za 2023. godinu (akt broj 02-04-8837-25/23 od 6. 4. 2023. godine)

raspolaganje Odlukom Vlade, a nisu poduzimane ni mjere uravnoteženja Budžeta, niti su donesene njegove izmjene i dopune, te je ostvaren negativan finansijski rezultat za 2023. godinu u iznosu od 80.218.709 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuke:

- *prilikom planiranja i donošenja Budžeta pridržavati se rokova utvrđenih Zakonom o budžetima u FBiH, a Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona utvrditi obim i vrstu rashoda za preraspodjelu kao i način izvršavanja kapitalnih transfera;*
- *planirati sredstva u budžetu za pokriće neraspoređenog viška rashoda nad prihodima (akumuliranog deficita) u narednih pet fiskalnih godina u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH;*
- *Budžetom planirati rashode i izdatke iz namjenskih sredstava u iznosu u kojem se planiraju i realizovati u toku godine za koju se Budžet donosi, te poduzimati mjere uravnoteženja Budžeta u slučaju smanjenja prihoda i primitaka ili povećanja rashoda i izdataka.*

5.2 Izvještavanje

Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta Kantona za 2023. Vlada Kantona usvojila je Zaključkom od 9. 5. 2024. godine, a Skupština Kantona ga do okončanja revizije nije razmatrala.

6. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje konsolidovane računovodstvene izvještaje za Budžet Kantona, Ministarstvo finansija sačinilo je i dostavilo Federalnom ministarstvu finansija, u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta u koloni planirano iskazani su planirani iznosi pozicija prihoda, primitaka, rashoda i izdataka Budžetom za 2023. godinu.

Međutim, na poziciji tekuće rezerve iskazan je iznos od 24.519.163 KM, iako je tekuća rezerva Budžetom planirana u iznosu od 4.719.163 KM. Razlika od 19.800.000 KM odnosi se na planirana sredstva za pokriće dijela akumuliranog deficita.

U Analizi iskaza – tekstualnom dijelu izvještaja pojedinih budžetskih korisnika uglavnom su dati statistički podaci. One ne sadrže obrazloženja izvršenja budžeta, s posebnim osvrtom na odstupanja ostvarenih od planiranih rashoda i izdataka, prema uzrocima nastajanja, analiza troškova zaposlenih, analiza obaveza kako je to propisano članovima od 30. do 32. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH (Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo za odgoj i obrazovanje, Ministarstvo zdravstva i drugi).

Zbog navedenog analize iskaza pojedinih budžetskih korisnika nisu sačinjene na način propisan članovima od 30. do 32. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *budžetski korisnici Kantona treba da Analizu iskaza – tekstualni dio izvještaja sačinjavaju na način utvrđen Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu Budžeta u FBiH.*

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U konsolidovanom Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2023. godinu iskazani su prihodi i primici u iznosu od 1.151.252.649 KM. Njihovu strukturu čine: prihodi od poreza (931.362.371 KM), neporezni prihodi (114.803.656 KM), primljeni transferi i donacije (70.560.355 KM), primici od

zaduživanja (31.073.923 KM), primici od finansijske imovine (3.435.643 KM) i primici od prodaje stalnih sredstava (16.701 KM).

U Kantonu značajan iznos prihoda i primitaka se na kraju godine razgraničava, a nije propisana procedura na koji način budžetski korisnici prate njihov utrošak. U skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Ministarstvo finansija treba da osigura provođenje jedinstvenih računovodstvenih procedura i donosi propise o knjigovodstvu, te sadržaju i načinu finansijskog izvještavanja za sve budžetske korisnike i vanbudžetske fondove.

Preporuka:

- **donijeti procedure kojima će se urediti praćenje utroška namjenskih prihoda i primitaka, te utvrditi vrste koje se evidentiraju kod organizacione jedinice „Trezor“, a svi budžetski korisnici treba da uspostave i ažurno vode pomoćne evidencije o utrošku namjenskih prihoda i primitaka.**

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza iskazani su u iznosu od 931.362.371 KM i u odnosu na plan su manji za 81.605.455 KM, a najvećim dijelom se odnose na prihode: od indirektnih poreza (480.018.736 KM), poreza na dohodak (248.093.170 KM) i poreza na dobit preduzeća (189.828.174 KM).

Prihodi od indirektnih poreza su u 2023. godini znatno manji u odnosu na izvršenje prošle godine i iznos planiran Budžetom, jer je izmjenom Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH smanjen ponder za njihovu raspodjelu Kantonu.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 114.803.656 KM, a njihovu strukturu čine: naknade i takse, prihodi od vlastitih djelatnosti i neplanirane uplate (101.777.377 KM), prihodi od poduzetničkih aktivnosti (1.424.897 KM), novčane kazne (11.585.276 KM) i drugi tekući prihodi (16.106 KM).

Značajan dio naknada, taksi i prihoda od pružanja javnih usluga odnosi se na ostale kantonalne naknade (27.316.689 KM) i vlastite prihode budžetskih korisnika (27.061.541 KM). Vlastiti prihodi su prihodi koje budžetski korisnici ostvaruju obavljanjem svoje osnovne djelatnosti. Najveći dio ovih prihoda iskazan je kod organizacionih jedinica Univerziteta u Sarajevu (13.895.268 KM), ustanova iz oblasti osnovnog i srednjeg obrazovanja (6.738.327 KM), Ministarstva unutrašnjih poslova (2.410.528 KM) i drugih.

Prihodi od koncesija iskazani su u iznosu 671.039 KM i predstavljaju najznačajniji prihod u okviru poduzetničkih aktivnosti. Po osnovu ove naknade u 2023. godini na depozitni račun uplaćeno je 1.677.596 KM, a iskazani dio predstavlja 40% od ukupno naplaćene naknade koja pripada Kantonu. Prema podacima Ministarstva privrede u čijoj je nadležnosti najveći broj koncesionih ugovora, na 31. 12. 2023. godine, aktivno je bilo 16 ugovora koje je Vlada zaključila s koncesionarima, od kojih se najveći broj odnosi na pravo eksploatacije vode i korištenje mineralnih sirovina. Ministarstvo je u januaru 2024. godine sačinilo pisani dokument sa elementima fakture kojim se nalaže ukupan iznos koncesione naknade za uplatu za četvrti kvartal 2023. godini, dok u prethodnim periodima nije izdavalo fakturu ili rješenje kojim s utvrđuje visina obaveze za uplatu naknade za koncesiju.

Kantonalna uprava za inspekcijski nadzor, dostavila je podatke o obavljenim inspekcijskim nadzorima samo za korisnike koncesija za eksploataciju nemetalnih mineralnih sirovina. Prema prezentiranim podacima obavljena su 24 inspekcijska nadzora, nije izdat ni jedan prekršajni nalog, a pokrenut je upravni spor protiv „Hidrogradnje“ d.d. Sarajevo u stečaju, koja vrši eksploataciju sirovina bez važećeg ugovora o koncesiji. Ugovori sa većim brojem korisnika, koji su u prethodnom periodu naknadu plaćali shodno odredbama Odluke o naknadi za eksploataciju voda na području Kantona¹⁹ koja je stavljena van snage, nisu zaključeni ni tokom 2023. godine. Prema informacijama Ministarstva

¹⁹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 29/12 i 5/18

privrede, sa pet je zaključen, a sa dva korisnika zaključenje ugovora je u završnoj fazi. U periodu 2018. – 2023. godine obavljeno je 16 inspekcijskih nadzora nad korištenjem voda od čega dva u 2023. godini. S obzirom na to da su privrednim subjektima izdavana rješenja kojima se nalaže obustava daljnjeg zahvatanja vode iz vodozahvata konstatujemo da su privredni subjekti eksploataciju vršili bez zaključenih ugovora o koncesiji, te da se i dalje korištenje prirodnih resursa u Kantonu ne vrši u skladu sa važećom zakonskom regulativom. Navedeno za posljedicu ima manje prihode od ove naknade.

Prihodi od iznajmljivanja poslovnih prostora iskazani su u iznosu od 148.409 KM i to kod Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša (73.434 KM), Ministarstva privrede (69.528 KM) te na organizacionoj jedinici „Trezor“ (5.447 KM). S obzirom da se ovaj prihod smatra namjenskim dio uplata je razgraničen (120.262 KM).

Najznačajniji dio ovog prihoda kod Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša odnosi se na sredstva naplaćena shodno Odluci o kriterijima i načinu dodjele u zakup i visini zakupnine za 66 poslovnih prostorija koje su Odlukom Vlade Kantona izdvojene iz bilansa KJSP „Sarajevostan“ i stavljene u vlasništvo Kantona.²⁰

Prema prezentiranim podacima Ministarstva privrede, Kanton raspolaže sa 94 poslovna prostora u vlasništvu drugih država. Pomoćna evidencija potraživanja po osnovu zakupa ovih prostora, prema izjavi predstavnika Ministarstva privrede, vodila se do 2021. godine.

Osnov za zaključivanje ugovora o korištenju imovine – poslovnih prostora (u vlasništvu drugih država) u proteklom periodu bila je Odluka Skupštine Kantona o načinu upravljanja imovinom poslovnih jedinica sa i bez svojstva pravnog lica iz drugih država na području Kantona²¹ i Uredba Vlade Kantona o utvrđivanju zona.²² Ovi podzakonski akti doneseni su na osnovu Zakona o zabrani raspolaganja imovinom, prijenosu sredstva i statusnih promjena pravnih lica na teritoriji Bosne i Hercegovine iz drugih država.²³ Stupanjem na snagu Zakona o stvarnim pravima FBiH²⁴ utvrđen prestanak važenja Zakona o zabrani raspolaganja imovinom, prijenosu sredstva i statusnih promjena pravnih lica na teritoriji Bosne i Hercegovine iz drugih država. Iako je utvrđen prestanak važenja navedenih propisa, zakonodavni organi nisu donijeli novi propis za upravljanje imovinom poslovnih jedinica sa i bez svojstva pravnog lica iz drugih država na području Kantona. Dakle, način raspolaganja ovom imovinom nije jasno uređen.

Zaključenim ugovorima nije predviđeno ispostavljanje faktura, nego je utvrđena obaveza uplate mjesečno naknade za zakup unaprijed, a najkasnije do 15. u mjesecu za tekući period.

S obzirom na prezentovane informacije u vezi upravljanja imovinom u vlasništvu drugih država na području Kantona konstatujemo da nisu poduzete adekvatne aktivnosti u vezi raspolaganja ovom imovinom, njenim jasnim identifikovanjem, te utvrđivanju stvarne tržišne vrijednosti zakupa u svrhu ostvarivanja budžetskih prihoda.

Zavod za izgradnju Kantona prema prezentiranim podacima raspolaže sa 23 poslovna prostora od kojih je osam nije iznajmljeno, dio prostora se koristi bez naknade shodno odlukama Vlade Kantona, a samo za jedan prostor je ugovorena naknada. Shodno zaključenom ugovoru mjesečno se izdaju fakture i potraživanje se evidentira, ali plaćanje u toku 2023. godine nije izvršeno. Dio potraživanja ovog kao i drugih korisnika je utužen i u toku su sudski postupci od kojih su pojedini okončani i izvršenje je u toku.

U Kantonu način raspolaganja i davanja u najam poslovnih prostora uz naknadu ili bez naknade nije uređen propisima. Veći dio potraživanja prethodnog perioda je predmet sudskih sporova. Usluge zakupa se ne fakturišu, niti se potraživanja po ovom osnovu knjigovodstveno evidentiraju, a nije uspostavljena ni njihova pomoćna evidencija (osim Zavoda za izgradnju Kantona). S obzirom na značajan broj prostora kojima raspolaže Kanton, a koji su u vlasništvu bivših država, i o kojima ne postoji tačna evidencija o stanju i korištenju, a ugovori o njihovom najmu/korištenju su zaključeni

²⁰ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 21/05,12/06,13/07,19/08 i 5/11

²¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br.19/97

²² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br.5/98

²³ „Sl. list R BiH“, br. 4/95 i 37/95

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br.66/13,100/13 i 32/19-odluka Ustavnog suda

na osnovu propisa koji su u međuvremenu stavljeni van snage, smatramo da nisu stvoreni uslovi za efikasno upravljanje ovom imovinom u cilju ostvarivanja prihoda po ovom osnovu.

Preporuka:

- *potrebno je da Vlada Kantona poduzme aktivnosti na donošenju propisa kojima se uređuje način korištenja poslovnih prostora, da se korisnicima poslovnih prostora ispostavljaju fakture za najam, potraživanja iskazuju u knjigovodstvenim evidencijama, te poduzimaju mjere s ciljem njihove naplate, kako je predviđeno odredbama Zakona o budžetima u FBiH.*

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 70.560.355 KM, a čine ih: primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti (59.979.620 KM), od inostranih vlada i međunarodnih organizacija (8.401.737 KM), donacije (1.230.473 KM), kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova (824.160 KM) i primljeni transferi od inostranih Vlada (124.365 KM). U skladu s propisima, priznavanje prihoda od transfera za posebne namjene i donacija vrši se u iznosu u kojem su primljena sredstva utrošena, a neutrošeni dio sredstava se na kraju godine iskazuje na poziciji razgraničenih prihoda.

Utrošeni dio primljenih transfera od Federacije BiH iskazan je u iznosu od 49.680.466 KM. Kantonu su, shodno Ugovoru o dodjeli pomoći iz Budžeta Federacije BiH za 2022. godinu, u toj godini doznačena sredstva u iznosu od 36.178.423 KM sa obavezom da dodijeljenu pomoć namjenski utroši za provođenje strukturalnih reformi i finansiranje/sufinansiranje infrastrukturnih projekata, koji su od značaja za Federaciju u omjeru 50:50, da dostavi Plan investiranja dodijeljenih sredstava za kapitalne investicije, te da najkasnije do 31. 12. 2023. godine dostavi Federalnom ministarstvu finansija izvještaj o namjenskom utrošku sredstava. U naznačenom roku Kanton je dostavio izvještaj o namjenskom utrošku kojim je pravdao cjelokupan iznos odobrenih sredstava. Na zahtjev Federalnog Ministarstva finansija da dodatno doradi obrasce izvještaja, 29. 3. 2024. godine Kanton je dostavio izmijenjeni izvještaj kojim pravda namjenski utrošak odobrenih sredstava u iznosu od 36.167.065 KM, dok manji dio sredstava ostaje neopravdan (11.358 KM). Međutim, Zaključkom Vlade FBiH od 20. 6. 2024. godine Kantonu je naložen povrat namjenski neutrošenih sredstava u iznosu od 486.595 KM, te je Ministarstvo finansija Kantona 4. 7. 2024. godine izvršilo povrat sredstava. Razlika između utvrđenog iznosa za povrat i iznosa sredstava koje Kanton nije pravdao u skladu s odobrenom namjenom posljedica je preraspodjele sredstava koje je Kanton vršio u dijelu kapitalnih transfera, što je automatski mijenjalo Plan investiranja, odnosno prenamjenu sredstava u druge kapitalne projekte.

U istom iznosu kao i u 2022. godine Kantonu su shodno Ugovoru o dodjeli pomoći iz Budžeta FBiH za 2023. godinu doznačena sredstva 19. 7. 2023. godine. Određeni dio ovih sredstava utrošen je tokom 2023. godine, a neutrošeni dio je razgraničen za 2024. godinu. Tačan iznos za razgraničenje ovih sredstava se utvrđuje popisom na kraju godine. **S obzirom na to da je iskazana razlika između zahtjeva korisnika i odobrenih iznosa za razgraničenje primljenih transfera, konstatujemo da evidencije o utrošku primljenih transfera nisu uspostavljene u potpunosti, zbog čega ne možemo potvrditi iznos iskazanih primljenih transfera. Navedeno nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor. Preporuka je data u tački 6.1.1 Izvještaja.**

6.1.1.4 Primici od zaduživanja

Primici od zaduživanja iskazani su u iznosu od 31.073.923 KM i u cijelosti se odnosi na primitke od domaćeg zaduživanja.

6.1.1.5 Primici od finansijske imovine

Primici od finansijske imovine iskazani su u iznosu od 3.435.643 KM, a odnose se na primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja (2.063.178 KM) i od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama (1.372.465 KM).

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 1.231.471.358 KM. Rashode i izdatke čine: plaće, naknade i doprinosi (621.201.335 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (342.629.631 KM), izdaci za materijal i usluge (101.835.373 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (65.095.326 KM), kapitalni transferi (56.966.585 KM), izdaci za otplate dugova (31.829.159 KM) i izdaci za kamate (11.913.949 KM).

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 564.881.858 KM (bruto plaće i naknade plaća: 500.669.646 KM i naknade troškova zaposlenih 64.212.212 KM).

Za obračun plaća i naknada primjenjuje se Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona Sarajevo²⁵, Zakon o plaćama i ostalim naknadama sudija i tužilaca u FBiH,²⁶ kolektivni ugovori, jedinstveni pravilnik o plaćama i naknadama osoblja na Univerzitetu i interni akti budžetskih korisnika.

Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u Kantonu Sarajevo propisano je da se osnovna plaća utvrđuje množenjem osnovice za plaću i boda sa pripadajućim koeficijentom platnog razreda. Osnovna plaća uvećava se za 0,6% za svaku započetu godinu staža, a najviše do 20%.

Zakonom o izvršavanju Budžeta za 2023. godinu utvrđena je osnovica za obračun plaće za zaposlene u kantonalnim organima državne službe i drugim budžetskim korisnicima u iznosu od 330 KM i bod u iznosu 1,00. Propisano je da pored osnovice i boda za obračun plaće svi budžetski korisnici koji primaju plaću iz Budžeta, ostvaruju dodatak na plaću u mjesečnom iznosu 100 KM neto. **Uvidom u platne liste utvrdili smo da je dodatak na plaću isplaćivan uvećan za procenat minulog rada, a ne u neto iznosu od 100 KM kako je utvrđeno Zakonom o izvršavanju Budžeta za 2023. godinu.**

Koeficijenti i platni razredi utvrđeni Zakonom usaglašeni su s koeficijentima propisanim Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH,²⁷ osim za radno mjesto rukovodioca samostalne kantonalne uprave i samostalne kantonalne upravne organizacije kojim je za ovo radno mjesto utvrđen veći koeficijent u odnosu na koeficijent propisan federalnim Zakonom.

Kolektivnim ugovorima za državne službenike i namještenike u organima državne službe Kantona Sarajevo iz 2022. i 2023. godine utvrđeno je da se do decembra 2023. godine osnovna plaća povećava za 5%, a od decembra za 10%, zbog općeg povećanja cijena dobara i usluga, a uslijed nemogućnosti povećanja koeficijenata propisanih Zakonom.

Članom 21. Zakona propisano uvećanje plaće po osnovu radnog učinka. Utvrđeno je da će se način ocjenjivanja rada državnih službenika i procenat uvećanja osnovne plaće po osnovu ocjene rada regulisati pravilnikom iz člana 41. stav (10) Zakona o državnoj službi u Kantonu Sarajevo²⁸, te da se procenti uvećanja plaće po osnovu ocjene rada primjenjuju i na ocjenu rada namještenika.

Pravilnikom o ocjenjivanju državnih službenika²⁹, koji je donesen na osnovu Zakona o državnoj službi u Kantonu Sarajevo, nije utvrđen procenat uvećanja osnovne plaće po osnovu ocjene rada.

Kolektivnim ugovorom je utvrđeno i da se osnovna plaća povećava za 2% po osnovu ocjene rada, za državne službenike i namještenike koji su u prethodnoj godini ocijenjeni kao „izuzetno

²⁵ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 5/19 i 40/22

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 72/05, 22/09 i 55/13

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 45/10, 111/12, 2/17

²⁸ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 31/16 i 45/19

²⁹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 50/17

uspješan“/“naročito uspješan“. Odredbama novog Kolektivnog ugovora koji je u primjeni od decembra 2023. godine osnovna plaća se po osnovu ocjene rada povećava za 5% („izuzetno uspješan“/“naročito uspješan“) i za 2% („uspješan“).

Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona Sarajevo i Kolektivnim ugovorom za državne službenike i namještenike u organima državne službe Kantona Sarajevo su predviđena uvećanja plaće po osnovu radnog učinka i za poslove sa posebnom prirodom rada, koja nisu predviđena Zakonom o plaćama i naknada u organima vlasti FBiH.

U revidiranoj godini kao i prethodnih godina, ministru unutrašnjih poslova isplaćuje se dodatak na plaću u visini od 30% na ime dodatka za posebne uslove rada. S obzirom na to da je ministar nosilac izvršne vlasti, za koje važećom zakonskom regulativom nije propisano pravo na navedeni dodatak, ne možemo potvrditi osnovanost isplate dodatka na plaću po osnovu posebnih uslova rada.

Na poziciji plaća po umanjenju doprinosa iz redovnog rada iskazane su naknade za rad u komisiji zaposlenika budžetskih korisnika koje su imale tretman prihod od nesamostalne djelatnosti u iznosu od najmanje 1.148.779 KM. **Shodno tome izdaci za rad u komisijama nisu evidentirani na propisanoj poziciji kontnim planom, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor Kantona Sarajevo.**

Članom 31. Zakona o plaćama i naknadama policijskih službenika u FBiH³⁰ (u daljnjem tekstu: Zakon) definisano je da se visina i način ostvarivanja plaća, naknada, dodatka na platu, koeficijenta i platnih razreda policijskih službenika kantona utvrđuju u skladu sa kantonalnim propisima, s tim da su kantoni obavezni u svoje propise ugraditi principe člana 4. i uskladiti ih sa članom 3. stav 2., te članovima 6., 7. – dodatak na plaću i 9. ovog Zakona. Kanton nije donio navedeni propis, a prema prezentiranoj dokumentaciji Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije su poduzimali aktivnosti na sačinjavanju njegovog nacrtu.

Obračun plaća i naknada policijskih službenika vrši se u skladu sa Kolektivnim ugovorom između Vlade Kantona Sarajevo i Sindikata policije Kantona Sarajevo³¹ (u daljnjem tekstu: Kolektivni ugovor). Njime je utvrđena najniža plaća zaposlenom u činu policajca u visini od 70% prosječne neto-plaće isplaćene po zaposlenom, prema posljednjim objavljenim statističkim podacima u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koeficijenti za obračun plaće policijskih službenika su usklađeni sa koeficijentima propisanim Zakonom, čime su ispoštovani članovi 6. i 9. Zakona. Obračun minulog staža, te naknada za prekovremeni rad, noćni rad, rad u dane sedmičnog odmora i rad u dane državnih praznika, te prava na poseban dodatak na plaću i jednokratni dodatak na platu nisu usklađeni sa odredbama federalnog Zakona. Naime, Kolektivnim ugovorom utvrđena su povoljnija prava za policijske službenike.

S obzirom na navedeno, utvrdili smo da Kanton nije donio propis o visini i načinu ostvarivanja plaća, naknada, dodatka na plaću, koeficijenta i platnih razreda policijskih službenika, kao što je to propisano članovima od 31. do 35. Zakona o plaćama i naknadama policijskih službenika u FBiH.

Naknade plaće za produženi rad iskazane su u iznosu od 4.490.738 KM, a najveći dio odnosi se na Upravu policije (2.326.466 KM), ustanove osnovnog obrazovanja (901.895 KM), Upravu za civilnu zaštitu (398.188 KM), ustanove visokog obrazovanja (206.243 KM) i srednjeg obrazovanja (153.480 KM). Revizijom smo utvrdili da su zaposlenici kod pojedinih budžetskih korisnika ostvarili mjesečno i do 80 sati prekovremenog rada (ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja), a pojedini zaposlenici kontinuirano su tokom godine mjesečno angažovani za prekovremeni rad. Budući da je Zakonom o izvršavanju Budžeta i Zakonom o radu propisano da prekovremeni rad zaposlenika može trajati najviše osam sati sedmično, ne možemo potvrditi opravdanost isplata naknada za prekovremeni rad u trajanju dužem od propisanog.

Uredbom o pravilima kućnog reda i radnom vremenu u kantonalnim organima uprave,³² između ostalog, uređeno je radno vrijeme u organima uprave i vođenje evidencije prisustva na radnom mjestu. Puno radno vrijeme iznosi 40 sati sedmično i utvrđeno je u vremenu od 8.00 do 16.30 sati, uz mogućnost početka radnog vremena u intervalu od 7.30 do 8.30 sati, a završetka od 16.00 do 17.00

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 45/10

³¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 6/22

³² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 38/22

sati. Dnevna pauza od 30 minuta ne ulazi u radno vrijeme i koristi se od 11.00 do 11.30 sati ili od 11.30 do 12.00 sati. Prema Uredbi, zaposlenici su dužni poštovati utvrđeno radno vrijeme i uredno evidentirati na terminalima za evidenciju svoje vrijeme dolaska/odlaska/izlaska/povratka, tokom radnog vremena. Rukovodilac može voditi i pisanu evidenciju o prisustvu zaposlenika, koja sadrži dolazak/odlazak/izlazak/povratak na posao.

Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu³³ propisana je obaveza vođenja evidencije o radnom vremenu koja, između ostalog, sadrži podatke o početku rada, završetku rada, ukupnom dnevnom radnom vremenu, vremenu terenskog rada, vremenu neprisustva na poslu i slično.

Većina korisnika vodi elektronske evidencije radnog vremena, manji dio pisane, a one sadrže podatke koji su propisani Uredbom i Pravilnikom. Međutim, uvidom u uzorak utvrdili smo da se kod pojedinih korisnika evidencije ne vode u potpunosti sa odredbama navedenih akata, jer zaposlenici u pojedinim slučajevima nisu uredno evidentirali vrijeme dolaska/odlaska/izlaska/povratka tokom radnog vremena. Kod korisnika koji vode pisanu evidenciju radnog vremena utvrdili smo da svi zaposlenici, osim policijskih službenika, imaju iskazano identično vrijeme početka (7:30), završetka (16:00) i prekida rada – pauza (pola sata), zbog čega se nismo se uvjerali u vjerodostojnost sačinjenih evidencija o radnom vremenu.

Preporuke:

- **izdatke za rad u komisijama iskazivati na odgovarajućoj poziciji kontnog plana, koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;**
- **donijeti propis kojim se utvrđuje visina i način ostvarivanja plaća, naknada, dodataka na plaću, koeficijenti i platni razredi policijskih službenika kako je to propisano odredbama Zakona o plaćama i naknadama policijskih službenika u FBiH;**
- **obračun i isplatu dodataka po osnovu posebnih uslova rada vršiti u skladu s odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona, a naknade za prekovremeni rad isplaćivati u skladu sa Zakonom o radu i Zakonom o izvršavanju Budžeta;**
- **potrebno je osigurati da zaposlenici svih budžetskih korisnika uredno evidentiraju radno vrijeme u skladu sa Uredbom o pravilima kućnog reda i radnom vremenu u kantonalnim organima uprave, te da se osigura da evidencije o radnom vremenu sadrže podatke propisane Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.**

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 64.212.212 KM, od čega su najznačajnije: naknade za topli obrok (36.672.541 KM), prevoz na posao i s posla (9.068.911 KM), regres za godišnji odmor (8.757.056 KM), pomoć u slučaju smrti ili teže bolesti (3.937.275 KM) i otpremnine zbog odlaska u penziju (3.464.514 KM).

Naknada za topli obrok isplaćivala se za svaki radni dan, a na iznos od 1% prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom statističkom podatku. Naknada za prijevoz obračunava se u visini mjesečne karte gradskog, prigradskog i međugradskog saobraćaja na odobroj relaciji. Naknada za regres za godišnji odmor isplaćena je u visini 50% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH za prethodna tri mjeseca, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, na osnovu Zaključka Vlade i pojedinačnih odluka o isplati naknade za korištenje godišnjeg odmora za 2023. godinu (po zaposleniku 632,50 KM). Za sudije, tužioce i stručne saradnike u pravosudnim institucijama regres je isplaćen u visini 50% njihove plaće u skladu sa Zakonom o plaćama i ostalim naknadama sudija i tužilaca u FBiH, te su obračunati pripadajući porezi i doprinosi.

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 101.835.373 KM, od čega su najznačajniji izdaci za: ugovorene i druge posebne usluge (37.860.661 KM), izdaci za energiju

³³ „Sl. novine FBiH“, br. 36/16

(20.795.764 KM), nabavku materijala i sitnog inventara (14.061.560 KM) i tekuće održavanje (10.956.662 KM).

Ugovorene i druge posebne usluge iskazane su u iznosu od 37.860.661 KM od čega su značajniji izdaci za druge samostalne djelatnosti (8.640.427 KM), ostale nespomenute usluge (7.420.529 KM), troškovi advokata u predmetima obavezne odbrane (4.178.043 KM) i izdaci za rad komisija (1.542.747 KM).

Izdaci za druge samostalne djelatnosti (ugovori o djelu, autorski i izvođački ugovori) najvećim dijelom iskazani su kod ustanova visokog obrazovanja (3.127.917 KM), ustanova kulture (2.492.069 KM), te u oblasti osnovnog i srednjeg obrazovanja (1.331.914 KM). Pojedinačno po budžetskim korisnicima značajnije izdatke imaju: Narodno pozorište (886.279 KM), JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja (402.961 KM), Rektorat Univerziteta (454.769 KM), Fakultet za saobraćaj i komunikacije (392.388 KM), Ekonomski fakultet (352.585 KM), Bosanski kulturni centar (301.729 KM), Sarajevska filharmonija (316.766 KM) Fakultet zdravstvenih studija (269.891 KM), Fakultet političkih nauka (259.950 KM), Zavod za planiranje razvoja Kantona (212.785 KM), Ministarstvo za odgoj i obrazovanje (194.818 KM) i Ministarstvo unutrašnjih poslova (173.375 KM).

U oblasti visokog obrazovanja u uzorku su izdaci kod Rektorata univerziteta, Ekonomskog fakulteta, Fakulteta zdravstvenih studija i Fakulteta političkih nauka. Značajnim dijelom se odnose na angažovanje vanjskih saradnika za realizaciju nastavnog procesa i realizaciju projekata. Pored ugovora o djelu na ovoj poziciji iskazani su i izdaci za rad komisija, zbog čega konstatujemo da pri njihovom knjigovodstvenom evidentiranju nije dosljedno primijenjen kontni plan za budžetske korisnike. Tako su, naprimjer, na ovoj poziciji iskazani izdaci za nastavno osoblje angažovano u komisijama za odbranu magistarskih i završnih radova, polaganje prijemnog ispita, te organizovanje pripremne nastave za polaganje prijemnog ispita. Uvidom u uzorak utvrdili smo da su se ugovori o djelu za realizaciju nastavnog procesa zaključivali u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo³⁴ kojim je utvrđena mogućnost angažmana akademskog osoblja bez zasnivanja radnog odnosa ukoliko je to pitanje detaljnije propisano odredbama Statuta. Način i uslovi za angažovanje akademskog osoblja bez zasnivanja radnog odnosa utvrđeni su Statutom Univerziteta.

Kod ustanova kulture ovi izdaci se najvećim dijelom odnose na angažovanje lica po autorskim i izvođačkim ugovorima za obavljanje specifičnih poslova u ustanovama kulture (redatelji, scenografi, kostimografi, glumci).

Kod Ministarstva za odgoj i obrazovanje i JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja izdaci se u najvećoj mjeri odnose na angažman vanjskih saradnika po ugovorima o djelu za obavljanje poslova koji su u njihovoj nadležnosti kontinuirano tokom cijele godine. Tako je, na primjer, vršen angažman vanjskih saradnika za obračun plaća i naknada zaposlenih u osnovnim i srednjim školama, dio računovodstvenih poslova koji se odnose na trezorsko poslovanje, koordiniranje i upravljanje projektima kao što su kurikularna reforma, takmičenja učenika, podršku provedbe nastavnog plana i programa u osnovnim i srednjim školama, te formativno praćenje učeničkih postignuća, nastavnih planova i programa i slično.

Kod ostalih budžetskih korisnika (Ministarstvo unutrašnjih poslova i Zavod za planiranje razvoja Kantona) utvrdili smo da su se ugovori o djelu zaključivali za poslove: informisanja javnosti, pripreme podataka, informacija i drugih materijala, održavanja čistoće, umnožavanja dokumentacije, izrade plana i unosa podataka na portal javnih nabavki, učešća u izradi planskih dokumenata, pružanje stručne pomoći za poslove softverskih rješenja, i slično.

Ugovori o djelu kod određenih budžetskih korisnika zaključeni su za poslove koji predstavljaju redovne poslove iz njihove nadležnosti ili sistematizovane pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji koji se obavljaju u kontinuitetu tokom godine, što nije u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Kantonu Sarajevo,³⁵ Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH³⁶ i Zakonom o radu.³⁷

³⁴ „Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 36/22

³⁵ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 31/16 i 45/19

³⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, 49/05

³⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 89/18

Preporuka:

- **za obavljanje redovnih i sistematizovanih poslova izvršioce angažovati u skladu sa Zakonom o radu, Zakonom o državnoj službi u Kantonu Sarajevo i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.**

Izdaci za rad komisija iskazani su u iznosu od 1.542.747 KM, u okviru kojih su značajniji kod: Ministarstva za odgoj i obrazovanje (405.787 KM), Ministarstva za nauku i visoko obrazovanje (236.187 KM), Ministarstva saobraćaja (117.550 KM) i Ministarstva unutrašnjih poslova (89.523 KM).

Vlada Kantona je Odlukom o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela koje obrazuje Vlada Kantona Sarajevo i rukovodioci kantonalnih organa državne službe³⁸ utvrdila uslove i kriterije za obrazovanje komisija, te način ostvarivanja i visina novčane naknade za članove komisija. Tako je, naprimjer, Odlukom definisan broj komisija u koje članovi mogu biti istovremeno angažovani, poslovi i radni zadaci koje komisija može obavljati, radno vrijeme u kojem komisija obavlja radne zadatke, pravo na naknadu za rad u komisijama, informacije koje akt o obrazovanju obavezno sadrži, rok za obavljanje poslova i zadataka, donošenje rješenja o utvrđivanju visine i isplati naknade za rad u komisiji, visina mjesečnog iznosa naknade i drugo. Odlukom je definisano da su sekretar Vlade i rukovodioci kantonalnih organa državne službe dužni Ministarstvu finansija dostavljati tromjesečne izvještaje o visini isplaćenih naknada za članove komisija. Međutim, niti Odlukom, niti drugim aktom nije utvrđena forma, sadržaj, te način i rok dostavljanja navedenih izvještaja. Dio budžetskih korisnika je za posljednji kvartal dostavio navedene izvještaje koji su neujednačene forme i sadržaja. Napominjemo, da je Zakonom o plaćama u organima vlasti Kantona Sarajevo, na osnovu koje je donesena Odluka, propisano da nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo pravde i uprave i Ministarstvo finansija Kantona, svako u okviru svojih nadležnosti. **S obzirom na navedeno, nisu osigurani preduslovi za provođenje nadzora kojim bi se utvrdilo da li su izdaci za komisije obračunati i isplaćeni u skladu sa Odlukom o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela koje obrazuje Vlada Kantona Sarajevo i rukovodioci kantonalnih organa državne službe.**

Utvdili smo da se za rad u komisijama angažuju i zaposlenici za obavljanje poslova: provođenja postupaka javnih nabavki, provođenja popisa, polaganja stručnih ispita, izrade propisa, izrade distribucije administrativnih i sudskih taksenih maraka, razgraničenja namjenskih prihoda i primitaka budžetskih korisnika, provođenje javnog poziva dugoročnog kreditnog zaduživanja, raspodjele sredstava, implementacije projekata u saobraćaju i drugo. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se prilikom obračuna poreza i doprinosa na naknade članovima komisija koji su zaposleni u institucijama različito postupalo u dijelu tretmana ovih naknada kao prihod od nesamostalne djelatnosti. Naime, kod dijela budžetskih korisnika (Ministarstvo unutrašnjih poslova, Uprava policije) ove naknade su imale tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti i shodno tome je vršen obračun poreza i doprinosa tokom cijele godine, kod dijela budžetskih korisnika (Ministarstvo finansija, Ministarstvo saobraćaja) od augusta/septembra 2023, a kod dijela (Ministarstvo za odgoj i obrazovanje) od januara 2024.

Preporuka:

- **potrebno je da Vlada Kantona Sarajevo, u saradnji sa Ministarstvom pravde i uprave i Ministarstvom finansija, utvrdi formu, sadržaj, te način i rok dostavljanja tromjesečnih izvještaja o visini isplaćenih naknada za članove komisija, te uspostavi nadzor nad izdacima za rad komisija kako bi utrošak javnih sredstava bio u skladu sa odredbama Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela koje obrazuje Vlada Kantona i rukovodioci kantonalnih organa državne službe.**

³⁸ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 18/20

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 342.629.631 KM, što je za 19.198.877 KM više u odnosu na planirana sredstva Budžetom za 2023. godinu. Pregled planiranih i realizovanih tekućih transfera dat je u tabeli:

R. br.	Naziv tekućeg transfera	Budžet za 2023. godinu	Ostvareno u 2023. godini	Ostvareno u 2022. godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	323.247.022	342.629.631	338.215.021	106,00
1.	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	521.800	1.917.720	2.052.619	367,52
2.	Tekući transferi pojedincima	147.294.798	146.173.637	138.451.448	99,24
3.	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	68.250.406	58.681.226	53.970.266	85,98
4.	Subvencije javnim preduzećima	80.170.837	99.882.002	109.113.605	124,59
5.	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	20.825.000	18.432.880	17.069.376	88,51
6.	Tekući transferi u inostranstvo	500.000	3.344.107	168.387	668,82
7.	Drugi tekući rashodi	5.684.181	14.198.059	17.389.320	249,78

Zakonom o izvršavanju Budžeta za 2023. godinu utvrđeno je da se sredstva na razdjelu pojedinih budžetskih korisnika koriste po programima koje donosi Vlada. Budžetski korisnici su obavezni predlagati Vladi programe utroška sredstava za tekuće transfere za koje je utvrđeno da se koriste po programima, a u obavezi resornog ministarstva je osigurana transparentnost i efikasnost upravljanja budžetskim sredstvima u svojim programima. Uredbom o dodjeli transfera neprofitnim organizacijama i pojedincima iz budžeta Kantona Sarajevo³⁹ utvrđeni su minimalni standardi planiranja, dodjele, praćenja i evaluacije rezultata utroška sredstava iz budžeta Kantona Sarajevo.

Tekući transferi pojedincima (146.173.637 KM) najvećim dijelom odnose se na beneficije za socijalnu zaštitu (109.375.869 KM) i izdatke za vojne invalide, ranjene borce i porodice (15.796.503 KM). Najznačajniji iznos je iskazan kod Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice (109.601.915 KM), a odnosi se na novčana davanja utvrđena Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom (nagrada umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu, novčana pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja žene-majke koja nije u radnom odnosu, dječji dodatak i druge) kao i druga socijalna davanja. U okviru ovog izdataka iskazani su troškovi zakupa objekata kolektivnog stanovanja O-9 i O-10 u naselju Otes po osnovu smještaja socijalnih kategorija stanovništva u iznosu od 1.009.744 KM i troškovi održavanja zajedničkih prostorija ovih objekata u iznosu od 48.613 KM. Kanton je 2002. godine sa Društvom za razvoj stanogradnje „GPA Bosnia“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: „GPA Bosnia“ d.o.o. Sarajevo) zaključio ugovor o zakupu stanova za lica u stanju socijalne potrebe u objektima O-9 i O-10 na lokaciji Otes. Ugovorom je definisana godišnja cijena zakupa u iznosu od 693.623 KM, koja se usklađuje s indeksom porasta cijena prema podacima Austrijske centralne službe za statistiku, te je u 2023. godini iznosila 1.009.744 KM. Tako je, naprimjer, u periodu 2020. – 2023. godina godišnja cijena zakupa je porasla za 17%.

Skupština Kantona je Odlukom od 23. 3. 2020. godine dala saglasnost za zaključivanje ugovora o kupoprodaji nekretnina između „GPA-e Bosnia“ d.o.o. Sarajevo kao prodavca i Kantona kao kupca nekretnina u naselju Otes za kupoprodajnu cijenu u iznosu od 12.235.206 KM, koji se treba isplatiti prodavcu najkasnije do oktobra 2032. godine. Kao sredstvo obezbjeđenja plaćanja kupoprodajne cijene, Kanton je u obavezi obezbijediti i predati prodavcu bankovnu garanciju na prvi poziv na cjelokupan iznos kupoprodajne cijene. Prema prezentiranim informacijama, ovaj ugovor nije zaključen jer Budžetom nisu planirana sredstva za izdavanje bankovne garancije. **Budžetom Ministarstva za 2023. godinu na poziciji izdataka za nabavku građevina planirana su sredstva za kupovinu ovih nekretnina u iznosu od 979.000 KM, a sredstva za bankovnu garanciju nisu niti predviđena. Budući da Budžetom planirana sredstva za nabavku građevine nisu utrošena, preraspodijeljena su za**

³⁹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 22/21, 13/22

plaćanje zakupa. Pored toga, sa većinom korisnika stanova nisu zaključeni ugovori o podzakup, a oni najvećim djelom ne izmiruju obaveze za komunalne usluge i utrošene energente, te je izvjesno da će se iz Budžeta Kantona izvršiti njihovo plaćanje. Kanton je nastavio izdvajati značajna sredstva za zakup stanova za lica u stanju socijalne potrebe po ugovoru iz 2002. godine, iako je Skupština Kantona u martu 2020. godine donijela Odluku o davanju saglasnosti za zaključivanje ugovora o kupoprodaji u naselju Otes, za kupoprodajnu cijenu u iznosu od 12.235.206 KM, uz obezbjeđenje bankovne garancije. Kanton nije poduzeo sve aktivnosti na realizacije ove Odluke, a iz Budžeta je od donošenja Odluke isplaćena skoro trećina iznosa utvrđene kupoprodajne vrijednosti nekretnine. Navedenim nisu poduzete sve aktivnosti utvrđene Odlukom u cilju efikasnog upravljanja budžetskim sredstvima u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- **zaključiti kupoprodajni ugovor za nekretnine O-9 i O-10 u naselju Otes, ili iznaći drugo rješenje za smještaj korisnika u ove objekte, a sve s ciljem zaštite javnih sredstava.**

Subvencije javnim preduzećima (99.882.002 KM) iskazane su kod Ministarstva saobraćaja (65.865.126 KM), Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša (24.407.357 KM), Ministarstva privrede (5.309.519 KM) i Ministarstva pravde i uprave (4.300.000 KM).

U skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona, subvencije javnim preduzećima kod Ministarstva saobraćaja realizovane su na osnovu Programa utroška sredstva, koji nije izmijenjen nakon povećanja raspoloživih sredstava za ove namjene (preraspodjelama ili unosom razgraničenja). Kanton je sa KJKP „Gras“ d.o.o. Sarajevo, 2020. godine zaključio Sporazum o rješavanju problema u poslovanju ovog preduzeća kojim se, između ostalog obavezao da planira redovna sredstva za *subvencije javnog prijevoza putnika i pokrće gubitka KJKP „Gras“* u periodu 2021. - 2030. godina.

Za pokrće akumuliranog gubitka KJKP „Gras“ d.o.o. Sarajevo, u 2023. godini, odobrena su sredstva u iznosu od 35.959.687 KM. Pojedinačne isplate sredstava realizovane su na osnovu Odluke ministra, a po zahtjevu preduzeća. Odlukom je utvrđena namjena sredstava i obaveza korisniku da dostavi izvještaj o namjenskom utrošku u roku od 30 dana od dana doznake sredstva. Uvidom u odabrani uzorak utvrdili smo da je KJKP „Gras“ dostavio izvještaj sa priloženom finansijskom dokumentacijom kojom potvrđuje da su sredstva utrošena u odobrene namjene.

Za subvencioniranje troškova javnog prevoza odobrena su sredstva u iznosu od 29.905.439 KM. Ministar na mjesečnom nivou donosi Odluku o raspodijeli sredstva za ove namjene, a na osnovu preporuke Komisije. Komisiju čini pet članova, tri predstavnika Ministarstva i po jedan predstavnik prevoznika: KJKP „Gras“ i „Centrotrans“ d.d. Sarajevo. Zadatak komisije je da kontinuirano utvrđuje broj korisnika koji ostvaruju pravo na subvenciju (penzioneri, studenti, učenici, nezaposlene osobe) te vrši raspodjelu sredstava prijevoznicima za dio troškova prevoza koje subvencionira Kanton.

Na poziciji subvencije javnim preduzećima kod Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, iznos od 21.589.768 KM odobren je za subvenciju troškova iz segmenta zajedničke komunalne potrošnje korisnicima utvrđenim Programom utroška, najvećim dijelom KJKP „Park“ d.o.o. Sarajevo, KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo i KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama (58.681.226 KM) najvećim dijelom iskazani su kod Ministarstva za odgoj i obrazovanje (18.073.158 KM), Ministarstva kulture i sporta (16.025.251 KM), Ministarstva za nauku visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo (6.933.356 KM).

Tekući transferi neprofitnim organizacijama iskazani kod Ministarstva za odgoj i obrazovanje detaljnije su opisani u Izvještaju o finansijskoj reviziji ovog ministarstva za 2023. godinu.

Kod Ministarstva kulture i sporta iskazani iznos transfera neprofitnim organizacija odnosi na transfere iz oblasti sporta (9.269.742 KM) i transfere iz oblasti kulture (6.755.509 KM).

Zakonom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da se na razdjelu ovog ministarstva pozicije „Tekući transferi neprofitnim organizacijama iz oblasti sporta i inkluzija“, „Tekući transferi neprofitnim

organizacijama iz oblasti kulture i inkluzija“ koriste po programima koje donosi Vlada. Izuzetno će Ministarstvo kulture i sporta za sredstva sa pozicije „Tekući transferi neprofitnim organizacijama iz oblasti sporta“ zaključiti sporazume sa sportskim klubovima o grant sredstvima za FK Sarajevo, FK Željezničar, KK Bosna i ORK Bosna. Na prijedlog Ministarstva, Vlada je Odlukom 10. 4. 2023. usvojila Program utroška sredstva sa kriterijima raspodjele tekućih transfera utvrđenih Budžetom Kantona Ministarstvo za 2023. godinu. U toku godine donesena su još dva Programa, kojima su prethodni stavljani van snage, a posljednji za 2023. godinu Vlada je usvojila Odlukom od 28. 12. 2023. godine.

Javni poziv za predlaganje projekata kulture i sporta radi sufinansiranja iz sredstava Ministarstva objavljen je 13. 4. 2023. godine. Njime su definisani korisnici, lica koja nemaju pravo prijave, opći i posebni kriteriji te potrebna dokumentacija, posebno za svaku oblast. Za raspodjelu sredstva formirane su komisije koje su vršile ocjenu formalne ispravnosti aplikacija i njihovo bodovanje.

Raspodjela **transfera za sport** uređena je Pravilnikom o kriterijima za podršku finansiranja javnog interesa u sportu Kantona⁴⁰. Njime su utvrđeni kriteriji za koje su razrađeni bodovi i koeficijenti za vrednovanje. Komisija za raspodjelu sredstava izvršila je vrednovanje pristiglih prijava po Javnom pozivu i sačinila bodovne liste. Međutim, revizijom se nismo uvjerali na koji način je broj bodova uticao na iznos sredstava koji je odobren korisniku, odnosno da je broj bodova imao uticaja na određivanje visine sredstava. Pojedinačnim odlukama ministra odobrena su sredstva korisnicima, a zaključenim ugovorima regulisana su međusobna prava i obaveze. Utvrdili smo da su za pojedine korisnike u toku godine odobravana sredstva u više dijelova (sportski klubovi), a nije prezentiran akt na ukupan iznos sredstava i kojim bi se definisalo da će se doznačavati u dijelovima. Uvidom u odabrani uzorak utvrdili smo da su korisnici dostavljali izvještaje o namjenskom utrošku sredstva, sa pratećom dokumentacijom (računi, ugovori, izvodi banaka i sl.). **Međutim, nije nam prezentirano na koji način je utvrđen odnos između broja dodijeljenih bodova i visine odobrenih sredstava, zbog čega ne možemo potvrditi na koji način je utvrđena visina odobrenih sredstava po korisniku.**

Prema podacima Komisije za oblast kulture zaprimljeno je 300 projektnih prijava od čega 299 u roku utvrđenim javnim pozivom (do 15. 5. 2023. godine). U oblasti kulture javnim pozivom utvrđeno je 11 općih i 20 posebnih kriterija. Većina kriterija (kao naprimjer: podsticanje stvaralaštva u oblasti kulture, interes kulturne javnosti, funkcionalna i ekonomska opravdanost, afirmacija reproduktivnog i autorskog stvaralaštva) su uopšteni i nisu mjerljivi.

Komisija je nakon provjere pristiglih prijava u smislu da li ispunjavaju uslove javnog poziva izvršila bodovanje projekata. Uvidom u bodovnu listu utvrdili smo da kriteriji koji su bodovani nisu identični kriterijima navedenim u javnom pozivu. Kriteriji za bodovanje su bili: ispunjavanje općih i posebnih uslova, društveno i kulturološko stvaralaštvo, područje djelovanja, budžet projekta, broj korisnika i učesnika. Raspon bodova se kretao od 0,10 do 211. Svaki od kriterija je bodovan. Iznos dodijeljenih sredstava po korisniku je utvrđen tako što se ukupno ostvareni broj bodova množio sa vrijednošću boda koja je utvrđena u iznosu od 1.000 KM. Pravilnikom o procedurama i kriterijima za izbor korisnika sredstava tekućih transfera Ministarstva za oblast kulture i umjetnosti⁴¹ propisano je da se evaluacija podnesenih aplikacija vrši u dva kruga. U prvom krugu provjera se da li prijave ispunjavaju opće i posebne uslove.

U drugom krugu, evaluacija programa, uključujući i budžet i kapacitete aplikanata u pripremi i realizaciji projekta, i njegovu konzistentnost sa postavljenim ciljevima i prioritetima utvrđenim u članu 2. ovog Pravilnika, realizuje se prema kriterijima Komisije. Propisano je da se sredstva dodjeljuju projektima za koje se ocijeni da će maksimizirati efekte zahtijevanih ciljeva. Shodno tome prijave su bodovane na osnovu kriterija koje je utvrdila komisija, a dato je obrazloženje da su se bodovi dodjeljivali na osnovu značaja projekta, po ranijem iskustvu. Primijenjeni način bodovanja, raspon bodova po svakom od kriterija i vrijednost boda nisu definisani i uređeni pisanim aktom. Odlukom ministra sredstva su odobrena i sa korisnicima je zaključen ugovor. Iznos odobrenih sredstava po korisniku je bio u rasponu od 1.000 KM do 300.000 KM. Uvidom u odabrani uzorak (Historijski muzej

⁴⁰ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 13/23

⁴¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 13/23

(155.000 KM), Hrvatsko kulturno društvo „Napredak“ (102.000 KM), Savez amaterskih kulturno-umjetničkih društava Kantona – SAKUD (130.000 KM), Udruženje „Obala Art Centar“ Sarajevo, (300.000 KM), Udruženje Jazz Fest (120.000 KM), Eventrio d.o.o. (100.000 KM), Zemaljski muzej BiH (250.000 KM), BZK „Preporod“ (2 projekta ukupno 235.000 KM) utvrdili smo da su korisnici dostavili izvještaje o namjenskom utrošku odobrenih sredstava. **Shodno navedenom, konstatujemo da kod raspodjele sredstava iz oblasti kulture kriteriji za raspodjelu navedeni u javnom pozivu i pri ocjeni prijava nisu identični. Komisija je utvrdila kriterije za evaluaciju programa kako je to propisano internim Pravilnikom, ali način bodovanja pristiglih aplikacija nije uređen. Zbog navedenog, smatramo da nisu jasno definisani kriteriji za raspodjelu sredstava za kulturu, kao ni način utvrđivanja visine odobrenih sredstava u zavisnosti od ocjene prijave.**

Napominjemo da odredbe Pravilnika o kriterijima za podršku finansiranja javnog interesa u sportu Kantona i Pravilnika o procedurama i kriterijima za izbor korisnika sredstava tekućih transfera Ministarstva za oblast kulture i umjetnosti u dijelu aktivnosti praćenja namjenskog utroška odobrenih sredstava nisu usklađene sa odredbama Uredbe o dodjeli transfera neprofitnim organizacijama i pojedincima iz Budžeta Kantona.⁴² **Ovom Uredbom utvrđeno je da davalac sredstava u saradnji sa korisnicima sredstava prati i provodi evaluaciju provođenja finansiranih ili sufinansiranih aktivnosti/projekata, što podrazumijeva programsko i finansijsko praćenje i evaluaciju svih obaveza prema ugovoru o dodjeli budžetskih sredstava, a Pravilnik ne sadrži ovu odredbu.**

Revizijom smo utvrdili da Ministarstvo nije izvršilo praćenje i evaluaciju projekata kulture i sporta, na način utvrđen Uredbom o dodjeli transfera neprofitnim organizacijama i pojedincima iz budžeta Kantona Sarajevo.

Preporuka:

- **definisati način utvrđivanja visine sredstava u odnosu na dodijeljeni broj bodova prilikom raspodjele sredstava za sport, a kod raspodjele sredstava za kulturu jasno definisati kriterije za odabir projekata i način utvrđivanja visine odobrenih sredstava u zavisnosti od ocjene prijave.**

Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima (18.432.880 KM) iskazane su kod Ministarstva privrede u iznosu od 18.032.880 KM, a najvećim dijelom sredstva su odobrena korisnicima za podsticaje u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji (9.218.812 KM) i podsticaje razvoju male privrede (7.733.550 KM).

Drugi tekući rashodi (14.198.059 KM) najvećim dijelom odnose se na izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju (8.639.453 KM) i naknade za povrat više ili pogrešno uplaćenih sredstava (4.863.401 KM).

Dio od 4.167.518 KM iskazanog iznosa na poziciji izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju odnosi se na potraživanja zaposlenih po osnovu glavnice shodno izvršnim presudama iz radnog odnosa, zaprimljenim kod BBI banke u periodu od 1. 1. 2023. do 31. 12. 2023. godine. Iskazani rashodi nisu planirani Budžetom Kantona za 2023. godinu, a evidentirani su u Glavnu knjigu Trezora na osnovu Odluke Vlade Kantona nakon usvajanja godišnjeg popisa za 2023. godinu. Iskazani iznos odnosi se na iznos glavnice.

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi planirani su u iznosu od 147.929.100 KM, a iskazani 56.966.585 KM. Strukturu iskazanog iznosa ovih rashoda čine kapitalni transferi: javnim preduzećima (29.142.533 KM), drugim nivoima vlasti (11.405.672 KM), pojedincima (10.130.787 KM) i neprofitnim organizacijama (6.287.593 KM).

⁴² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 22/21 i 13/22

Kapitalni transferi javnim preduzećima iskazani su kod Ministarstva privrede (15.933.908 KM) i Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša (13.208.652 KM).

Najveći dio ovih transfera kod Ministarstva privrede odnosi se na sredstva odobrena KJP ZOI 84 (12.261.132 KM) i KJP Sarajevo šume d.o.o. Sarajevo (2.655.075 KM). Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona način izvršavanja kapitalnog transfera Podrška projektima ZOI 84 Olimpijski centar Sarajevo d.o.o. nije uređen, a za sredstva planirana na poziciji „Kapitalni projekti iz šumarstva“ propisano je da se koriste po programima koje donosi Vlada.

Prema odabranom uzorku, na poziciji „Podrška projektima ZOI 84 Olimpijski centar Sarajevo d.o.o. iskazani su izdaci po osnovu sufinansiranja kapitalnih projekata koje realizuje KJP ZOI 84 Olimpijski centar Sarajevo d.o.o. Sarajevo, od kojih su projekti sa vrijednošću većom od 500.000 KM uvršteni u Program javnih investicija. Projekte ovo javno preduzeće ne završava u ugovorenim rokovima, te se rokovi završetka prolongiraju aneksima ugovora. Dio izdataka na ovoj poziciji odnosi se na sufinansiranje projekta „Organizacija i održavanje Evropskog šumarskog prvenstva u nordijskim ski disciplinama (53.ENFS) 2023. na Igmanu“.

Vlada je donijela Program utroška namjenskih sredstva iz oblasti šumarstva za 2023. godinu kojim je planirano finansiranje/sufinansiranje projekata iz oblasti šumarstva u ukupnom iznosu od 16.073.209 KM. Finansiranje ovih projekata predviđeno je namjenskim, budžetskim i sredstvima primljenih transfera, te konstatujemo da naziv programa nije adekvatan. Ovim programom predviđeni su i „Kapitalni projekti iz šumarstva“ koji su planirani u iznosu od 12.580.194 KM, a izvršeni su u iznosu od 2.655.075 KM. Od ukupno planiranih sredstava za nove projekte predviđeno je 3.780.000 KM, a preostali dio planiranih sredstava namijenjen je za realizaciju projekata iz prethodnog perioda. Sredstva su odobrena korisnicima putem javnog poziva, a najveći dio za projekte KJP „Sarajevo - šume“ d.o.o. Sarajevo (3.548.304 KM). Preduzeće projekte uglavnom ne realizuje u ugovorenom roku, te se zaključuju aneksi ugovora kojima se prolongiraju rokovi završetka. Ministarstvo je poduzelo aktivnosti na povratu sredstava po osnovu uplaćenih avansa za projekte iz 2021., 2022. i 2023. godine za koje je utvrđeno da se neće realizovati iz objektivnih razloga, a preduzeće je izvršilo povrat.

Shodno navedenom, konstatujemo da kod Ministarstva privrede nije uređen način korištenja kapitalnih transfera na poziciji „Podrška projektima ZOI 84 Olimpijski centar Sarajevo d.o.o.“, te da nije osigurana efikasnost upravljanja sredstvima namijenjenim za kapitalne projekte s obzirom na to da se projekti koji su predmet finansiranja/sufinansiranja ne izvršavaju u ugovorenim rokovima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona.

Kod Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša najveći dio ovih rashoda odnosi se na odobrena sredstva za „Izgradnju, rekonstrukciju i sanaciju komunalnih objekata“ (5.125.439 KM), transfer javnim preduzećima (3.500.000 KM), sufinansiranje nabavke energenata (2.660.000 KM) te nabavku opreme KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo (1.600.000 KM).

Na poziciji *transfera javnim preduzećima* iskazana su sredstva odobrena KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo (1.000.000 KM), KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo (1.500.000 KM) i KJKP „Park“ d.o.o. Sarajevo (1.000.000 KM) u svrhu nabavke kapitalne imovine, a na osnovu zaključenih ugovora sa ovim korisnicima 29. 12. 2023. godine. Shodno odredbama sporazuma korisnici su u obavezi da najkasnije do 1. 10. 2024. godine dostave dokumentaciju o realizovanoj javnoj nabavci, odnosno da 15 dana po okončanju poslova dostave izvještaj Ministarstvu o namjenskom utrošku odobrenih sredstava. **Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona nije uređen način korištenja sredstava ovog transfera.**

Sufinansiranje nabavke energenata je transfer u potpunosti odobren preduzeću „Bags Elektrotehnika“ d.d. Vogošća u iznosu od 2.660.000 KM, u skladu s Programom utroška i njegovim izmjenama. Sredstva su odobrena za plaćanje dobavljačima za neizmirene obaveze za nabavku energenta (mazuta). Prvobitno planirana sredstva Budžetom za ove namjene u iznosu od 1.000.000 KM uvećana su preraspodjelom na 2.000.000 KM. Ministarstvo je korisniku „Bags Elektrotehnika“ d.d. Vogošća, sredstva odobravalno shodno zaključenim sporazumima, na osnovu dostavljenog zahtjeva.

Sporazumom o realizaciji projekta „Sufinansiranje nabavke energenata za grijnu sezonu“ od 10. 5. 2023. godine predviđeno sufinansiranje od 1 milion KM, realizovano je u iznosu od 660.000 KM. Drugim sporazumom od 29. 12. 2023. godine kojim je predviđeno sufinansiranje u iznosu od 2.000.000 KM, pored izmirenja duga prema dobavljačima za nabavku energenata (1.145.000 KM) predviđeno je i izmirenje obaveza prema Direkciji za robne rezerve Kantona (854.700 KM). Ovaj Sporazum je zaključen shodno zahtjevu korisnika od 15. 1. 2024. godine. Prema prezentiranoj dokumentaciji Direkcija za robne rezerve je shodno zaključku Vlade Kantona pozajmila „Bags Elektrotehnika“ d.d. Vogošća 500 tona mazuta do okončanja postupka javne nabavke, a povrat pozajmljenog energenta je bio ugovoren najkasnije do 19. 3. 2024. godine. Međutim, prije isteka ovog roka, Ministarstvo je korisniku odobrilo sredstva za plaćanje pozajmljenog energenta shodno njegovom zahtjevu. Korisnik je dostavio Izvještaje o namjenskom utrošku odobrenih sredstava. Napominjemo da „Bags Elektrotehnika“ d.d. Vogošća u prethodnom periodu nije plaćao obaveze po osnovu koncesione naknade te, iako ima neizmirene obaveze prema Kantonu, Kanton ovom preduzeću odobrava sredstva za obavljanje djelatnosti.

Kapitalni transferi pojedincima (10.130.787 KM) najvećim dijelom su iskazani kod Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša (4.965.296 KM) i Ministarstva za boračka pitanja (3.854.004 KM).

Vlada je 19. 10. 2023. godine donijela Odluku o subvencioniranju rješavanja stambenog pitanja mladih kojom su propisana sredstva, uslovi, kriteriji, bodovanje, postupak podnošenja zahtjeva, utvrđivanje liste reda prvenstva kandidata i postupak dodjele sredstava. Shodno ovoj Odluci Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša objavilo je javni poziv. Za subvencioniranje rješavanja stambenog pitanja mladih kod ovog Ministarstva bila su planirana sredstva u iznosu od 500.000 KM, koja su preraspodjelom uvećana na 5.500.000 KM. Utvrđeno je da se subvencija po korisniku isplaćuje u iznosu do 12.000 KM, po redoslijedu sa konačne liste, u zavisnosti od raspoloživih sredstava za ove namjene. Odlukom je utvrđeno da na osnovu broja kandidata na konačnoj listi reda prvenstva kandidata za subvencioniranje, ministar sačinjava prijedlog odluke sa imenom i prezimenom kandidata i iznosom novčanih sredstava i dostavlja Vladi Kantona na usvajanje. Odnos između broja ostvarenih bodova i dodijeljenog iznosa sredstava po pojedinom korisniku nije utvrđen. Za ocjenu prijava imenovana je komisija od šest članova sa zadatkom da pristupi otvaranju prijave, izvrši bodovanje po utvrđenim kriterijima i utvrdi nacrt liste reda prvenstva kandidata na koju podnosilac zahtjeva ima pravo prigovora, te predloži ministru konačnu listu kandidata. Pored navedenog komisiji je naloženo da u slučaju nepotpunog zahtjeva kontaktira podnosioca zahtjeva da dopuni zahtjev i dokaze uz zahtjev, u roku od sedam dana, te ukoliko podnosilac ne postupi u utvrđenom roku da zahtjev odbaci i o tome obavijesti podnosioca zahtjeva. Prema prezentiranim podacima na javni poziv se prijavilo 1304 kandidata od kojih je 1141 kandidat ispunjavao uslove propisane Javnim pozivom a 163 prijave su odbačene. Na Nacrt liste reda prvenstva izjavljeno je 115 prigovora, od kojih su 102 prigovora odbijena kao neosnovani, dok je 13 prigovora uvaženo. Vezano za prigovore koji su uvaženi, 12 se odnosilo na korekciju bodova, dok je jedan prigovor uvažen i kandidat koji se nije nalazio na Nacrtu liste reda prvenstva je uvršten u Konačnu listu reda prvenstva. Broj bodova nije imao uticaj na utvrđivanje visine odobrenih sredstava korisnicima, te su raspoloživa sredstva raspoređena na sve kandidate koji su ispunili definisane uslove. Vlada Kantona je 29. 12. 2023. godine donijela Odluku o dodjeli sredstva za subvencioniranje rješavanja stambenog pitanja mladih. Ovom odlukom odobreno su sredstva za 1142 kandidata u iznosu od 4.816 KM po korisniku.

Zakonom o izvršavanju budžeta Kantona nije uređen način korištenja ovog transfera. Odlukom Vlade o subvencioniranju rješavanja stambenog pitanja mladih utvrđeno je da će se subvencije isplatiti u iznosu do 12.000 KM, a broj ostvarenih bodova po utvrđenim kriterijima nije imalo uticaj na visinu odobrenog iznosa subvencije po kandidatu, te je svim kandidatima odobren isti iznos.

Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama (6.287.593 KM) iskazani su kod Ministarstva zdravstva (3.384.926 KM), Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša (2.575.985 KM) i još tri budžetska korisnika u manjem iznosu.

Zakonom o izvršavanju Budžeta za 2023. godinu utvrđeno je da će se sredstva sa pozicije „Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje javnih zdravstvenih ustanova Kantona Sarajevo“ kod Ministarstva zdravstva koristiti po programima koje donosi Vlada. U najvećoj mjeri Ministarstvo sa zdravstvenim ustanovama zaključuje sporazume za finansiranje projekata (nabavka opreme i izgradnje, rekonstrukcije i sanacije objekata) koji su usvojeni odlukama Vlade. Ministarstvo sa korisnicima zaključuje ugovore i doznava im sredstva nakon što odobri njihove zahtjeve kojima je prilog kompletna dokumentacija vezana uz postupke javnih nabavki, ugovore i sva druga raspoloživa dokumentacija, kako je definisano zaključenim sporazumima. **Utvdili smo da Programom utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava tekućih i kapitalnih transfera utvrđenih Budžetom Kantona nisu predviđene nabavke opreme za potrebe JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo (485.183 KM) i zamjene postojećeg sistema ventilacije i klimatizacije u JU Opća bolnica „Prim. dr. Abdulah Nakaš“ (338.642 KM), što nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta za 2023. godinu, kojim je utvrđeno da će se sredstva na razdjelu ovog Ministarstva koristiti po programima koje donosi Vlada.**

Korištenje sredstava pojedinih kapitalnih transfera kod Ministarstva privrede, Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša nije uređeno Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona. Kod Ministarstva zdravstva Programom utroška sredstava nije obuhvaćen dio kapitalnih transfera koji se finansiraju iz namjenskih sredstava, što nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta za 2023. godinu. Kod transfera za subvencioniranje rješavanja stambenog pitanja mladih nije uređen način utvrđivanja visine sredstava koja će se odobriti pojedinačnim korisnicima. Dio korisnika kapitalnih transfera sredstva ne koriste u ugovorenim rokovima, nego se aneksima ugovora rokovi za realizaciju produžavaju. Pored toga, sredstva se odobravaju korisnicima koji imaju neizmirene obaveze prema Kantonu. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o Budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta Kantona.

Preporuka:

- ***programima utroška urediti način raspodjele svih kapitalnih transfera planiranih Budžetom, kao i način utvrđivanja iznosa sredstava koja se odobravaju pojedinačnim korisnicima.***

6.1.2.5 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu 65.095.326 KM, a odnose se na nabavku opreme (24.627.241 KM), rekonstrukciju i investiciono održavanje (21.969.486 KM), nabavku zemljišta (7.463.393 KM), ostalih stalnih sredstava (4.385.609 KM), građevina (4.207.934 KM) i stalnih sredstava u obliku prava (2.441.663 KM).

Izdaci za nabavku opreme najvećim dijelom se odnose na nabavku kompjuterske opreme (5.458.939 KM), motornih vozila (4.156.639 KM), vojne (3.327.480 KM), laboratorijske (2.592.003 KM) i policijske opreme (1.936.146 KM).

Najveći dio izdataka za rekonstrukciju i investiciono održavanje (21.969.486 KM) čine izdaci za rekonstrukciju zgrada (7.699.169 KM), investiciono održavanje cesta i mostova (4.968.088 KM) i rekonstrukcija cesta i mostova (4.267.771 KM).

Kod Ministarstva za odgoj i obrazovanje izdaci za rekonstrukciju zgrada iskazani su u iznosu od 3.195.312 KM, a kod Fakulteta zdravstvenih studija 1.949.900 KM, što u strukturi čini najveće iznose iskazane kod pojedinih budžetskih korisnika na ovoj poziciji. Uvidom u odabrani uzorak kod Fakulteta zdravstvenih studija utvrdili smo da iznos od 1.800.000 KM evidentiran na izdacima za rekonstrukciju i investiciono održavanje ne ispunjava uslove da za evidentiranje na poziciji izdataka. Naime, iznos od 1.800.000 KM nije izdatak za rekonstrukciju zgrada kojim se povećava vrijednost zgrade nego je iznos namijenjen za sufinansiranje po potpisanom Aneksu Sporazuma između Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP) i Univerziteta u Sarajevu – Fakulteta zdravstvenih studija od 8. 9. 2023. godine kojim je ugovoreno finansiranje radova na objektu Fakulteta u okviru projekta „Zeleni ekonomski razvoj faza III“. Prema prezentiranoj dokumentaciji utvrdili smo da se radi o radovima na

objektu Paviljon VIII i Paviljon IX koji su na dugoročno korištenju dodijeljeni fakultetu. Implementator Projekta je Razvojni program Ujedinjenih naroda, korisnik je Fakultet, a okvirni period implementacije je decembar 2021- februar 2024. godine. Ugovoreno je da se nakon uspješnog završetka svih radova i ugradnje opreme izvrši prijenos vlasništva na Fakultet zdravstvenih studija.

S obzirom na to da su ova sredstva doznačena kao kapitalni transfer s namjenom sufinansiranja realizacije projekta, smatramo da ona nisu planirana i knjigovodstveno iskazana na odgovarajućoj poziciji kontnog plana za budžetske korisnike koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Izdaci za investiciono održavanje i rekonstrukciju cesta i mostova najvećim dijelom iskazano je kod Direkcije za puteve (8.749.900 KM).

Nabavka zemljišta (7.463.393 KM) iskazana je kod Ministarstva saobraćaja (6.320.420 KM), Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo (1.092.973 KM) i Memorijalnog centra Sarajevo (50.000 KM). Najveći dio ovih sredstva utrošeno je za rješavanje imovinsko pravnih odnosa.

6.1.2.6 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplatu dugova iskazani su u iznosu od 31.829.159 KM, a odnose se na otplate domaćeg zaduživanja (14.532.974 KM) i vanjske otplate (17.296.185 KM).

6.1.3 Finansijski rezultat

U konsolidovanim finansijskim izvještajima za 2023. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za tekuću godinu	Ostvareno u tekućoj godini	Ostvareno u prethodnoj godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	1.198.331.837	1.116.726.382	1.163.852.240	93,19
II	RASHODI	1.257.294.986	1.134.546.873	1.053.029.182	90,24
III	TEKUĆI SUFICIT/DEFICIT I – II	(58.963.149)	(17.820.491)	110.823.059	30,22
IV	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	143.093.544	65.078.625	59.979.614	45,40
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	(202.056.693)	(82.899.116)	50.843.444	41,03
VI	NETO POVEĆANJE FINANSIJSKE IMOVINE	7.003.943	3.435.643	3.307.627	49,05
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA)	139.628.750	(755.236)	1.562.423	(0,54)
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	(55.424.000)	(80.218.709)	55.713.494	144,74

Podaci iz bilansa stanja:

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima		35.918.953	
Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	44.186.236		

U 2023. godini iskazan je negativan finansijski rezultat u iznosu od 80.218.709 KM, s obzirom na to da su ukupni prihodi i primici iskazani u iznosu od 1.151.252.649 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 1.231.471.358 KM.

U 2022. godini iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 55.713.494 KM, s obzirom na to da su ukupni prihodi i primici iskazani u iznosu od 1.202.987.363 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 1.147.273.869 KM.

Neraspoređeni višak rashoda nad приходima u konsolidovanom Bilansu stanja iskazan je u iznosu od 44.186.236 KM, što je za 113.520 KM više u odnosu na ostvareni finansijski rezultat zbog izvršenih korektivnih knjiženja, najvećim dijelom po izvršenom godišnjem popisu.

Najznačajniji prihod Kantona odnosi se na ostvarene prihode od indirektnih poreza. Ovi prihodi su u tekućoj godini zbog izmjene zakonskih propisa ostvareni u značajno manjem iznosu u odnosu na planirane. Shodno uočenom trendu pada prihoda Ministarstvo finansija je informisalo Vladu Kantona o pokretanju procedure izmjena i dopuna Budžeta Kantona za 2023. godinu. **Iako su ostvareni značajno manji prihodi i primici u odnosu na Budžetom planirane, nisu poduzimane privremene mjere njegovog uravnoteženja, niti su vršene izmjene i dopuna Budžeta za 2023. godinu. Navedeno**

je imalo za posljedicu negativan finansijski rezultat za 2023. godinu u iznosu od 80.218.709 KM, koji je dijelom pokriven neraspoređenim viškom prihoda nad rashodima iz ranijeg perioda, te neraspoređeni višak rashoda nad prihodima na datum bilansa iznosi 44.186.236 KM (preporuka je data u tački 5.1 Izvještaja).

6.2 KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

6.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva iskazana su u iznosu od 381.099.403 KM, a odnose na iskazano stanje novčanih sredstva na transakcijskim računima (375.270.899 KM), prelaznim računima (4.951.984 KM) i u blagajni (14.008 KM).

Zakonom o trezoru u FBiH definisano je da je Jedinostveni račun trezora sistem bankovnih računa budžeta putem kojeg se izvršavaju uplate prihoda i primitaka, isplate rashoda i izdataka i evidentiraju u sistemu Glavne knjige trezora.

Članom 15. ovog Zakona propisano je da svim transakcijama budžeta upravlja Ministarstvo finansija, a odredbama člana 18, između ostalog, da se svi javni prihodi, kao i vlastiti prihodi budžetskih korisnika moraju uplatiti na depozitne račune ministarstva finansija.

Depozitni račun Kantona otvoren je u BBI d.d. Sarajevo, a novčana sredstva sa ovog računa se svakodnevno prazne. Stanje novčanih sredstava na 31. 12. 2023. godine na 23 transakcijska računa Kantona iznosilo je 375.270.899 KM, na dva posebna transakcijska računa 722.108 KM, a iznos na prelaznom računu najvećim dijelom (4.949.124 KM) se odnosi na nerealizovane naloge koji su rasknjiženi prvi naredni dan sljedeće godine.

JU Kantonalni centar za socijalni rad ima tri računa koji su prethodno bili blokirani zbog isplata i rezervisanja po osnovu pristiglih presuda radnih odnosa, a tri bankovna računa Farmaceutskog fakulteta (tri su ugašena tokom 2024. godine), koji nisu uključeni u Jedinostveni račun trezora.

U Jedinostveni račun trezora nisu uključeni svi transakcijski računi koji se koriste, te u Glavnoj knjizi nisu evidentirane sve poslovne promjene koje se na njih odnose. S tim u vezi, nije postupljeno u skladu s članovima 15. i 18. Zakona o trezoru u FBiH, te nije ispoštovan princip sveobuhvatnosti u budžetskom računovodstvu, kako je propisano članom 74. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti kako bi u Jedinostveni račun trezora bili uključeni svi transakcijski računi koji se koriste, a u Glavnoj knjizi evidentirati sve poslovne promjene koje se na njih odnose, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.**

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 85.986.406 KM. Najznačajniji dio čine ostala potraživanja (59.240.831 KM) i potraživanja od pravnih osoba (20.373.540 KM).

Ostala potraživanja se najvećim dijelom (54.689.854 KM) odnose na sumnjiva i sporna potraživanja koja su u odnosu na početno stanje uvećana za 44.283.484 KM. Najveći dio ovih potraživanja iskazan je kod Ministarstva privrede (39.550.344 KM) i Ministarstva za boračka pitanja (8.070.021 KM).

Sumnjiva i sporna potraživanja kod Ministarstva privrede u iznosu od 37.931.003 KM su potraživanja po osnovu naknade za korištenje prirodnih resursa – naknada za koncesije, a dio od 1.785.489 KM su potraživanja po osnovu datih pozajmica javnim preduzećima iz 1997. i 1998. godine.

Zakonom o koncesijama,⁴³ između ostalog, definisano je da odluku o pristupanju dodjele koncesije za određeno dobro donosi Skupština Kantona na prijedlog Vlade Kantona. Ugovor o koncesiji zaključuje koncesor s jedne strane (Vlada Kantona) i koncesionar s druge strane, a raspodjela sredstava prikupljenih po osnovu naknade za korištenje koncesije raspoređuje se 60% u korist općina i 40% u korist Kantona. Općinama, odnosno jedinicama lokalne samouprave sredstva se doznačavaju putem raspodjele prihoda, a resorno ministarstvo je obavezno poduzimati sve mjere naplate kod nadležnih organa, o čemu obavještava Ministarstvo finansija Kantona i koncesionara.

U ukupnom iskazanom iznosu sumnjivih i spornih potraživanja po osnovu naknada za koncesije značajan dio odnosi se na naknadu po osnovu prava na eksploataciju vode i mineralnih sirovina obračunatu shodno odlukama⁴⁴ iz ranijeg perioda koje više nisu na snazi. Najveći iznosi potraživanja iskazani su kod: Bags energotehnika d.d. Sarajevo (29.040.100 KM), Termalna rivijera Ilidža d.o.o. Sarajevo (955.599 KM), JP Elektroprivreda d.d. Sarajevo RMU d.o.o. Breza (1.042.575 KM), GP Bosnaputevi d.d. Sarajevo- lokalitet „Zovik“, općina Hadžići (416.747 KM) i drugih. Stavljanjem van snage ovih odluka (2017. i 2018. godine) prestao je osnov za obračun koncesione naknade subjektima koji su koncesiju koristili u skladu s odredbama ovih odluka. Potraživanja su utužena, a prema podacima Pravobranilaštva dio tužbi je okončan donošenjem pravosnažnih presuda u korist Kantona.

Ministarstvo privrede, tokom 2023. godine poduzelo je aktivnosti na knjigovodstvenom evidentiranju ukupnog iznosa potraživanja po osnovu koncesionih naknada u Glavnoj knjizi (dijela koja pripadaju Kantonu i jedinici lokalne samouprave). Prema pomoćnoj evidenciji koja se vodi u Ministarstvu, ukupna potraživanja po osnovu koncesione naknade na 31. 12. 2023. godine iznose 37.931.003 KM od čega su sumnjiva i sporna 37.764.855 KM, a redovna potraživanja 166.148 KM. Međutim, na kraju 2023. godine nije izvršeno usaglašavanje potraživanja sa koncesionarima zbog čega iskazani iznos ne možemo potvrditi. Utvrdili smo da je u okviru iskazanih potraživanja evidentirano i potraživanje od preduzeća „Kunovac company“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 459.228 KM nad kojim je zaključen stečajni postupak i pravno lice brisano iz sudskog registra.

Potraživanja po osnovu koncesione naknade u ranijem periodu nisu evidentirana na osnovu adekvatne knjigovodstvene dokumentacije, a za posljednji kvartal 2023. godini sačinjen je pisani dokument kojim se nalaže uplata koncesione naknade. Naime, Ministarstvo je u martu 2023. godine donijelo Odluku o sačinjavanju, evidentiranju i dostavljanju obračuna obaveza iz ugovora o koncesijama koncesionarima na realizaciju i Sektoru za ekonomske-finansijske i stručne poslove i praćenje rada privrednih društava sa učešćem državnog kapitala na knjigovodstvenu evidenciju. Shodno ovoj odluci, u 2024. godini izdati su obračuni za četvrti kvartal 2023. godine koncesionarima sa kojima su zaključeni ugovori, a potraživanja u ukupnom iznosu koncesione naknade knjigovodstveno evidentirana.

Potraživanja po osnovu datih pozajmica javnim preduzećima iz 1997. i 1998. godine odnose se na potraživanja od: Unis-PSC (660.194 KM), P.R.V.I. „15. april“ (300.000 KM), Gumitehnika (308.810 KM), Agrokomerc (177.737 KM), Ingrap d.d. Hadžići (172.516 KM) i Alhos d.d. Sarajevo (166.232 KM). Prema izvještaju koji je sačinio Sektor za zaduživanje, servisiranje duga i razvoj u decembru 2023. godine ova potraživanja su predmet sudskih sporova. Međutim, preduzeća P.R.V.I. „15. april“, Ingrap i Alhos su brisana iz sudskog registra te je izvjesno da ova potraživanja neće biti moguće naplatiti. Navedeno je da su u slučaju naplate potraživanja od preduzeća P.R.V.I. „15. april“ poduzete određene aktivnosti 2009. godine u vezi pokretanja postupaka protiv odgovornih lica u vezi naplate ali izuzev da je dokumentacija predata Ministarstvu unutrašnjih poslova Kantona nema drugih informacija. **Potraživanja su više iskazana za 638.748 KM jer su kao sumnjiva i sporna i dalje iskazana potraživanja od pravnih lica koja su brisana iz sudskog registra, te su, prema informaciji Sektora za zaduživanje, servisiranje duga i razvoj, ocijenjena nenaplativim. Shodno navedenom, ne možemo potvrditi osnov za iskazivanje ovih potraživanja u iznosu od 638.748 KM u bilansnoj evidenciji.**

⁴³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 27/11,33/12,15/13 i 1/22

⁴⁴ Odluka o naknadi za eksploataciju voda na području Kantona i Odluka o plaćanju nadoknade za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina na području Kantona

Potraživanja od pravnih osoba (20.373.540 KM) čine potraživanja za isporučene usluge i robu (16.699.506 KM) i unaprijed plaćene robu i usluge – avansi (3.674.034 KM).

Na poziciji potraživanja za isporučene usluge i robu najznačajniji iznos iskazan je kod Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo (11.601.943 KM), od čega se na po osnovu posebne naknade za legalizaciju građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera odnosi 11.141.482 KM. Posebnu naknadu utvrđuje nadležni općinski organ rješenjem, a uplata se vrši Zavodu za izgradnju Kantona Sarajevo, shodno Odluci o legalizaciji građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera⁴⁵. Sa 31. 12. 2023. godine u pomoćnim evidencijama Zavoda iskazan je iznos od 113.434 KM uplata koje nisu uvezane sa rješenjem. Zavod nadležnim općinskim službama povremeno dostavlja zahtjev za usaglašavanje uplata, a općinama je dostavio izvod otvorenih stavki na 31. 12. 2023. godine. Pojedine općine su navele da ne mogu izvršiti usklađivanje jer nemaju uvida u uplate. S obzirom na to da se obaveza za ovu naknadu nalaže rješenjem općinskog organa, a da se uplata vrši na depozitni račun Kantona, a potom se sredstva prenose na namjenski račun Zavoda za izgradnju Kantona smatramo da Zavod i općine trebaju aktivnosti na njihovom usaglašavanju poduzimati u saradnji. Također, s obzirom na to da je značajan iznos ovih potraživanja stariji od 12 mjeseci (početno stanje ovih potraživanja u 2023. godini je bilo 11.267.825 KM) nisu iskazna na propisanoj poziciji u skladu s Računovodstvenim politikama. Pored navedenog i potraživanja od rente u iznosu od 258.236 KM koja su starija od 12 mjeseci nisu preknjiženja na sumnjiva i sporna, u skladu sa Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor Kantona, niti da su poduzete sve zakonom propisane radnje na naplati ovih potraživanja u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH.

Kratkoročna potraživanja kod Ministarstva privrede u iznosu od najmanje 38.569.751 KM ne možemo potvrditi s obzirom na to da potraživanja po osnovu naknade za korištenje prirodnih resursa – naknada za koncesije u ranijem periodu (37.931.003 KM) nisu evidentirana na osnovu vjerodostojnog knjigovodstvenog dokumenta, a nije izvršeno ni usaglašavanje potraživanja sa koncesionarima izvodom otvorenih stavki. Dio njih, kao i potraživanja po osnovu datih pozajmica u iznosu od 638.748 KM, nenaplativ je jer su dužnici usljed zaključenog stečajnog postupka brisani iz sudskog registra. Potraživanja u iznosu od najmanje 11.399.718 KM po osnovu posebne naknade za legalizaciju građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera (11.141.482 KM) i po osnovu rente (258.236 KM), iskazana kod Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo, iako su starija od šest mjeseci, nisu preknjižena na sumnjiva i sporna u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i trezor Kantona. Nisu poduzimane ni aktivnosti na ocjeni njihove naplativosti. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima FBiH i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- **potraživanja budžetskih korisnika po isteku ugovorenog roka za naplatu preknjižavati na sumnjiva i sporna, vršiti ocjenu njihove naplativosti, a za potraživanja čija je naplata neizvjesna poduzeti dalje aktivnosti u skladu Zakonom o budžetima u FBiH.**

6.2.2 Stalna sredstva

U konsolidovanim finansijskim izvještajima iskazana su stalna sredstva u iznosu od 1.037.407.073 KM. Strukturu iskazanog iznosa čine: stalna sredstva sadašnje vrijednosti 984.244.582 KM (nabavne vrijednosti 1.379.031.329 KM i ispravke vrijednosti 394.786.747 KM), dugoročni plasmani (20.794.120 KM) i dugoročna razgraničenja (32.368.371 KM).

6.2.2.1 Stalna sredstva

Strukturu nabavne vrijednosti stalnih sredstava čine: građevine (558.749.907 KM), oprema (292.991.752 KM), sredstva u pripremi (243.496.195 KM), zemljište i šume (169.522.006 KM), stalna

⁴⁵ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 6/06, 18/07, 18/08, 35/12 i 51/15)

sredstva u obliku prava (94.923.552 KM), ostala stalna sredstva (15.166.446 KM) i sredstva van upotrebe (4.181.471 KM).

Uredbom o evidenciji imovine Kantona⁴⁶ do donošenja nove Uredbe o evidenciji imovine kantona (29. 2. 2024. godine) bio je uređen je način evidentiranja imovine, te vođenje jedinstvene evidencije imovine Kantona po subjektima u Upravi za geodetske i imovinsko pravne poslove. Kako je navedeno u Izvještaju o finansijskoj reviziji Kantona za 2021. godinu pojedini budžetski korisnici nisu dostavili potrebne podatke o imovini kojom upravljaju na način predviđen Uredbom za uspostavu jedinstvene evidencije imovine Kantona. Tražena informacija od Uprave za geodetsko i imovinsko pravne poslove u vezi uspostavljanja jedinstvene evidencije imovine na 31. 12. 2023. godine odnosno da li su svi budžetski korisnici dostavili potrebne podatke nije dostavljena. Obaveza vođenja evidencije o imovini uređena je i Zakonom o izvršavanju Budžeta. Međutim, kako je konstatovano u Zaključku Vlade Kantona kojim se prihvata Izvještaj Centralne komisije za popis sredstava, obaveza i potraživanja budžetskih korisnika na 31. 12. 2023. godine još uvijek ima neriješenih situacija oko evidentiranja stanova te se nalaže budžetskim korisnicima da poduzmu aktivnosti na knjigovodstvenom evidentiranju.

I prema odredbama nove Uredbe jedinstvena evidencija imovine treba da se vodi po subjektima u pisanom i elektronskom obliku u Upravi za geodetske i imovinsko pravne poslove koja je u sastavu Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona, u pisanom i elektronskom obliku i da bude javni dokument dostupan na službenoj stranici Ministarstva. Iniciranje aktivnosti na ažuriranju evidencije o imovini Kantona Sarajevo u saradnji sa svim organima kojima je povjereno korištenje imovine Kantona je stalna aktivnost Kantonalnog pravobranilaštva. **Shodno navedenom, aktivnosti na utvrđivanju imovine Kantona su kontinuiran proces, a evidencija imovine Kantona još uvijek nije potpuna.**

Najznačajnije povećanje nabavne vrijednosti **opreme** u 2023. godini evidentirano je na poziciji motornih vozila najvećim dijelom kod Ministarstva saobraćaja, Kantonalne uprave za civilnu zaštitu te Uprave policije.

Kod **Ministarstva saobraćaja** iskazana vrijednost od 26.145.066 KM odnosi se na nabavnu vrijednost 24 trolejbusa. Isporuka je izvršena na osnovu Ugovora o nabavci novih 25 novih trolejbusa i povezanih postprodajnih usluga u vrijednosti od 14.014.914 EUR, koji je Ministarstvo 12. 1. 2021. godine zaključilo sa Consortium of OJSC „HMC“ „BKM“ and LLC „Agrotenika“, Bjelorusija i njegovih podataka. Isporuka vozila nije vršena u skladu sa ugovorenim dinamikom i aktivirana je garancija za uredno izvršenje ugovora koja je i naplaćena u iznosu od 5.482.060 KM, što je detaljno opisano u Izvještaju o finansijskoj reviziji Ministarstva saobraćaja za 2022. godinu.

Tokom 2022. godine isporučeno je 18 trolejbusa, a u 2023. godini sedam. Na poziciji motornih vozila sa 31. 12. 2023. godine iskazana je vrijednost 24 trolejbusa u iznosu od 26.145.066 KM dok je jedan trolejbus evidentiran na poziciji sredstava u pripremi. Trolejbusi su na korištenje dati KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo bez naknade, o čemu je zaključen Ugovor i pet aneksa.

Ministarstvo je izvršilo obračun penala zbog kašnjenja u isporuci vozila, te o tome obavijestilo dobavljača „BKM Holding – Belkommunmash“ Bjelorusija i „Agrotehnika“, Ukrajina. Ukupan iznos obračunatih penala na dan 31. 12. 2023. godine je iznosio 861.934 KM (440.700 EUR), a sa 31. 7. 2024. godine njihov iznos je 1.227.479 KM (627.600 EUR). U toku je procedura potpisivanja dodatka na ugovor u vezi naplate penala iz sredstava garancije za izvršenje ugovora koji su deponovani na posebnom računu u okviru JRT.

Kod Kantonalne uprave Civilne zaštite motorna vozila iskazana su u iznosu od 13.255.355 KM. U 2023. godini povećanje na ovoj poziciji najvećim dijelom se odnosi na nabavku radnih mašina. Prema odabranom uzorku utvrdili smo da su nabavljena stalna sredstva data na korištenje drugim pravnim licima sa kojima su zaključeni ugovori o privremenom korištenju bez naknade (utovarivač – JP VIK d.o.o.

⁴⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 13/16-prečišćeni tekst

Sarajevo, bageri – KJKP Park i KJP Sarajevo-šume d.o.o.). Ukupna nabavna vrijednost ovih mašina iznosi 2.379.980 KM.

Nabavna vrijednost motornih vozila kod Uprave policije iskazana je u iznosu od 16.313.587 KM. U 2023. godini uvećanje na ovoj poziciji najvećim dijelom se odnosi na nabavku vozila posebne namjene (vodenog topa sa dodacima) u iznosu od 988.650 KM. Vozilo je nabavljeno shodno ugovoru koju je zaključen 2019. godine sa dobavljačem KM Trade d.o.o. Visoko i plaćeno iz kreditnih sredstva. S obzirom da je konstatovano kašnjenje u isporuci vozila u odnosu na ugovoreni rok, izvršen je obračun zatezних penala u iznosu od 98.865 KM, koji su i naplaćeni. Prezentiran je zapisnik o primopredaji vozila.

Sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 243.496.195 KM, a najznačajniji dio čini pozicija „dionice autocesta u izgradnji“ (111.009.099 KM), ostali objekti (51.974.928 KM) i zgrade (50.338.493 KM).

Pozicija „dionice autocesta u izgradnji“ odnosi se na Direkciju za puteve, a na njoj su evidentirane fakture koje se odnose na rekonstrukciju i investiciono održavanje saobraćajnica. Pomoćna knjiga kapitalne imovine za ovog budžetskog korisnika, niti druga evidencija na osnovu koje bi se mogle utvrditi vrijednosti pojedinačnih dionica/cesta nije nam prezentirana. Izvršena ulaganja u ceste, nakon okončanja radova i početka njihovog korištenja knjigovodstveno se ne prenose na sredstva u upotrebi. Iako je dio ulaganja u ceste iskazanih na ovoj poziciji, aktiviran i stavljen u upotrebu, ona nisu preknjižena na odgovarajuću poziciju sredstava u upotrebi, što nije u skladu s Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Prema datom obrazloženju, ulaganja se ne evidentiraju na propisane pozicije, s obzirom na to da nije definisano ko je upravitelj cesta koje su izgrađene i nije moguće ishodovanje zemljišno knjižnog izvatka. Ovo obrazloženje ne možemo prihvatiti s obzirom na to da su kontnim planom za budžetske korisnike koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, predviđena i konta za evidenciju tuđih stalnih sredstava.

Napominjemo, da je Zakonom o cestama Kantona Sarajevo⁴⁷ koji je donesen u 2022. godini utvrđeno osnivanje Javnog preduzeća Ceste Kantona Sarajevo d.o.o. Skupština je bila u obavezi da u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog Zakona donese odgovarajuće odluke i poduzme potrebne radnje za organizaciju i početak rada ovog preduzeća u čijoj nadležnosti bi bilo upravljanje cestama. Međutim, ono nije osnovano, a prema prezentovanim informacijama poduzete su određene aktivnosti na transformaciji Direkcije za puteve u kantonalno javno preduzeće. Napominjemo da je u 2024. godini Ministarstvo saobraćaja donijelo pisani akt – Proceduru u kojoj je navedeno da se ulaganja u stalna sredstva drugih pravnih lica knjigovodstveno evidentiraju kao ulaganja u tuđa sredstva, do donošenja propisa o kategorizaciji cesta FBiH, a koji će odrediti upravitelja javne ceste na kojeg će sredstva biti prenesena.

U okviru pozicije *ostalih objekata u pripremi* (51.974.928 KM) iznos od 42.440.480 KM odnosi se na ulaganja u rekonstrukciju tramvajske pruge. Radovi se izvode shodno Ugovoru za izvođenje radova u okviru Projekta modernizacije javnog prijevoza Faza II – Rekonstrukcija tramvajske pruge u dužini od 8,5 km, koji je Ministarstvo 11. 6. 2021. godine potpisalo sa izvođačem China Shandong International Economic & Technical Cooperation Group, Ltd. u vrijednosti od 46.756.768 KM (23.906.356 EUR). U okviru Projekta, po ugovoru, angažovana je firma za usluge nadzora nad rekonstrukcijom tramvajske pruge (Yuksel proje PPG).

Ministarstvo je u 2020. godini za realizaciju Projekta rekonstrukcije tramvajske pruge provelo postupak javne nabavke prema procedurama EBRD-a kroz otvoreni jednofazni tender (bez pretkvalifikacije), što je opisano u Izveštaju o obavljenoj reviziji Kantona Sarajevo za 2021. godinu.

Plaćanje faktura vrši se kroz dostavu obrasca Aplikacija za plaćanje privremenih situacija Ministarstvu finansija i trezora BiH, koje aplikaciju dalje prosljeđuje na plaćanje u skladu sa ugovorenim uslovima kredita (putem EBRD-a direktno dobavljaču).

⁴⁷ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 1/22

Od momenta potpisivanja ugovora do kraja 2023. godine sa izvođačem su zaključena tri dodatka ugovoru kojima su izmijenjeni: redoslijed izvođenja radova, bez izmjene ukupnog roka za njihovo izvođenje u trajanju od 730 dana, minimalni prag za fakturisanje (smanjen sa 400.000 EUR na 100.000 EUR) te rokovi za završetak radova za Sekciji III i IV. Tokom 2023. godine popisana su još dva dodatka ugovoru (broj 4 i 5).

U februaru 2023. godine je potpisan dodatak 4 kojim su se ugovorne strane usaglasile u vezi izmjene naziva izvođača (sada Shandong International Economic & Technical Cooperation Co., Ltd - „SFETC“), a shodno tome i naziva bankovnog računa i polisi osiguranja. Budući da je prihvaćeni ugovoreni iznos prekoračen zbog prilagođavanja promjene troškova materijala i dodatnog rada po pitanju odlaganja viška materijala, ugovorne strane su potpisale dodatak 5 ugovoru u novembru 2023. godine kojim je ugovorena cijena privremeno povećana i utvrđena u iznosu od 50.220.668 KM (25.677.420 EUR).

Izvođač je uveden u radove 26. 8. 2021. godine. Radovi na Sekcijama III i IV okončani su u 2022. godini sa određenim kašnjenjem u odnosu na ugovorene rokove izvođenja. Za dio trase pruge koji pripada općini Ilidža dobivena je upotrebna dozvola.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su 3. 9. 2023. godine okončani radovi na Sekciji II- dio lota 3 (Čengić Vila – trougao Tehnička škola) sa kašnjenjem od osam dana i Sekciji I – dio lota 3 (trougao Tehnička škola i Tehnička škola – „S“ krivina), sa kašnjenjem od 37 dana, nakon čega je pušten u funkciju tramvajski saobraćaj u punom kapacitetu na relaciji Ilidža – Baščaršija. Za dio trase pruge koji pripada Novom Sarajevu (dio lota 2 i dio lota 3) dobivena je upotrebna dozvola 10. 11. 2023. godine. Radovi na Sekciji V (Ulica Franca Lehara – kružni tok Željeznička stanica-lot 4) su okončani 20. 11. 2023. godine, ali upotrebna dozvola za dio trase koji prolazi kroz općine Novo Sarajevo i Centar nije ishodovana do kraja godine, s obzirom da su se na projektu javili određeni problemi u vezi napajanja strujom. Nije nam prezentovano da su kraja 2023. godine završeni radovi u okviru Sekcije VI (Remiza lot 6) niti da su izdate okončane situacije za lotove 1 i 2 do kraja godine. Ministarstvo je sa KJKP „Gras“ zaključilo 29. 9. 2022. godine Sporazum, kojim je KJKP „GRAS“ kao operatoru data saglasnost da koristi tramvajsku prugu za vožnju tramvaja.

Za kašnjenje u izvođenju radova ugovoreno je da se obračun kaznenih odredbi vrši u iznosu od 0,1% ukupne ugovorene vrijednosti po danu, u maksimalnom iznosu do 10% vrijednosti ugovora. Obračun penala nije vršen, uz obrazloženje Ministarstva da izvođač radova ima priliku da dokaže da do kašnjenja nije došlo njegovom greškom, a da investitor obračun penala može vršiti do kraja samog ugovora.

U 2023. godini knjigovodstveno su evidentirane privremene situacije od broja 11 do 24 u ukupnoj vrijednosti od 16.804.782 KM, čime je početna vrijednost ove investicije uvećana i na 31. 12. 2023. godine iskazana u iznosu od 42.440.480 KM.

Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH propisano je da nabavnu vrijednost imovine čini kupovna cijena uvećana za sve druge izdatke koji se direktno mogu dodati nabavnoj cijeni. U postupku revizije utvrdili smo da fakture za usluge nadzora, nisu knjigovodstveno evidentirane zbog čega je knjigovodstvena vrijednost sredstva u pripremi na 31. 12. 2023. godinu manje iskazana za 1.547.649 KM. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH. Ministarstvo je tokom 2024. godine izvršilo knjigovodstveno evidentiranje ovih faktura.

Radovi na rekonstrukcije tramvajske pruge u dužini od 8,5 km nisu okončani u ugovorenom roku, što za posljedicu ima i privremeno uvećane ugovorene vrijednosti radova u iznosu od 3.463.900 KM. Obračun penala, iako je ugovoren, nije izvršen. Vrijednost usluga nadzora izvršenih u iznosu od najmanje 1.547.649 KM od početka ove investicije do 31. 12. 2023. godine nije evidentirana na sredstvima u pripremi, zbog čega vrijednost ove investicije nije realno iskazana. Dionice tramvajske pruge koje su u upotrebi i dalje su evidentirane na sredstvima u pripremi, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Zgrade u pripremi (50.338.493 KM) većim dijelom su iskazane kod ustanova za obrazovanje, a iznos iskazan kod Ministarstva za odgoj i obrazovanje od 4.378.334 KM odnosi se na sredstva za

sufinansiranje izgradnje objekata odobrena i doznačena drugima (na primjer JU Jedanaesta osnovna škola Ilidža u iznosu od 2.975.236 KM). **S obzirom na to da su doznačena sredstva drugim korisnicima za nabavku kapitalne imovine knjigovodstveno evidentirana u Glavnoj knjizi kao stalna sredstva u pripremi Ministarstva, iako se radi o ulaganjima u tuđa sredstva, konstatujemo da pri knjigovodstvenom evidentiranju ove poslovne promjene nije postupljeno u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor Kantona Sarajevo.** Navedeno je više opisano u Izvještaju o finansijskoj reviziji Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo za 2023. godinu.

Kod Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo i dalje je u okviru sredstava u pripremi iskazana vrijednost od 2.914.535 KM koja se odnosi na stanove kupljene od SZ Bosna u prijeratnom periodu (objekti O-4 i O-7 Velešići), a za koje nema vjerodostojne dokumentaciju koja potvrđuje da je Zavod vlasnik ili korisnik prava raspolaganja ove imovine. U 2023. godini poduzimane su određene aktivnosti na upisu ovih objekata u zemljišno knjižne evidencije, ali one nisu okončane.

Ukupno uvećanje pozicije zemljišta (11.472.018 KM) u 2023. godini evidentirano je kod Zavoda za izgradnju Kantona, a najvećim dijelom je posljedica upisa nekretnina na Zavod za izgradnju Kantona u postupku harmonizacije zemljišnih knjiga koje se potom knjigovodstveno evidentira kod Zavoda.

U postupku revizije utvrdili smo da Direkcija za ceste nije uspostavila pomoćnu knjigu kapitalne imovine, a iskazani iznosi u Glavnoj i pomoćnoj knjizi stalnih sredstva Ministarstva saobraćaja i Ministarstva unutrašnjih poslova nisu usaglašeni. Navedeno nije u skladu sa članom 7. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članovima 59. i 60. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, kojim je propisana obaveza uspostavljanja i vođenja pomoćne knjige kapitalne imovine.

U skladu s propisima koji su bili na snazi do 31. 8. 2023. godine, odnosno do 23. 12. 2023. godine⁴⁸ Kanton je bio u obavezi da izvrši revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu, jer je inflacija na godišnjem nivou mjerena rastom cijena, bila viša od 10% ili 10% i više kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava.

Revizijom za 2023. godinu utvrđeno je da, iako je Kanton bio obavezan izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu, to nije učinjeno. Da je izvršena revalorizacija, početna stanja stalnih sredstava na 1. 1. 2023. godine bila bi više iskazana za najmanje 119.452.453 KM, koliko bi iznosilo povećanje stalnih sredstava u visini zvanično objavljene stope rasta cijena u 2022. godini. Izmjenom podzakonskih propisa⁴⁹ prestala je obaveza revalorizacije.

Ne možemo potvrditi početna stanja stalnih sredstava i izvora sredstava za 2023. godinu za najmanje 119.452.453 KM, s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa tada važećim propisima.

Nije uspostavljena pomoćna knjiga kapitalne imovine kod Direkcije za ceste Kantona Sarajevo. Za iskazani iznos izvršenih ulaganja u putnu infrastrukturu od 111.009.099 KM nisu prezentovani podaci o pojedinačnim dionicama i njihovim vrijednostima. Vrijednost dionica puteva i tramvajske pruge koje su u upotrebi i dalje je iskazana na poziciji sredstva u pripremi.

U vrijednost rekonstrukcije tramvajske pruge nije uključen iznos od 1.547.649 KM koji se odnosi na konsultantske usluge, zbog čega su za ovaj iznos stalna sredstva kod Ministarstva saobraćaja na datum Bilansa manje iskazana. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

⁴⁸ Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, broj 34/14), Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 60/14) i Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i Trezor („Službene novine FBiH“, br. 58/16)

⁴⁹ Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 66/23), Pravilnik o izmjenama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 99/23) i Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i Trezor („Službene novine FBiH“, br. 99/23)

Preporuke:

- **potrebno je da budžetski korisnici uspostave evidencije o imovini u skladu s Uredbom o evidenciji imovine Kantona;**
- **izvršiti analizu stanja stalnih sredstava u pripremi, te provesti odgovarajuća knjiženja za sredstva koja su u upotrebi, u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

6.2.2.2 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani iskazani su u iznosu od 20.794.120 KM. Najveći dio iskazan je kod Ministarstva za boračka pitanja (11.922.505 KM), Ministarstva finansija (4.462.750 KM) i Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša (4.165.868 KM).

Ukupni dugoročni plasmani iskazani kod Ministarstva za boračka pitanja odnose na kredite date borcima u ranijim periodima radi rješavanja stambenih potreba i zaposlenosti.

Pozajmice za zapošljavanje pripadnika boračke populacije koje su plasirane u periodu 1997 – 2017. godine, koje su dio iskazanih dugoročnih plasmana ovog Ministarstva, korisnici neuredno ili skoro nikako ne vraćaju, te je za dio obustavljena prinudna naplata. Poduzete su određene aktivnosti u vezi ažuriranja iskazanog stanja sa 30. 6. 2023. godine, te je shodno Odluci i dopuni odluke za preknjižavanje iz jula 2023. godine izvršeno preknjižavanje dugoročnih plasmana (5.401.229 KM) i dugoročnih razgraničenja (951.285 KM) na sumnjiva i sporna potraživanja. Prema datom obrazloženju, iako je dio ovih potraživanja proglašen nenaplativim, otpisa potraživanja prema krajnjim korisnicima nije bilo niti se za sada planira (zbog ravnopravnog tretmana korisnika koji su svoje obaveze izmirili), a nastavljaju se aktivnosti na naplati.

Tokom godine poduzete su određene aktivnosti na usaglašavanju stanja za iskazane kredite iz ranijeg perioda, te je dio od 5.401.229 KM dugoročnih plasmana preknjižen na sumnjiva i sporna potraživanja. Preostali dio od 1.594.935 KM ovih plasmana ne možemo potvrditi, s obzirom na to da ažuriranje podataka nije izvršeno sa 31. 12. 2023. godine. Iako je dio utvrđen kao nenaplativ, nije dat prijedlog za njihov otpis.

Preporuka:

- **nastaviti sa aktivnostima na naplati i usaglašavanju stanja dugoročnih plasmana i njihovog preknjižavanja na sumnjiva i sporna potraživanja te poduzeti aktivnosti na ocjeni naplativosti datih kredita s ciljem njihovog realnog iskazivanja u finansijskim izvještajima.**

6.2.2.3 Dugoročna razgraničenja

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 32.368.371 KM i u najvećem dijelu na ovoj poziciji su kod Ministarstva finansija iskazani razgraničeni izdaci po osnovu obaveza za kamate na dugoročne kredite i zajmove.

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane u iznosu od 522.126.874 KM čine: kratkoročna razgraničenja (333.125.354 KM), obaveze prema zaposlenicima (96.488.530 KM), kratkoročne tekuće obaveze (88.709.111 KM), kratkoročni krediti i zajmovi (3.302.152 KM) i finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama (501.727 KM).

Kratkoročna razgraničenja odnose se na razgraničene prihode u iznosu od 326.193.069 KM, ostala razgraničenja (6.787.938 KM) i razgraničene rashode (144.347 KM).

Najveći dio razgraničenih prihoda odnosi se na iskazane naplaćene redovne prihode budućeg perioda (253.377.525 KM), čiju strukturu čine: primici (130.498.545 KM), namjenski prihodi

(84.039.149 KM), primljeni transferi (26.221.894 KM), vlastiti prihodi Univerziteta (12.290.822 KM) i donacije (327.115 KM). U ukupno iskazanim razgraničenim prihodima budućeg perioda neutrošeni dio prihoda i primitaka tekuće godine iznosi 140.065.925 KM, dok se na neutrošene namjenske prihode i primitke prethodnih godina odnosi 113.311.600 KM.

Najveći dio naplaćenih redovnih prihoda budućeg perioda iskazan je na organizacionoj jedinici Trezor (119.645.354 KM), kod Zavoda za izgradnju Kantona (27.421.014 KM) te Direkcije za puteve (23.447.812 KM).

Zahtjevi budžetskih korisnika za razgraničenjem prihoda budućeg perioda iskazani su u iznosu od 251.953.271 KM, a odobreni su u iznosu od 253.377.525 KM što je više za 1.424.254 KM. Shodno tome, konstatujemo da pojedini budžetski korisnici ne vode odgovarajuće evidencije o utrošku namjenskih prihoda i primitaka (kao na primjer Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, KJU Zaštićena prirodna područja), a nije ni pisanim aktom/procedurom uređeno koji se razgraničeni prihodi iskazuju na organizacionoj jedinici „Trezor“. Preporuka za navedeno data u tački 6.1.1 Izvještaja.

Kratkoročne tekuće obaveze najvećim dijelom se odnose na obaveze: prema pravnim licima (85.260.748 KM), prema fizičkim licima (1.916.889 KM) i ostale kratkoročne obaveze (1.164.608 KM).

Obaveze prema zaposlenicima odnose se na obaveze za plaće (27.939.645 KM), obaveze za naknade plaća (3.264.100 KM), obaveze za porez i doprinose (18.625.564 KM) i ostale obaveze prema zaposlenim (46.659.162 KM).

U okviru ostalih obaveza prema zaposlenim, iznos od 40.257.191 KM predstavlja obaveze za glavnice po izvršnim sudskim rješenjima po osnovu tužbi zaposlenika iz radno - pravnog odnosa koje su evidentirane u Glavnoj knjizi Trezora. U Budžetu za 2023. godinu planirana su sredstva za isplatu izvršnih sudskih presuda u skladu sa Zakonom o izvršenom postupku (najmanje 0,3% ukupno planiranih prihoda), ali je značajan dio ovih obaveza za isplatu odobren iz sredstva tekuće rezerve (3.917.963 KM). Nove obaveze, po istom osnovu u iznosu od 4.167.518 KM pristigle u banku u kojoj se vodi Jedinствена baza, nisu planirane Budžetom za 2023. godinu, te su shodno Odluci Vlade Kantona od 29. 2. 2024, a nakon što je Izvještaj Centralne popisne komisije usvojen evidentirane u Glavnoj knjizi Trezora.

U konsolidovanom Bilansu stanja iskazana su i stanja na kontima **finansijskih i obračunskih odnosa sa povezanim jedinicama**. Na kontu internih obaveza iskazan je iznos od 501.727 KM, a njegovu strukturu čine obaveze: unutar organa i organizacija (275.056 KM), prema organima (215.467 KM) i prema organizacijama (11.203 KM). Iskazani iznos internih obaveza nije usklađen sa iskazanim stanjem internih potraživanja koja iznose 500 KM. U 2023. godini Ministarstvo finansija je poduzelo aktivnosti na utvrđivanju strukture iskazanog iznosa unutar konta obaveza unutar organa i organizacija (početno stanje obaveza bilo 4.006.311 KM, a potraživanja 188.091 KM) te utvrdilo da se radi o povratima novca po raznim osnovama koji su umjesto na depozitni račun uplaćivani na transakcijske račune. S obzirom na to da ovi povrati u ukupnom iznosu od 3.111.258 KM nisu potraživani od budžetskih korisnika, preknjiženi su na prihode (konto 722719) i izvršen je prijenos novčanih sredstava na depozitni račun.

Budući da konta internih obaveza nisu usklađena sa kontima na kojima je evidentirano potraživanje iz internih odnosa konstatujemo da knjigovodstveno evidentiranje poslovnih promjena na kontima finansijskih i obračunskih odnosa s povezanim jedinicama nije u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Pojedini budžetski korisnici ne vode potpune pomoćne evidencije utroška namjenskih prihoda i primitaka niti je internom procedurom propisan način utvrđivanja i iskazivanja namjenskih prihoda između budžetskih korisnika i Trezora. Navedeno može imati za posljedicu netačan iskazan finansijski rezultat budući da se radi o namjenskim prihodima i primicima koji se priznaju u nivou utrošenih sredstava. Konta internih obaveza nisu usklađena sa kontima na kojima je evidentirano potraživanje iz internih odnosa. Navedeno nije u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **knjigovodstveno evidentiranje poslovnih promjena na kontima finansijskih i obračunskih odnosa s povezanim jedinicama vršiti u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

6.2.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 489.530.129 KM, i u cijelosti se odnose na obaveze po dugoročnim kreditima i zajmovima. Strukturu dugoročnih kredita i zajmova čine: zajam za infrastrukturu (236.433.873 KM), zajam za javnu/budžetsku potrošnju (15.579.769 KM) i domaća zaduživanja (237.516.486 KM).

U aprilu i oktobru 2023. godine, nakon provedenih postupaka javnih nabavki zaključeni su ugovori o dugoročnom kreditnom zaduženju sa bankama i ostvaren primitak kreditnih sredstava u iznosu od 81.78.684 KM namijenjenih za finansiranje kapitalnih projekata.

Na kraju 2023. godine Kanton ima ukupno 65 zaključenih ugovora o dugoročnom kreditnom zaduženju, od čega 27 po osnovu ino zaduženja a 38 ugovora je zaključeno sa domaćim bankama.

Ministarstvo je izvršilo usaglašavanje stanja kreditnih obaveza na 31. 12. 2023. godine po osnovu kredita koji se otplaćuju preko Federalnog ministarstva finansija. U postupku usaglašavanja dugoročnih obaveza sa Federalnim ministarstvom finansija od 15 kredita za devet je potvrđeno dok je za šest osporeno iskazano stanje dugoročnih obaveza. Naime, u knjigovodstvenoj evidenciji Ministarstva, obaveze po šest kredita manje su iskazane za 3.103.953 KM u odnosu na evidenciju kod Federalnog ministarstva finansija. Dato je pisano obrazloženje za odstupanje a najveći dio odstupanja utvrđen je kod kredita kod kojih još uvijek nisu povučena/angažovana sva odobrena sredstva (četiri kredita), dok se kod dva kredita neslaganje odnosi na iznos provizije i kašnjenje u plaćanju rate uz pojašnjenje da Federalno ministarstvo finansija kasnije dobije informacije u vezi izvršenih plaćanja zbog čega stanja nisu usaglašena.

Ministarstvo finansija je u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH, dostavljalo Federalnom ministarstvu finansija izvještaje o dugu i zaduživanju Kantona za 2023. godinu.

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Ministarstvo finansija je 29. 11. 2023. godine budžetskim korisnicima dostavilo Uputstvo o radu popisnih komisija i obavljanja popisa sredstava, potraživanja i obaveza za 2023. godinu. Ovim Uputstvom su utvrđeni način rada i poslovi koje su dužne da obave pojedinačne komisije za popis budžetskih korisnika i Centralna popisna komisija, te rokovi za rokovi za obavljanje poslova. Vlada je imenovala Centralnu popisnu komisiju, a pojedinačne popisne komisije imenovali su rukovodioci budžetskih korisnika. Izvještaj centralne komisije za popis Vlada je usvojila Zaključkom od 23. 2. 2023. godine.

U Izvještaju centralne komisije navedena je sadašnja vrijednost stalnih sredstva budžetskih korisnika koja su u sistemu evidencije jedinstvenog računa trezora, uz konstataciju da nije utvrđen manjak. Uvidom u uzorak pojedinačnih izvještaja o popisu utvrdili smo da određeni budžetski korisnici nisu izvršili popis dijela stalnih sredstava. Nije prezentirano da je Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša izvršilo popis stalnih sredstava (pozicija 011), Ministarstvo saobraćaja je navelo da se sredstava u pripremi odnose na rekonstrukciju tramvajske pruge i izgradnju garaže u općini Novo Sarajevo, a ulaganja u tuđa sredstva iznosu od 21.143.985.82 KM na izgradnju i rekonstrukciju puteva koji nisu u njihovom vlasništvu, ali nam nije prezentirano da su popisom utvrđena stalna sredstava evidentirana na ovim pozicijama. Također, nije izvršen popis sredstava u pripremi – ostali objekti. Ministarstvo za odgoj i obrazovanje je na poziciji stalnih sredstva u pripremi popisalo evidentirana novčana sredstva doznačena općinama/školama za realizaciju projekata izgradnje objekata i nabavke opreme.

S obzirom na to da Direkcija za puteve nije uspostavila knjigu kapitalne imovine, nije mogla niti izvršiti popis pojedinačnih saobraćajnica, a za dio ulaganja evidentiranih na poziciji sredstava u pripremi koja su aktivirana nije konstatovano da su u upotrebi. U Izvještaju je navedeno da je Prva gimnazija u posjedu stana koji nije knjigovodstveno evidentiran. Stanje obaveza za kratkoročna potraživanja utvrđeno pojedinačnim popisom Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša je manje iskazano od knjigovodstvenog za 7.212.727 KM.

Navedeno ukazuje na to da su izvještajima o popisu preuzeta knjigovodstvena stanja stalnih sredstava i obaveza, a ne da su utvrđena stvarna stanja koja se trebaju porediti sa knjigovodstvenim.

Stoga konstatujemo da popis imovine i obaveza nije proveden u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članovima od 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem shodno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U konsolidovanom Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 1.089.695.940 KM, ukupne novčane isplate od 1.129.760.793 KM i negativni novčani tok od 5.538.585 KM. Saldo gotovine na početku godine iskazan je u iznosu od 386.481.782 KM, a na kraju godine u iznosu od 380.943.197 KM.

U skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu Budžeta u FBiH, novčani tok se sastavlja tako da se prihodi i primici, te rashodi i izdaci prevedu na primitke i izdatke novca.

Primici od dugoročnog zaduživanja iskazani su u iznosu 31.073.923 KM iako smo utvrdili da stvarni priliv novca po osnovu kreditnog zaduženja u 2023. godini iznosi 81.878.684 KM. Shodno tome konstatujemo da su primici od dugoročnog zaduživanja manje iskazani za 50.804.761 KM.

S obzirom na to da prihodi i primici nisu prevedeni na primitke novca, konstatujemo da Izvještaj o novčanim tokovima nije sačinjen u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **Izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati u skladu sa odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta na način da se prihodi i rashodi prevedu na primitke i izdatke novca u izvještajnom periodu.**

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji iskazan je iznos od 283.492.197 KM, a njenu strukturu čine: uslovne obaveza/potraživanja (235.162.724 KM), krediti dati krajnjim korisnicima (43.191.647 KM), taksene markice (4.708.092 KM) potraživanja po pravomoćnim sudskim presudama (280.000 KM), federalne upravne taksene marke (148.415 KM) i bankovne garancije (1.320 KM).

Prema prezentiranim podacima kod Ministarstva kulture i sporta iskazani iznos od 280.000 KM se odnosi na izvršnu sudsku presudu za koju je izvršni postupak u toku, te shodno tome iskazani iznos ne predstavlja potencijalno potraživanje. Kod organizacionih jedinica Univerziteta u Sarajevu u okviru vanbilansne evidencije koja je iskazana u iznosu od 38.482.387 KM evidentirana je oprema za kotlovnice, sudski sporovi, potraživanja od studenata, zgrada u Lukavici, garancije za dobro izvršenje posla te oprema po projektima. Najveći iznos vanbilansne evidencije evidentiran je kod

Elektrotehničkog fakulteta. Uvidom u Izvještaj o izvršenom popisu utvrdili smo da je se u okviru uslovnih potraživanja kod Ekonomskog fakultet evidentirano potraživanje od fizičkog lica zbog pronevjere finansijskih sredstava u iznosu od 171.189 KM, iako je presudom Vrhovnog suda BiH iz oktobru 2022. godine, tužena strana oslobođena od optužbe. Pored navedenog na poziciji obaveza po pravosnažnim sudskim presudama i sudskim izvršnim rješenjima evidentiran je iznos od 2.951.409 KM.

Određeni sudski sporovi su okončani, a nisu provedena odgovarajuća knjiženja u okviru vanbilansne evidencije. Također, ocjena ishoda sudskih sporova koji su u toku nije vršena, te uslovna potraživanja i obaveze po ovom osnovu nisu knjigovodstveno evidentirani u okviru vanbilansne evidencije, kako je propisano Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **vršiti procjenu ishoda sporova u toku i shodno procjeni evidentirati uslovna potraživanja i obaveze po ovom osnovu u vanbilansnoj evidenciji, te preispitati status iskazanih, radi njihovog ispravnog evidentiranja u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

8. JAVNE NABAVKE

Uredbom o kontroli javnih nabavki u svim institucijama čiji je osnivač Kanton Sarajevo⁵⁰ (u daljnjem tekstu: Uredba) uređena su pravila i procedure u postupku javnih nabavki koje provode institucije čiji je osnivač Kanton (planiranje, istraživanje tržišta, imenovanje komisije, izbor postupaka, izrada tenderske dokumentacije, objedinjavanje nabavki, praćenje realizacije, kontrola nabavki i drugo). Definisano je i da Dokument okvirnog budžeta (u daljnjem tekstu: DOB) sa budžetom za narednu godinu ili finansijski plan predstavljaju osnov za planiranje javnih nabavki ugovornog organa.

Revizijom smo utvrdili da su određeni budžetski korisnici imali nisku vrijednost provedenih postupaka javnih nabavki u odnosu na planiranu za 2023. godinu, a kao primjer navodimo: Stručnu službu za zajedničke poslove (24%), Ministarstvo unutrašnjih poslova (3%), Upravu policije (6%), Ministarstvo saobraćaja (0,5%) i Zavod za izgradnju Kantona (34%). Navedeno je, između ostalog, posljedica finansiranja nabavki kreditnim sredstvima koja su korisnicima na raspolaganju u drugoj polovini godine, zaključivanja ugovora ili poništenja postupaka visoke vrijednosti iz 2023. u narednoj godini i slično.

Stručna služba za zajedničke poslove

Stručna služba za zajedničke poslove (u daljem tekstu: Stručna služba) provodi i postupke javnih nabavki za određene robe i usluge za zajedničke potrebe više budžetskih korisnika.

Uredbom o obrazovanju Stručne službe za zajedničke poslove⁵¹ definisano je da Stručna služba vrši određene zajedničke stručne, administrativno-tehničke i druge poslove za potrebe za potrebe Skupštine, Vlade, premijera, njihove stručne službe i ministarstva Kantona, izuzev Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona.

Pravilnikom o nabavci roba, vršenju usluga i ustupanju radova Stručne službe iz 2014. godine uređen je način provođenja javnih nabavki. Utvrđeno je da Stručnoj službi zahtjeve za provođenje postupka nabavke mogu podnijeti i drugi ugovorni organi koji se nalaze u sastavu Kantona, a za koje Stručna služba ne vrši poslove shodno u aktu o osnivanju. **Budžetski korisnici za koje Stručna služba provodi postupke javnih nabavki nisu jasno definisani, kao ni vrste roba i usluga koje se smatraju zajedničkim. Stručna služba nije donijela interni pravilnik kojim se propisuje i uređuje organizacija i efikasno izvršenje nabavne funkcije unutar ugovornog organa, propisan članom 13. Zakona o javnim nabavkama.** Stručna služba provodi javne nabavke standardizovanih predmeta, koji su zajednička potreba budžetskih korisnika. Tako se dio potreba drugih budžetskih korisnika (naprimjer: kancelarijski

⁵⁰ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 27/19, 29/19, 48/19 i 13/20

⁵¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 5/06 – prečišćeni tekst

materijal, gorivo, usluge štampanja i tekuće održavanje) planira budžetom Stručne službe, koja provodi postupke i zaključuje ugovore sa dobavljačima.

Zakonom o javnim nabavkama, Pravilnikom o provođenju postupka zajedničke nabavke i osnivanju centralnog nabavnog organa (u daljnjem tekstu: Pravilnik) i Uredbom utvrđeno je da je zajednička javna nabavka način zajedničkog provođenja postupka javne nabavke dva ili više ugovornih organa, za jedan ili više predmeta nabavke, za određeni period, gdje svaki ugovorni organ obuhvaćen sporazumom potpisuje ugovor o javnoj nabavci i/ili okvirni sporazum, za svoj pripadajući dio. Osim navedenog, Uredbom, je definirano da Vlada može donijeti odluku o obaveznom zaključivanju navedenog ugovora/sporazuma. Stručna služba je, u svoje i u ime drugih budžetskih korisnika, provodila zajedničke postupke javnih nabavki. Izvršili smo uvid u zajedničke nabavke: ustupanja usluga izrade akta o procjeni rizika na radu za uposlenike resornih ministarstava i službi Vlade (zaključen okvirni sporazum i ugovori u vrijednosti od 87.750 KM), te nabavku i isporuku računara i računarske opreme za potrebe organa Kantona (zaključeni ugovori u vrijednosti od 25.831 KM). Postupci su provedeni u skladu sa odredbama Pravilnika o provođenju postupka zajedničke nabavke i osnivanju centralnog nabavnog organa⁵² i Uredbe.

Revizijom postupaka javnih nabavki Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije, Ministarstva saobraćaja, Direkcije za puteve, Zavoda za izgradnju i Ministarstva za odgoj i obrazovanje u uzorku utvrdili smo sljedeće:

Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, ugovorni organi objavljuju plan i sve njegove izmjene i dopune na portalu javnih nabavki Agencije za javne nabave Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija). Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: MUP KS) i Uprava policije svaka za sebe donosi plan javnih nabavki, a na portalu javnih nabavki se objavljuju kao jedan plan ugovornog organa „Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo“. U ostalim aktima sa portala Uprava policije ima naziv „Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo – Uprava Policije“. Razlog ovome je činjenica da je Uprava policije Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave Kantona utvrđena kao uprava u sastavu MUP-a, zbog čega joj je dodijeljen izvedeni identifikacioni broj.

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Zaključkom Vlade od 15. 8. 2019. godine pokrenuta je procedura formiranja helikopterske jedinice i **nabavke helikoptera** te utvrđena obaveza MUP KS da pripremi Elaborat koji će sadržavati način uspostave helikopterske jedinice, proceduru za nabavku i izbor helikoptera, opreme servisa, dozvola, registracije, smještaja, kadrovskih rješenja, edukacije i plana finansiranja. Otvoreni postupak sa međunarodnom objavom, procijenjene vrijednosti 32.500.000 KM, prvi put je pokrenut 2. 12. 2022. godine. Ovaj postupak je poništen 29. 3. 2023. godine jer nije primljena niti jedna prihvatljiva ponuda. Odlukom od 4. 10. 2023. godine ponovno je pokrenut postupak nabavke, a njena procijenjena vrijednost je uvećana i utvrđena u iznosu od 35.500.000 KM. Navedeno je da su sredstva za plaćanje ove nabavke djelimično osigurana u Budžetu za 2022./2023. godinu, a da se Vlada Odlukom od 1. 12. 2023. godinu obavezala da će u periodu 2023–2024. godine osigurati dio nedostajućih sredstava.

Iako je Uredbom definisano da DOB sa budžetom za narednu godinu predstavlja osnov za planiranje javnih nabavki, sredstava za ovu nabavku nisu u cijelosti osigurana navedenim aktima. Nakon što su 22 pravna lica preuzela tendersku dokumentaciju, zaprimljene su dvije ponude: Leonardo s.p.a. Italija i SHOT d.o.o. Zenica. Komisija je utvrdila da ponuda Leonardo s.p.a. Italija nije uredno uvezana i da dio dokumentacije nije potpisan ili ovjeren pečatom kako se to zahtijevalo tenderskom dokumentacijom, te je ponudu ocijenila neprihvatljivom. Ponuda SHOT d.o.o. Zenica je izabrana kao prihvatljiva ponuda i donesena je Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača. Na ovu Odluku Leonardo s.p.a. Italija je izjavio žalbu u kojoj osporava razloge zbog kojih je komisija odbacila njegovu ponudu, i

⁵² „Sl. glasnik BiH“, br. 55/15

navodi da ona ne sadrži detaljno obrazloženje za izbor ponude, da ugovorni organ nije uložio ni najmanji napor da formalno-pravni nedostaci njegove ponude budu ispravljani, da SHOT d.o.o. Zenica neće biti u mogućnosti obezbijediti zahtijevani EASA certifikat. Ured za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: URŽ) je usvojio žalbu i vratio predmet na ponovni postupak navodeći da je o stručnim i tehničkim pitanjima (uključujući traženi certifikat) potrebno iznijeti detaljniji i uvjerljiviji osvrt, a ostali žalbeni navodi su odbačeni. Nakon ponovnog uvida i ocjene ponuda, u martu 2024. godine donesena je nova Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača. I na ovu Odluku o izboru, Leonardo s.p.a. Italija je izjavio žalbu, koju je URŽ odbacio kao neurednu. MUP je 4. 6. 2024. godine sa dobavljačem SHOT d.o.o. Zenica zaključio ugovor o nabavci helikoptera Bell412EPX sa pratećom opremom u vrijednosti od 35.497.800 KM. Iako je tenderskom dokumentacijom definisano da je dobavljač dužan isporučiti helikopter u roku od 24 mjeseca, ugovorom je utvrđeno da je dužan isporuku izvršiti u roku od 24 mjeseca od ispunjenja određenih uslova, kao što su: zaključivanje ugovora, uplata avansa, izjava o vizuelnom izgledu i prihvatanju uslova obuke, potpisivanju Detaljne konfiguracije i drugo. Ugovorom je utvrđen i grejs period od 30 dana, koji nije definisan tenderskom dokumentacijom, radi potvrđivanja narudžbe dobavljaču u kojem je potrebno utvrditi elemente kao što su: boja i oznaka helikoptera, boja enterijera, dijela tehničkih elemenata i slično. Prema prezentiranim informacijama, Ministarstvo do okončanja revizije nije ispunilo sve ugovorom utvrđene uslove od kojih se računa rok za isporuku helikoptera, kao na primjer nije odredilo boju i oznaku helikoptera, boju enterijera i dizajn. Avansno plaćanje u iznosu od 35% vrijednosti ugovora (12.424.230 KM) izvršeno je u skladu sa ugovorom. Ugovorni organ je zahtijevao, a dobavljač dostavio, garanciju o urednom izvršenju ugovora (10% ugovorene vrijednosti bez PDV-a) i garanciju za avansno plaćanje sa rokovima važenja do 31. 7. 2026. godine, iz kojih se može naplatiti eventualna kaznena odredba. Rok važenja garancija ističe prije završetka perioda za obračun eventualnih kaznenih odredbi (100 sedmica), što povećava rizik da se neće u slučaju aktivacije i naplatiti. Prema izjavi odgovorne osobe, u slučaju da kaznenu odredbu bude trebalo aktivirati nakon isteka garancija kao sredstvo zaštite pravnog interesa kupca koristi će se pravni lijek kao sredstvo (tužba). **Okvirnim elementima ugovora rok isporuke utvrđen je u periodu od 24 mjeseca od dana zaključivanja ugovora. Međutim, ugovorom je definisano da je rok za isporuku helikoptera 24 mjeseca od ispunjenja uslova, a nije nam prezentirano da je Ministarstvo ispunilo ove uslove do okončanja revizije. Također je izmijenjen iznos kaznene odredbe za svaku sedmicu kašnjenja u isporuci helikoptera. Naime, tenderskom dokumentacijom definisana je u visini od 0,5% od vrijednosti ugovora, a ugovorom u visini od 0,1% (maksimalno 10%). Navedeno nije u skladu sa članom 72. Zakona o javnim nabavkama, kojim je utvrđeno da se prilikom dodjele ugovora o nabavi uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji ne mogu se mijenjati, osim cijene u iznimnim slučajevima.**

MUP – Uprava policije

Nabavka **vozila za posebne namjene**, procijenjene vrijednosti 994.500 KM, pokrenuta je Odlukom od 28. 10. 2019. godine i provedena putem otvorenog postupka. Nakon što su zaprimljene dvije ponude, prva Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača donesena je 6. 3. 2020. godine. Na ovu, kao i naredne dvije odluke (Odluka o poništenju postupka od 7. 5. 2020. godine i Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača od 19. 8. 2021. godine), ponuđači su putem ugovornog organa podnosili žalbe URŽ-u ili tužbe Sudu BiH. Na prva dva rješenja koja je donio URŽ, ponuđači su podnijeli tužbe Sudu BiH, koji ih je prihvatio i vratio predmete URŽ-u na ponovno odlučivanje.

Ističemo da je, postupajući po presudi Suda BiH, URŽ Zaključkom iz oktobra 2023. godine odbacio žalbu ponuđača koju je u martu 2020. godine prihvatio i vratio postupak na ponovno odlučivanje ugovornom organu. Ugovorni organ je postupao u skladu sa rješenjima URŽ-a, što je imalo za posljedicu da je u oktobru 2021. prihvaćena identična ponuda kao i u martu 2020. godine. Uprava policije je 4. 10. 2021. godine ugovor u vrijednosti od 988.650 KM zaključila sa dobavljačem KM Trade d.o.o. Visoko, koji se obavezao isporučiti vozilo najkasnije u roku od 180 dana od dana zaključenja ugovora. Prema prezentiranoj dokumentaciji, dobavljač je vozilo ugovorene vrijednosti isporučio tek 26. 7. 2023. godine, zbog čega je platio kaznenu odredbu u maksimalnom iznosu od 10% ugovorne vrijednosti (98.865 KM). **Žalbeni postupci i tužbe uticali su na duljinu trajanja ovog postupka. Ugovorni organ je**

Odlukom iz marta 2020. godine izabrao ponudu dobavljača KM Trade d.o.o. Visoko kao najpovoljniju da bi tek godinu i šest mjeseci nakon toga, a postupajući po rješenjima Ureda za žalbe BiH koja je Sud BiH osporio, zaključio ugovor u vrijednosti 988.650 KM sa ovim dobavljačem.

Ministarstvo saobraćaja

Otvoreni postupak **nabavke autobusa i minibusa**, procijenjene vrijednosti 16.029.000 KM, pokrenut je odlukom od 15. 11. 2023. godine, podijeljen je u tri lota. Jedan od potencijalnih ponuđača uputio je žalbu na tendersku dokumentaciju u kojoj navodi da je ona nejasna, odnosno da ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji ne daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku njegove dodjele, a koji su ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće, odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi. Ministarstvo je Rješenjem iz februara djelimično usvojilo navode iz žalbe i shodno tome izvršilo izmjene tehničkih specifikacija koje su sastavni dio tenderske dokumentacije. Na navedeno Rješenje potencijalni ponuđač je putem ugovornog organa uložio žalbu URŽ-u, koji je Rješenjem iz maja 2024. godine usvojio žalbu kojom je poništio tendersku dokumentaciju i Obavještenje o nabavci za ovaj postupak. URŽ je, između ostalog, u Rješenju naveo da se ugovorni organ nije jasno odredio u vezi za nazivom predmeta nabavke, da informacioni sistem kao što su sistem za naplatu karata, praćenje saobraćaja, brojanje putnika, radio stanica nisu jasno i precizno definisani, da je ugovorni organ kroz tehničku specifikaciju postavio zahtjeve a potom naveo da će određeni zahtjevi biti definisani u fazi projektovanja i slično. Također je navedeno i da je ugovorni organ u Nacrtu okvirnog sporazuma definisao da će određene informacije biti precizirane pojedinačnim ugovorima, što upućuje na to da ponuđači nemaju dovoljno informacija o svim elementima ugovora koji će proisteći iz okvirnog sporazuma i može uticati na pripremu ponuda. Ministarstvo je 29. 5. 2024. godine donijelo Odluku o poništenju postupka. **Shodno navedenom, konstatujemo da Ministarstvo u tenderskoj dokumentaciji nije jasno definisalo neophodne informacije i pojašnjenja na osnovu kojih ponuđači mogu pripremiti svoje ponude, uključujući to da nije detaljnije opisalo postojeće sisteme što u nepovoljan položaj stavlja ponuđače koji nisu upoznati sa njima, čime nije omogućen jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju svim potencijalnim ponuđačima. Navedeno nije u skladu sa članovima 53. i 54. Zakona o javnim nabavkama kojim je definisano da ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji daje potpune informacije o uslovima i postupku dodjele ugovora, te da tehničke specifikacije moraju omogućiti svim ponuditeljima jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju.**

Direkcija za puteve Kantona Sarajevo

Nabavka **izvođenja radova na rehabilitaciji dijela ulice Ložionička u općini Novo Sarajevo**, procijenjene vrijednosti 1.165.320 KM, pokrenuta je Odlukom od 16. 5. 2023. godine i provedena putem otvorenog postupka. Nakon što je 15 pravnih lica preuzelo tendersku dokumentaciju, zaprimljene su četiri ponude, te je održana e-aukcija na kojoj nije došlo po promijene ukupnih cijena ponuda. Direkcija je 3. 10. 2023. godine sa izvođačem radova Strabag d.o.o. Sarajevo zaključila ugovor u vrijednosti od 1.160.626 KM. Rok za uvođenje u radove nije definisan, a izvođač je u radove uveden 41 dan nakon zaključenja ugovora. Izvođač je bio obavezan radove okončati 75 dana od dana uvođenja u radove. Izvođač radova je u januaru 2024. godine uputio zahtjev za produženje roka za izvođenje radova za dodatnih 3 mjeseca ili 20 radnih dana jer tada preostali radovi zahtijevaju povoljne vremenske uslove. Direkcija je, uz saglasnost nadzornog organa, odobrila ovaj zahtjev. Izvođač je od kraja 2023. izveo radove u vrijednosti 127.413 KM (11% ugovorene vrijednosti). **Do kraja revizije nije nam prezentirana dokumentacija kojom se potvrđuje da je izvođač okončao radove, iako su do tada trebali biti okončani, niti da je utvrđena eventualna odgovornost izvođača za kašnjenje u izvođenju radova i shodno tome aktivirana ugovorom predviđena kaznena odredba.**

Nabavka **izvođenja radova na izgradnji trake za ubrzanje na cestu Zapadni prilaz gradu (pravac Blažuj – Ilidža)**, procijenjene vrijednosti 2.674.620 KM, pokrenuta je Odlukom od 15. 5. 2023. godine i provedena putem otvorenog postupka. Nakon što je 20 pravnih lica preuzelo tendersku dokumentaciju, zaprimljene su četiri ponude, te je održana e-aukcija na kojoj je ukupna cijena izabrane ponude snižena za 3,6%. Direkcija je 22. 8. 2023. godine sa izvođačem radova Bosman d.o.o. Sarajevo

zaključila okvirni sporazum u vrijednosti od 2.577.763 KM. Ugovor u vrijednosti 1.499.867 KM zaključen je 12. 9. 2023. godine. Rok za uvođenje u radove nije definisan, a izvođač je uveden u radove 38 dana nakon zaključenja ugovora. Izvođač je bio obavezan radove okončati 180 dana od dana uvođenja u posao. Na zahtjev izvođača, zbog usuglašavanja tehničkih i organizacijskih rješenja u izvođenju radova, te nepovoljnog vremena, Direkcija je uz saglasnost nadzornog organa odobrila produženje roka za izvođenje radova do 15. 6. 2024. godine. U Završnom izvještaju o stručnom nadzoru navedeno je da su svi radovi prema ovom ugovoru i projektu kompletirani i završeni zaključno sa 15. 6. 2024. godine.

Nabavka **izvođenja radova izgradnje dijela XIII transverzale – raskrsnice, odnosno isključnih traka ulice Džemala Bijedića (u oba pravca) sa prelazom preko tramvajske pruge**, procijenjene vrijednosti 1.755.000 KM, pokrenuta je Odlukom od 28. 9. 2022. godine i provedena putem otvorenog postupka. Nakon što su 22 pravna lica preuzela tendersku dokumentaciju, zaprimljene su tri ponude čije je otvaranje izvršeno 15. 11. 2022. godine. Iako su pojedinačne ukupne cijene bile više od procijenjene vrijednosti nabavke u rasponu od 90.592 KM (5%) do 293.939 KM (14%), postupak nije okončan poništenjem. Ugovorni organ je tek nakon 119 dana od otvaranja ponuda uputio zahtjeve za dostavljanje garancije za ozbiljnost ponuda uz produženje roka važenja ponude. S obzirom na to da je samo ponuđač čija je ukupna cijena ponude bila najviša dostavio tražene garancije, ostale dvije ponude su ocijenjene kao neprihvatljive. **Prihvatanje ponude čija je ukupna cijena bila viša od procijenjene stavlja u nepovoljan položaj ostale potencijalne ponuđače koji zbog visine procjene vrijednosti nisu učestvovali u ovom postupku.** Navedeno nije u skladu sa članom 3. Zakona o javnim nabavkama kojim je utvrđeno da se ugovorni organ u postupku javne nabavke dužan ponašati se prema ponuditeljima jednako i nediskriminirajuće na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju. Napominjemo, ovaj postupak je pokrenut prije stupanja na snagu odredbi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama u decembru 2022. godine ponude, shodno kojim se ponude čija je ukupna cijena viša od procijenjene automatski ocjenjuju kao neprihvatljive. Ministarstvo saobraćaja je 17. 5. 2023. godine, u odgovoru na akt Direkcije, navelo da su sredstva u iznosu od 293.939 KM osigurana na poziciji Ministarstva. Sporazumom od 22. 5. 2023. godine Ministarstvo se obavezalo odobreni iznos uplatiti odabranom izvođaču radova, a Direkcija obavijestiti Ministarstvo o ishodu postupka javna nabavke i dostaviti mu informaciju o utrošku sredstava. Direkcija je 16. 6. 2023. godine sa izvođačem radova Bosman d.o.o. Sarajevo zaključila ugovor u ukupnoj vrijednosti od 2.048.939 KM. Rok za uvođenje nije definisan, a rok za izvođenje radova je 90 dana od dana uvođenja u radove. Prema prezentiranoj dokumentaciji izvođač je uveden u radove u augustu 2023. godine, a do 31. 12. 2023. godine izveo je radove u ukupnoj vrijednosti od 125.082 KM. Obrazloženo je da radovi nisu okončani zbog problema sa potrebom izmještanja potisnog cjevovoda, koji nije bio tačno unesen u katastar podzemnih instalacija, te da će se po okončanju ovih, nastaviti radovi na izgradnji raskrsnice.

Zavod za izgradnju Kantona

Planom javnih nabavki Zavod za izgradnju planirao je provođenje postupaka javnih nabavki drugih ugovornih organa koji nisu u njegovoj nadležnosti, iako u znatno manjem obimu nego u ranijem periodu. Tako je proveo jedan otvoreni postupak (četiri planirana), jedan konkurentski zahtjev za dostavu ponuda (jedan planiran) i sedam direktnih sporazuma (osam planirano) za općine i Univerzitet, što može uticati na obavljanje stručnih poslova koji su u nadležnosti Zavoda. **S obzirom na to da Zavod nabavke za potrebe drugih ugovornih organa ne provodi kao centralni organ, a ne radi se o zajedničkim nabavkama, konstatujemo da se ne postupa u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Također, nema osnova za Zavod provodi postupke javnih nabavki za druge ugovorne organe, jer ti poslovi nisu u njegovoj nadležnosti koje su utvrđene Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave Kantona Sarajevo.**

Ministarstvo za odgoj i obrazovanje

Nabavku opreme za Javnu ustanovu Osnovna škola "Šip", procijenjene vrijednosti 699.999 KM, pokrenuta je Odlukom od 18. 5. 2023. godine i provedena putem otvorenog postupka nabavke. Utvrdili smo da je tenderskom dokumentacijom kod lota 1 i 2 u pojedinim slučajevima utvrđen je tačno određen proizvođač ili specifikacije koje zadovoljavaju tačno određeni tip i marka robe (ormar za

nastavnike, interaktivna tabla i 3d printer), što nije u skladu članom 54. Zakona o javnim nabavkama. Ugovori u vrijednosti od 418.532 KM za lot 1 i lot 2 zaključeni sa izabranim dobavljačima, iako su tehničke specifikacije roba upućivale na tačno određenog proizvođača. Preporuka za navedeno je data u Izvještaju o finansijskoj reviziji ovog subjekta za 2023. godinu, u kojem su i detaljnije opisane njegove javne nabavke.

Budžetski korisnici za koje Stručna služba provodi postupke javnih nabavki nisu jasno definisani, kao ni vrste roba i usluga koje se smatraju zajedničkim. Ugovorom o nabavci višenamjenskog helikoptera sa pratećom opremom koji je zaključilo Ministarstvo unutrašnjih poslova izmijenjeni su uslovi utvrđeni okvirnim elementima ugovora koji je dio tenderske dokumentacije (rok isporuke i visina kaznene odredbe u slučaju kašnjenja u isporuci). Tenderskom dokumentacijom kod Ministarstva saobraćaja za postupak nabavke autobusa i minibusa neophodne informacije i pojašnjenja na osnovu kojih ponuđači mogu pripremiti svoje ponude nisu jasno definisane. Direkcija za puteve je prihvatanjem ponuda čije su ukupne cijene bile više od procjene za nabavku radova izgradnje dijela XIII transversale – raskrsnice u nepovoljan položaj stavila ostale potencijalne ponuđače koji zbog visine procjene vrijednosti nisu učestvovali u ovom postupku. Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su okončani radovi na rehabilitaciji dijela ulice Ložionička, iako je istekao ugovoreni rok, a Direkcija za puteve nije utvrđivala odgovornost izvođača za kašnjenja i shodno tome aktivirala ugovorom predviđenu kaznenu odredbu. Zavod za izgradnju planira i provodi postupke javnih nabavki za druge ugovorne organe koji nisu u njegovoj nadležnosti. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.,

Preporuke:

- ***javne nabavke za potrebe drugih ugovornih organa provoditi u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama i njegovim aktima;***
- ***potrebno je da Ministarstvo unutrašnjih poslova osigura da se prilikom dodjele ugovora uslovi definisani tenderskom dokumentacijom ne mijenjaju, da Ministarstvo saobraćaja tendersku dokumentaciju sačinjava na način da sadrži sve neophodne, jasno definisane informacije, i da omogući jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju svim ponuđačima, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama;***
- ***Direkcija za puteve treba da osigura blagovremeno raspolaganje informacijama i dokumentacijom o okončanju radova, utvrdi eventualnu odgovornost izvođača za kašnjenje u izvođenju radova i shodno tome aktivira ugovorene kaznene odredbe.***

9. SUDSKI SPOROVI

Prema Izvještaju o radu Kantonalnog pravobranilaštva za 2023. godinu, u postupku je bilo 13.298 predmeta, od kojih je 9.837 preneseno iz prethodnih godina, a 3.461 predmeta su primljena u tekućoj godini. Od ukupnog broja predmeta u radu, 1921 su parnična predmeta, 4993 izvršna, 5.421 predmet izvršnog postupka za sudsku taksu, 101 upravni predmet, 278 mišljenja, 33 vanparnična predmeta, 29 upravnih sporova, 28 mišljenja u vezi nadležnosti Pravobranilaštva, 332 interna spisa, 9 stambenih predmeta i 153 predmeta - priprema za parnicu.

U 2023. godini riješena su 3.224, a 10.274 predmeta je u radu. U dijelu parničnih postupaka pravosnažno je okončano 612 parnica i to 169 sa pozitivnim, 389 parnica sa negativnim ishodom dok su 54 parnice riješene na neki drugi način. Po vrsti i predmetu spora najveći broj postupaka se odnosi na radne sporove, sporovi obligaciono-pravne prirode radi duga, po osnovu koncesija, kredita i drugih dugovanja., naknadu šteta te utvrđenja imovinsko-pravnih odnosa. Značajni postupci po iznosu u kojima je Kanton tužena strana su tužbe: FE AL Metali d.o.o. i Hajrudin Mulić zbog naknade štete radi nemogućnosti ulaska u posjed privatiziranih nekretnina (8.745.415 KM), Zdravstvene ustanove Atrijum Sarajevo i dr. radi naknade izgubljene dobiti (6.790.000 KM), Aljović Mejra radi naknade štete (1.033.000 KM) i drugi.

Od ukupnog broja izvršnih postupaka okončano je 378 predmeta a u radu je ostalo 4.430 predmeta. Od značajnijih postupaka ističemo predmet "BAGS-ENERGOTEHNIKA" d.d. Vogošća, radi naplate duga.

U izvještajnom periodu Pravobranilaštvo je poduzimalo značajne aktivnosti u postupcima zaključenja ugovora o vansudskoj nagodbi sa zaposlenicima organa i institucija Kantona kojima su pravomoćnim i izvršnim sudskim odlukama dosuđena neisplaćena potraživanja iz radnog odnosa. U 2023. godini zaključeno je 811 Ugovora o vansudskoj nagodbi, čija realizacija je okončana.

Prema podacima Pravobranilaštva Kantona, do kraja 2023. godine protiv kantonalnih budžetskih korisnika pokrenut je 561 tužbeni zahtjev, od čega je vrijednost neriješenih sporova 26.259.403 KM. Kanton je bio tužitelj u 79 postupaka vrijednosti 31.091.072 KM, od čega se na pravosnažne sudske presude odnosi 19.572.901 KM (najvećim dijelom tužbe po osnovu koncesionog duga).

Ocjena ishoda sporova nije vršena, te potencijalne obaveze i potraživanja po osnovu sudskih sporova u toku nisu knjigovodstveno evidentirane u okviru vanbilansne evidencije, kako je propisano Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Preporuka je data u tački 7. Izvještaja.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji Kantona Sarajevo za 2023. godinu komentare su 2. 10. 2024. godine dostavili: Kabinet predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine, Služba za skupštinske poslove, Kabinet premijera, Služba za protokol i pres, Ministarstvo finansija, Ministarstvo pravde i uprave, Ministarstvo za boračka pitanja, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Uprava policije, Ministarstvo privrede, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice, Ministarstvo saobraćaja, Direkcija za puteve, Općinski sud u Sarajevu, Kantonalna uprava za inspeksijske poslove, Direkcija za robne rezerve, Zavod za informatiku i statistiku, Zavod za izgradnju, Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja, Univerzitet u Sarajevu, Elektrotehnički fakultet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Ekonomski fakultet, Fakultet za saobraćaj i komunikacije i Fakultet zdravstvenih studija.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke koji se odnose na: uređivanje specifičnih događaja računovodstvenim politikama, preraspodjele sredstava, izradu budžeta, planiranje razgraničenih prihoda i primitaka Budžetom, mjere uravnoteženja Budžeta, način sačinjavanja Godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta, knjigovodstveno evidentiranje izdataka za rad u komisijama, transakcijske račune koji nisu uključeni u Jedinstveni račun trezora, iskazivanje poslovnih promjena na kontima finansijskih i obračunskih odnosa sa povezanim jedinicama, Izvještaj o novčanim tokovima, iskazivanje uslovnih potraživanja i obaveza u okviru vanbilansne evidencije i registar budžetskih korisnika (Ministarstvo finansija), organizaciju Kabineta premijera (Kabinet premijera), organizaciju stručnih službi Skupštine (Kabinet predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine i Služba za skupštinske poslove), sačinjavanje godišnjeg izvještaja o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole (Ministarstvo privrede), sačinjavanje Analize iskaza (Ministarstvo unutrašnjih poslova), pravilnik o plaćama i naknadama (Kantonalna uprava za inspeksijske poslove), ugovore o djelu (Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Fakultet za saobraćaj i komunikaciju i Fakultet zdravstvenih studija), kapitalne transfere (Ministarstvo zdravstva), izdatke za nabavku stalnih sredstava (Fakultet zdravstvenih studija), dugoročne plasmane (Ministarstvo za boračka pitanja), period dostavljanja budžetskih zahtjeva (Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade), kratkoročna potraživanja (Zavod za izgradnju), stalna sredstva (Zavod za izgradnju, Ministarstvo saobraćaja i Direkcija za puteve), nekretnine O-9 i O-10 u naselju Otes (Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice), javne nabavke (Zavod za izgradnju, Ministarstvo saobraćaja, Direkcija za puteve i Ministarstvo unutrašnjih poslova), te vanbilansnu evidenciju (Elektrotehnički fakultet).

Nisu imali primjedbi na Nacrt izvještaja ili su naveli da postupaju u skladu sa datim preporukama: Ministarstvo pravde i uprave, Služba za protokol i pres, Uprava policije, Općinski sud u Sarajevu, Direkcija za robne rezerve, Zavod za informatiku i statistiku i Ekonomski fakultet.

Uvažena su i inkorporirana u konačan Izvještaj obrazloženja koja se odnose na: definisanje statusa Kabineta premijera jer je Uredbom o dopuni Uredbe o osnivanju Kabineta premijera Kantona Sarajevo

definirano da on ima svojstvo pravnog lica (Kabinet premijera); pribavljanje mišljenja Federalnog ministarstva finansija na Nacrt Budžeta, jer je prezentirano dato mišljenje i transakcijske račune koji nisu uključeni u Jedinstveni račun trezora jer je dostavljena potvrda o zatvaranju tri od šest bankovnih računa Farmaceutskog fakulteta (Ministarstvo finansija); zaključivanje ugovora o djelu sa vanjskim saradnicima u oblasti visokog obrazovanja, s obzirom na to da je Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo utvrđena mogućnost angažmana akademskog osoblja bez zasnivanja radnog odnosa ukoliko je to pitanje detaljnije propisano odredbama Statuta (Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Fakultet za saobraćaj i komunikaciju i Fakultet zdravstvenih studija); izvođenje radova na izgradnji trake za ubrzanje na cestu Zapadni prilaz gradu jer je dostavljen ovjeren Završni izvještaj o nadzoru za ovaj projekat u kojem je navedeno da su radovi okončani u ugovorenom roku (Direkcija za puteve); uređivanje načina raspolaganja nekretninama jer su doneseni interni akti i planovi kojim se uređuju način i uslovi raspolaganja nekretninama u vlasništvu Zavoda za izgradnju i vođenje pomoćne knjige kapitalne imovine (Zavod za izgradnju), kao i obrazloženje Ministarstva saobraćaja u vezi s obračunom penala za radove na rekonstrukciji tramvajske pruge.

Djelimično je prihvaćen komentar Ministarstva finansija u vezi sa sačinjavanjem Izvještaja o novčanom toku, jer su prezentirana dodatna obrazloženja. Dio komentara koji se odnosi na iskazivanje priliva po osnovu kreditnog zaduženja u Izvještaju o novčanim tokovima nismo prihvatili jer su prilivi bili veći u odnosu na iskazane, a data obrazloženja u vezi s rokovima izrade budžeta nisu imala uticaj na date nalaze.

Za obrazloženja koja nisu prihvaćena jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, dajemo sljedeća pojašnjenja:

- U vezi s preraspodjelama sredstava, Ministarstvo finansija je navelo da su izvršene u zakonski dozvoljenom obimu od 10%.

U Izvještaju nije osporeno da su unutrašnje preraspodjele izvršene na ovaj način, već da se preraspodjele između budžetskih korisnika vrše u značajnom obimu i da ministar finansija nije utvrdio obim i vrstu rashoda i izdataka za preraspodjelu sredstava;

- U komentaru Kabineta predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine i Službe za skupštinske poslove navedeno je da je odredbama Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH propisano da se za obavljanje određenih stručnih, tehničkih i drugih poslova za potrebe organa uprave i upravnih organizacija mogu osnivati stručne, tehničke i druge zajedničke ili samostalne službe, ili druga tijela; te da vlada kantona ova tijela osniva za svoje potrebe i potrebe kantonalnih organa uprave i kantonalnih upravnih organizacija. Navedeno je i da je Zakonom o Vladi Kantona utvrđeno da Vlada može osnivati određene stručne, tehničke i druge službe, kao zajedničke ili samostalne službe, u skladu sa zakonom, da je ona nadležna za osnivanje službi i drugih tijela, te da se Poslovníkom Skupštine Kantona ne uređuje osnivanje stručnih službi. Međutim, Skupština Kantona i dalje nije uspostavljena kao jedinstveni organ, obzirom na to da Kabinet predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona nije organizovan u okviru Službe za skupštinske poslove Kantona, a Poslovníkom Skupštine utvrđeno je da Služba vrši stručne i druge poslove za potrebe Skupštine, radnih tijela Skupštine i poslanika;
- Služba za skupštinske poslove je u komentaru navela da je Skupština Kantona zakonodavno tijelo, da nema svojstvo pravnog lica i da joj ne može biti dodijeljen identifikacioni broj, zbog čega je u registru budžetskih korisnika upisan broj Službe za skupštinske poslove, te da sekretar Skupštine, koji je njen rukovodilac, planira i izvršava finansijski plan za rad Skupštine i njenih radnih tijela.

Ističemo da u izvještaju nije data preporuka da se budžetskom korisniku Skupština Kantona Sarajevo, poslanici i parlamentarne grupe dodijeli identifikacioni broj, nego da se preispita ispunjenost njenog utvrđivanja kao budžetskog korisnika u Registru budžetskih korisnika, jer joj ne može biti dodijeljen identifikacioni broj i jer predstavlja potrošačko mjesto Službe za skupštinske poslove;

- Ministarstvo privrede navelo je da je sačinilo godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrola i da je u Konsolidiranom izvještaju o funkcionisanju sistema FUK u javnom sektoru za 2023. godinu navedeno da je godišnje izvještaje dostavilo 160 obveznika.
U godišnjem konsolidovanom izvještaju o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole koji nam je prezentiran tokom revizije, navedeno je da je sačinjen na osnovu 157 izvještaja;
- Fakultet zdravstvenih studija je u vezi sa izdacima za nabavku stalnih sredstava u okviru kojih je iskazan iznos doznačen UNDP-u za realizaciju kapitalnog projekta Rekonstrukcije i investicionog održavanja naveo da je Vlada Kantona donijela Odluku o zaduženju u 2022. godini koja uključuje i ovaj projekat, te da su ovi izdaci iskazani na poziciji na kojoj su planirani Budžetom. Navedeno je i da su sredstva namjenski utrošena za rekonstrukciju i investiciono održavanje u skladu sa potpisanim Aneksom sporazuma, te da će se nakon okončanja projekta i prenosa vlasništva, ovaj objekat iskazati na odgovarajućoj poziciji stalnih sredstava.
S obzirom na to da su ova sredstva doznačena kao kapitalni transfer s namjenom sufinansiranja realizacije projekta, smatramo da ona nisu planirana i knjigovodstveno iskazana na odgovarajućoj poziciji kontnog plana za budžetske korisnike koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
- U vezi sa sačinjavanjem Analize iskaza – tekstualni dio izvještaja, Ministarstvo unutrašnjih poslova je navelo da na kvartalnom, odnosno godišnjem nivou Ministarstvu finansija dostavlja obrazloženja programskih rezultata izvršenja Budžeta.
Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH propisana je obaveza sačinjavanja Analize iskaza – tekstualnog dijela, kao i elementi koje ona treba da sadrži;
- Ministarstvo unutrašnjih poslova je u komentaru navelo da su izvršene sve ugovorene obaveze u vezi sa nabavkom višenamjenske letjelice (formiranje helikopterske jedinice i nabavka helikoptera), kao što su: prihvatanje uslova obuke, detaljna konfiguracija, boje i oznake i ostalo. Međutim, nije dostavljena dokumentacija koja potvrđuje ove navode;
- U vezi sa javnom nabavkom izvođenja radova izgradnje dijela XIII transferzale – raskrsnice, Direkcija za puteve navela je da se radi o postupku od velike važnosti za ugovorni organ i građane i da je Ministarstvo saobraćaja dalo pozitivan odgovor u vezi sa obezbjeđivanjem nedostajućih sredstava za realizaciju ovog projekta. Navedeno je i da ovim postupanjem nije stavljen u nepovoljan položaj niti jedan potencijalni ponuđač, uvažavajući činjenicu da su sve tri primljene ponude bile izvan procijenjene vrijednosti nabavke.
Smatramo da procijenjena vrijednost nije utvrđena na način da je čini procijenjena tržišna vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci te da potencijalni učesnici u ovom postupku nisu imali potpune informacije, što nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.
- Direkcija za puteve navela je da su svi ugovoreni radovi na rehabilitaciji dijela ulice Ložionička u Općini Novo Sarajevo okončani 26. 3. 2024. godine i kao dokaz je dostavljena zadnja stranica građevinskog dnevnika koju je ovjerio izvođač radova. Navedeno je i da nije dostavljena okončana situacija i izjava o završenim radovima zbog čega stručni nadzor nije mogao pripremiti završni izvještaj, niti je izvršena primopredaja radova.
Građevinski dnevnik koji je ovjerio samo izvođač radova nije odgovarajući dokaz da su ugovoreni radovi izvršeni u potpunosti i u utvrđenim rokovima;
- U vezi sa kratkoročnim potraživanjima, Zavod za izgradnju naveo je da smatra da se potraživanja po osnovu posebne naknade za legalizaciju građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera trebaju i dalje voditi na redovnim potraživanjima, budući da prije preknjižavanja treba poduzeti sve aktivnosti za njihovu naplatu, što nisu u mogućnosti jer je to u nadležnosti Općina koje izdaju rješenja. S tim u vezi data su dodatna obrazloženja i navedene aktivnosti koje su poduzete ili se namjeravaju poduzeti.

Ističemo da je Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor Kantona utvrđeno da se kratkoročna potraživanja po isteku ugovorenog roka za naplatu prenose na sumnjiva i sporna. Također, smatramo da Zavod u saradnji s općinama s područja Kantona treba nastaviti aktivnosti na ocjeni naplativosti ovih potraživanja;

- Ministarstvo saobraćaja i Direkcija za puteve naveli su da su dionice puteva i tramvajske pruge koji su u upotrebi i dalje iskazani na poziciji sredstava u pripremi zbog nepostojanja Zakona o javnom dobru i nemogućnosti upisa u zk izvadak.

Ističemo da su važećim okvirom finansijskog izvještavanja za budžetske korisnike utvrđene pozicije za evidentiranje ovih stalnih sredstava, a da su predviđene i pozicije za iskazivanje tuđih stalnih sredstava;

- Ministarstvo saobraćaja navelo je da obračun penala u postupku nabavke autobusa i minibusu nije izvršen jer izvođač ima priliku da do kraja samog ugovora ima pravo obračunati penale. Napominjemo da u postupku javne nabavke autobusa i minibusu nije konstatovana nepravilnost koja se odnosi na obračun penala;
- Ministarstvo saobraćaja dostavilo je dokaz da je u 2024. godini povećalo vrijednost stalnih sredstava u pripremi za vrijednost pruženih usluga nadzora. Međutim, mišljenje se daje na finansijske izvještaje za 2023. godinu, a stalna sredstva na 31. 12. 2023. godine manje su iskazana za navedeni iznos.

Dostavljena su dodatna obrazloženja i informacije o poduzetim aktivnostima na osnovu određenih revizorskih preporuka, koje nisu utjecale na date nalaze u Izvještaju, a odnose se na: popunjavanja obrasca Godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta i knjigovodstvenim evidentiranjem izdataka za rad u komisijama, uređivanje specifičnih događaja računovodstvenim politikama, planiranje razgraničenih prihoda i primitaka, mjere uravnoteženja Budžeta, iskazivanje poslovnih promjena na kontima finansijskih i obračunskih odnosa sa povezanim jedinicama, kao i uslovnih potraživanja i obaveza u okviru vanbilansne evidencije te ažuriranje registra budžetskih korisnika (Ministarstvo finansija); donošenje pravilnika o plaćama (Kantonalna uprava za inspekcijske poslove); uspostavljanje pomoćne knjige stalnih sredstava (Direkcija za puteve); aktivnosti vezane za kupovinu objekata O-9 i O-10 na lokaciji Otes (Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice); rješavanje statusa objekata O-4 i O-7 (Zavod za izgradnju); dugoročnim plasmanima (Ministarstvo za boračka pitanja); ugovorima o djelu (Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja); kapitalnim transferima koji nisu predviđeni programom utroška sredstava (Ministarstvo zdravstva); periodom dostavljanja budžetskog zahtjeva (Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade); vanbilansnom evidencijom (Elektrotehnički fakultet), provođenjem postupaka javnih nabavki za potrebe drugih organa i po nalogu Skupštine i Vlade Kantona (Zavod za izgradnju) koja nisu imala uticaj na izmjenu nalaza i datih preporuka.

Reviziju Kantona Sarajevo obavio je revizorski tim u sastavu: Amira Muhić – voditeljica tima, Ognjen Mustapić – član tima i Selma Kešetović, članica tima.

Voditeljica tima

Amira Muhić, s.r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić, s.r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju institucija kantona,
gradova i općina

Amela Mulahalilović, s. r.

V. PRILOZI

- 1. KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Identifikacioni broj: 4 2 0 0 0 9 3 5 7 0 0 0 0

Nadležno ministarstvo: KANTON SARAJEVO

Potrošačka jedinica - glava: JRT KANTONA- ZBIRNO

Sjedište potrošačke jedinice: Sarajevo Maršala Tita 62

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti: _____

Organizacijski kod: _____

Funkcionalni kod: _____

Fond: 01

Pojedinačni obrasci: _____

Konsolidovani obrasci: X

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

Period izvještavanja: od 01.01.2023 do 31.12.2023

KM

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
		I. PRIHODI (2+17+36)	200	1,198,331,837	1,116,726,382	1,163,852,240	-81,605,455	93.19
1		PRIHODI OD POREZA (3+7+8+9+11+13+14+15+16)	201	1,001,378,438	931,362,371	963,899,770	-70,016,067	93.01
2	710000	Porez na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	191,475,441	189,914,070	163,378,406	-1,561,371	99.18
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate)	203	90,000	85,896	61,893		99.19
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	191,385,441	189,828,174	163,316,713		
6	711900	Porezi na dobit banaka i fin. in. organizacija, udruga za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih poduzetaka	205	0	0	0	0	0.00
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	0	0	0	0	0.00
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0	0.00
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (9=10)	208	950,000	995,233	1,281,688	45,233	104.76
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	950,000	995,233	1,281,688		104.76
11	714000	Porezi na imovinu (11=12)	210	13,485,000	12,230,389	11,498,161	-1,254,611	90.70
12	714100	Porezi na imovinu	211	13,485,000	12,230,389	11,498,161		90.70
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	175,800	87,341	220,041		49.68
14	716000	Porez na dohodak	213	271,339,170	248,093,170	212,336,597		91.43
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	523,887,727	480,018,736	575,156,525		91.63
16	719000	Ostali porezi	215	65,300	23,432	28,353		35.88
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	131,151,685	114,803,656	108,859,447	-16,348,029	87.54
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	3,403,790	1,424,897	1,794,686	-1,978,893	41.86
19	721100	Prihodi od nefin. javnih preduzeća i fin. institucija	218	2,453,790	854,031	1,122,866		34.80
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	15,000	46,292	19,513		308.61
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	935,000	524,062	639,915		56.05
22	721400	Nakanade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0		0.00
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	19	35		0.00
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	493	12,358		0.00
25	721700	Prihodi po osnovu premija i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0		0.00
26	722000	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....+33)	225	117,187,812	101,777,377	97,303,703	-15,410,435	86.85
27	722100	Administrativne takse	226	5,545,200	5,627,000	5,382,263		101.48
28	722200	Sudske takse	227	11,712,455	11,089,891	9,955,791		94.68

29	722300	Komunalne naknade i takse	228		14,520	4,845		0.00
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	38,774,115	34,661,556	34,376,598		89.39
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230	19,477,900	15,007,955	19,739,743		77.05
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	33,634,342	27,072,088	26,475,219		80.49
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	8,043,800	8,304,367	1,369,244		103.24
34	723000	Novčane kazne	233	10,530,083	11,685,276	9,735,789		110.02
35	777000	Drugi tekuci prihodi	234	30,000	16,106	25,269	-13,894	53.69
36		PRIMLJENI TRASFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	65,801,714	70,560,355	91,093,022	4,758,641	107.23
37	731100	Primljeni tekuci transferi od inostranih viada i međunarodnih organizacija	236	5,102,833	8,401,737	4,858,048		164.65
38	732100	Primljeni tekuci transferi od ostalih nivoa vlasti	237	57,365,382	59,979,620	82,362,016		104.56
39	741100	Primljeni transferi od inostranih Vlada	238	70,200	124,365	100,021		177.16
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	2,327,311	824,160	3,058,451		35.41
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	59		0.00
42	733100	Donacije	241	935,988	1,230,473	714,428		131.46
43		RASHODI (44+47+48+58+67+75+80)	242	1,257,294,986	1,134,546,873	1,053,029,182	-122,748,113	90.24
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	562,475,180	564,881,858	490,919,862	2,406,678	100.43
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	501,152,102	500,669,646	434,926,765	-482,456	99.90
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	61,323,078	64,212,212	55,993,097	2,889,134	104.71
47	612000	Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi	246	56,155,264	56,319,477	49,084,595	164,213	100.29
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	121,034,250	101,835,373	95,449,402	-19,198,877	84.14
49	613100	Putni troškovi	248	2,466,743	2,434,602	1,962,621	-32,141	98.70
50	613200	Izdaci za energiju	249	22,099,897	20,795,764	20,675,066	-1,304,133	94.10
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	7,588,451	7,698,323	7,123,771	109,872	101.45
52	613400	Nabavke materijala i sitnog inventara	251	19,684,790	14,061,560	11,841,519	-5,623,230	71.43
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	2,297,166	2,441,903	2,305,096	144,737	106.30
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	4,495,220	4,051,629	3,598,735	-443,591	90.13
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	13,543,271	10,956,662	9,915,799	-2,586,609	80.90
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	2,617,933	1,534,269	2,042,405	-1,083,664	58.61
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	46,240,779	37,860,661	35,984,390	-8,380,118	81.88
58	614000	Tekuci transferi i drugi tekuci rashodi (59+.....+66)	257	323,247,022	342,629,631	338,215,021	19,382,609	106.00
59	614100	Tekuci transferi drugim nivoima vlasti	258	521,800	1,917,720	2,052,619	1,395,920	367.52
60	614200	Tekuci transferi pojedincima	259	147,294,798	146,173,637	138,451,440	-1,121,161	99.24
61	614300	Tekuci transferi neprofitnim organizacijama	260	68,250,406	58,681,226	53,970,266	-9,569,180	85.98
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	80,170,837	99,882,002	109,113,605	19,711,165	124.59
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	20,825,000	18,432,880	17,069,376	-2,392,120	88.51
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	0.00
65	614700	Tekuci transferi u inostranstvo	264	500,000	3,344,107	168,387	2,844,107	668.82
66	614800	Drugi tekuci rashodi	265	5,684,181	14,198,059	17,389,320	8,513,878	249.78
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	147,929,100	56,966,585	74,748,957	-90,962,515	38.51
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	22,706,500	11,405,672	13,022,160	-11,300,828	50.23
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	7,698,600	10,130,787	23,124,018	2,432,187	131.59
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	37,269,500	6,287,593	9,364,574	-30,981,907	16.87
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	80,254,500	29,142,533	29,238,206	-51,111,967	36.31
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0	0.00
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	0.00
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0	0.00
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	21,935,007	11,913,949	4,611,344	-10,021,058	54.31
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	11,538,410	6,045,470	0	-5,493,940	52.39
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	603,276	440,050	1,351,135	-163,226	72.94
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	9,792,321	5,428,429	3,260,209	-4,363,892	55.44

79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	0	0	0	0	0.00
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279	24,519,163				
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	-58,963,149	-17,820,491	110,823,059	41,142,658	30.22
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281				0	0.00
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	300,000	16,701	12,027	-283,299	5.57
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	300,000	16,700	12,026		5.57
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	1	1	1	0.00
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	0.00
87	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava (82+.....+93)	286	143,393,544	65,095,326	59,991,641	-78,298,218	45.40
88	821100	Nabavka šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada	287	5,272,000	7,463,393	1,897,379	2,191,393	141.57
89	821200	Nabavka građevina	288	28,705,021	4,207,934	11,507,503	-24,497,087	14.66
90	821300	Nabavka opreme	289	55,089,267	24,627,241	16,603,523	-30,462,026	44.70
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	4,229,564	4,385,609	10,139,629	156,045	103.69
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	6,607,270	2,441,663	2,583,839	-4,165,607	36.95
93	821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	292	43,490,422	21,969,486	17,259,770	-21,520,936	50.52
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	143,093,544	65,078,625	59,979,614	-78,014,919	45.48
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) =UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	-202,056,693	-82,899,116	50,843,444	119,157,577	41.03
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295				0	0.00
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	7,004,043	3,435,643	3,307,627	-3,568,400	49.05
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0		0.00
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	1,210,000	1,372,465	1,261,825	162,465	113.43
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	0	0	0		0.00
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300	0	0	0		0.00
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0		0.00
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	5,794,043	2,063,178	2,045,802	-3,730,865	35.61
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0	0.00
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	100	0	0	-100	0.00
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305		0	0	0	0.00
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima i neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	306		0	0	0	0.00
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307		0	0	0	0.00
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308		0	0	0	0.00
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešća u zajedničkim ulaganjima	309		0	0	0	0.00
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	100	0	0	-100	0.00
112	822700	Pozajmljivanja u inostranstvo	311		0	0	0	0.00
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	7,003,943	3,435,643	3,307,627	-3,568,300	49.05
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313				0	0.00
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	177,836,658	31,073,923	35,815,469	-146,762,735	17.47
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	177,836,658	31,073,923	35,815,469	-146,762,735	17.47
117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316	0	0	0	0	0.00
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	0.00
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	177,836,658	31,073,923	35,815,469		17.47

120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	0	0.00
121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320	0	0	0	0	0	0.00
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0	0	0.00
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	0	0.00
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+...+130)	323	38,207,908	31,829,159	34,253,046	-6,378,749	83.31	86.13
124	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324	17,270,802	14,875,787	0	-2,395,015	38.04	99.72
125	823200	Vanjske otplate	325	6,363,031	2,420,398	12,113,251	-3,942,633	0.00	0.00
126	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	14,574,075	14,532,974	22,139,795	-41,101	0.00	0.00
127	823400	Otplate unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0	0.00	0.00
128	823500	Otplate duga po izdatim garancijama	328	0	0	0	0	0.00	0.00
129	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	0.00	0.00
130		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA)	330	139,628,750	-755,236	1,562,423	-140,383,986	-0.54	144.74
131		(115 minus 124)							
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	-55,424,000	-80,218,709	55,713,494	-24,794,709	85.58	67.72
133		SINETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG)	332	1,438,896,538	1,231,471,359	1,147,273,869	-207,425,179	67.72	64.76
134		(134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)							
134	01	Opšte javne usluge (135+...+142)	333	123,685,182	83,758,438	78,149,451	-39,926,744	64.76	0.00
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	82,386,812	53,350,241	57,882,415	0	92.61	97.72
136	012	Strane ekonomske pomoći	335	0	0	0	0	0.00	0.00
137	013	Opće usluge	336	16,204,398	15,007,114	13,191,372	2,464,342	0.00	0.00
138	014	Osnovno istraživanje	337	3,159,165	3,087,134	0	0	0.00	0.00
139	015	liR Opće javne usluge	338	0	0	0	0	0.00	54.32
140	016	Opće javne usluge n.k.	339	0	0	0	0	0.00	0.00
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	21,934,807	11,913,949	4,611,322	0	0.00	0.00
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341	0	400,000	0	400,000	0.00	0.00
143	02	Odbrana (144+...+148)	342	0	0	0	0	0.00	0.00
144	021	Vojna odbrana	343	0	0	0	0	0.00	0.00
145	022	Civilna odbrana	344	0	0	0	0	0.00	0.00
146	023	Inostrana vojna pomoć	345	0	0	0	0	0.00	0.00
147	024	liR odbrana	346	0	0	0	0	0.00	0.00
148	025	Odbrana n.k.	347	0	0	0	0	0.00	85.80
149	03	Javni red i sigurnost (150+...+155)	348	204,715,205	175,652,679	153,868,824	-29,062,526	0.00	95.28
150	031	Policijske usluge	349	0	0	0	0	0.00	106.16
151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350	16,428,833	16,653,943	13,492,356	45,942,818	88.28	0.00
152	033	Sudovi	351	48,589,156	51,579,945	45,942,818	0	0.00	77.43
153	034	Zatvori	352	2,290,830	2,022,345	1,987,335	0	45.35	77.64
154	035	liR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	0.00	77.64
155	036	Javni red i sigurnost n.k.	354	137,406,386	106,396,446	92,446,316	0	60.10	120.12
156	04	Ekonomski poslovi (157+...+165)	355	189,535,752	85,953,916	93,029,612	-103,581,836	71.66	35.21
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju	356	5,187,967	4,028,069	5,996,701	0	0.00	0.00
158	042	Poljoprivrede, šumarstvo, lov i ribolov	357	22,250,000	13,373,048	16,464,263	0	0.00	0.00
159	043	Gorivo i energija	358	4,200,000	5,045,149	5,571,870	0	0.00	0.00
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	7,454,279	5,341,584	4,962,538	0	0.00	0.00
161	045	Transport	360	68,600,289	24,150,758	27,598,989	0	0.00	0.00
162	046	Komunikacije	361	0	0	0	0	0.00	0.00
163	047	Ostale industrije	362	72,438,228	25,200,650	23,935,722	0	0.00	0.00
164	048	liR Ekonomski poslovi	363	2,796,833	2,115,809	2,038,195	0	0.00	0.00
165	049	Ekonomski poslovi n.k.	364	6,608,156	6,698,849	6,461,335	0	0.00	0.00
166	05	Zaštita životne sredine (167+...+172)	365	67,027,270	53,325,834	55,646,274	-13,701,436	4.07	90.57
167	051	Upravljanje otpadom	366	4,497,500	182,932	5,302,362	0	0.00	0.00
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	6,900,000	6,249,114	0	0	0.00	0.00
169	053	Smanjenje zagađenosti	368	0	0	0	0	0.00	0.00
170	054	Zaštita raznovrstnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	2,367,727	2,855,178	2,012,759	0	0.00	0.00
171	055	liR Zaštita životne sredine	370	250,000	98,000	367,317	0	0.00	0.00
172	056	Zaštita životne sredine n.k.	371	53,012,043	43,940,610	47,306,756	0	0.00	0.00
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+...+179)	372	9,185,037	6,518,807	10,176,736	-2,666,230	82.89	70.97
174	061	Stambeni razvoj	373	7,660,200	6,144,367	9,055,223	0	80.21	0.00

175	062	Razvoj zajednice	374	0	0	0	0.00	
176	063	Vodosnabdijevanje	375	0	0	0	0.00	
177	064	Ulična rasvjeta	376	1,524,837	374,440	1,121,513	24.56	
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377	0	0	0	0.00	
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n.k.	378	0	0	0	0.00	
180	07	Zdravstvo (181+.....+186)	379	19,449,532	10,301,457	9,606,649	-9,148,075	52.97
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	4,795,100	4,419,190	3,673,248		92.16
182	072	Vanbolničke usluge	381	0	0	0		0.00
183	073	Bolničke usluge	382	0	0	0		0.00
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	6,500,100	1,387,159	2,021,963		21.34
185	075	liR Zdravstvo	384	6,548,200	3,384,926	2,767,504		51.69
186	076	Zdravstvo n.k.	385	1,606,132	1,110,182	1,143,933		69.12
187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+.....+193)	386	58,976,419	58,452,748	50,763,663	-523,671	99.11
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	12,119,800	11,190,652	8,070,931		92.33
189	082	Usluge kulture	388	42,456,519	42,862,097	37,461,232		100.96
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389	4,300,100	4,300,000	4,485,000		100.00
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	0	0	0		0.00
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391	100,000	100,000	746,500		100.00
193	086	Rekreacija, kultura i religija n.k.	392	0	0	0		0.00
194	09	Obrazovanje (195+.....+202)	393	536,158,155	513,535,203	445,257,809	-22,622,952	95.78
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	213,787,758	218,226,801	180,153,648		102.08
196	092	Srednje obrazovanje	395	84,401,823	86,803,030	75,083,720		102.84
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0		0.00
198	094	Visoko obrazovanje	397	196,269,951	188,415,393	170,523,026		96.00
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398	0	0	0		0.00
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399	4,223,200	2,835,636	1,890,780		67.14
201	097	liR Obrazovanje	400	5,680,000	1,885,794	2,274,257		33.20
202	098	Obrazovanje n.k.	401	31,795,423	15,368,549	15,332,377		48.34
203	10	Socijalna zaštita (204+.....+212)	402	230,163,986	243,972,277	250,774,851	13,808,291	106.00
204	101	Bolesti i hendikepiranost	403	4,568,881	4,347,872	4,069,239		95.16
205	102	Starost	404	0	0	0		0.00
206	103	Nasljednici	405	0	0	0		0.00
207	104	Porodica i djeca	406	75,969,601	80,841,316	70,586,102		106.41
208	105	Nezaposlenost	407	0	0	0		0.00
209	106	Stanovanje	408	0	0	0		0.00
210	107	Socijano isključenje n.k.	409	144,395,120	153,412,900	165,082,371		106.25
211	108	liR Socijalna zaštita	410	0	0	0		0.00
212	109	Socijalna zaštita n.k.	411	5,230,384	5,370,189	11,037,139		102.67

U Sarajevo
15.3.2024.

Certificirani računovođa
Broj dozvole

Azra

CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA
AZRA
Broj lične dozvole: 10016

Rukovodilac

Dr. Zoran Kalamu

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Kanton Sarajevo
Nadležno ministarstvo

KANTON SARAJEVO
Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo-Centar
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS
4200093570000
Identifikacioni broj
84.11
Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti
-
Organizacioni broj
-
Operativni broj
-
Funkcionalni kod
01
Fond
Pojedinačni obrasci:
Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2023. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	467,585,398	439,745,966	106.33
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	381,099,403	386,625,990	98.57
4	120000	Vrijednosni papiri	003			
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	85,986,406	52,533,791	163.68
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	45,263	28,541	158.59
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	500	188,091	0.27
8	210000	Zalihe materijala i robe	007	0	0	
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008	0	0	
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	453,826	369,553	122.80
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	1,037,407,073	951,859,313	108.99
12	011000	Stalna sredstva	011	1,379,031,329	1,270,640,784	108.53
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	394,786,747	373,917,731	105.58
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	984,244,582	896,723,053	109.76
15	020000	Dugoročni plasmani	014	20,794,120	29,030,552	71.63
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015	0	0	
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016	20,794,120	29,030,552	71.63
18	031000	Vrijednosni papiri	017			
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018			
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019			
21	09	Dugoročna razgraničenja	020	32,368,371	26,105,708	123.99
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	1,504,992,471	1,391,605,279	108.15

Kontrolni broj: 1008781290479

str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	522,126,874	420,529,827	124.16
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	88,709,111	82,565,222	107.44
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024	0	0	
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025	3,302,152	0	
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	96,488,530	93,157,114	103.58
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027	501,727	4,006,311	12.52
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	333,125,354	240,801,180	138.34
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	489,530,129	346,940,546	141.10
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	489,530,129	346,940,546	141.10
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031	0	0	
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032	0	0	
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	493,335,468	624,134,906	79.04
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	506,472,628	554,315,631	91.37
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	31,049,076	33,900,322	91.59
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036		0	
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	0	35,918,953	
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	038	44,186,236	0	
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	1,504,992,471	1,391,605,279	108.15

Sarajevo-Centar, 07.03.2024.
Mjesto i datum

SULJIĆ (AHMED) AZRA

Certifikat

Broj dozvole

033/565-080

Kontakt

Dr. Afan Kalamujić
Kukovodilac

Kontrolni broj: 1008781290479

str. 2 od 2

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Kanton Sarajevo
Nadležno ministarstvo

KANTON SARAJEVO
Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo-Centar
Sjedište potrošačke jedinice

4200093570000
Identifikacioni broj
84.11
Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti
Organizacioni broj
Operativni broj
Funkcionalni kod
01
Fond
Pojedinačni obrasci:
Konsolidovani obrasci:

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
Period izvještavanja od 1.1.2023. do 31.12.2023. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	2	3	4	
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	1,089,695,940
2	710000	Prihodi od poreza	451	931,278,097
3	720000	Neporezni prihodi	452	87,651,745
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	69,799,422
5	740000	Kapitalni transferi	454	948,525
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	18,151
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)		
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	456	16,701
9		Finansiranje (10+11+12)	457	16,701
10	813000	Primici od finansijske imovine	458	34,509,567
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	459	3,435,644
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	460	31,073,923
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	461	0
14		II NOVČANE ISPLATE	462	1,124,222,208
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	1,032,836,307
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	561,550,442
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	56,319,477
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	99,196,068
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	246,889,786
20	615000	Kapitalni transferi	468	56,966,585
21	616000	Izdaci za kamate	469	11,913,949
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	65,095,327
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	65,095,327
24		Finansiranje (25+26)	472	31,829,159
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	0
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	31,829,159
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	1,129,760,793
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	-5,538,585
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	386,481,782
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	380,943,197

Sarajevo-Centar, 07.03.2024.
Mjesto i datum

SULJIĆ (AHMET) AZRA
Certifikovani računovodja

033365-080
Kontakt

Dr. Afan Kalamujić
Bukovodilac

Kontrolni broj: 150137954406

str. 1 od 1

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo finansija

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство финансија

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry of Finance

Broj : 08-11-3087-159/24
Sarajevo, 01.10.2024.godine

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom Kantona Sarajevo za 2023. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima Kantona Sarajevo, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.

Adresa: Maršala Tita 62, 71 000 Sarajevo
Tel: + 387 (0) 33 565-005, Fax: + 387 (0) 33 565-052
Web: <http://mf.ks.gov.ba>, E-mail: mf@mf.ks.gov.ba

1/2

- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv Kantona Sarajevo i koje je pokrenuo Kanton Sarajevo i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnjenja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u Kantonu Sarajevo za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

Odgovorno lice

Adresa: Maršala Tita 62, 71 000 Sarajevo
Tel: + 387 (0) 33 565-005, Fax: + 387 (0) 33 565-052
Web: <http://mf.ks.gov.ba>, E-mail: mf@mf.ks.gov.ba

2/2